

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ
ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ**

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΜΑΥΡΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

**ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΚΑΤΣΟΥΝΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
ΦΟΙΝΙΤΣΗ ΣΤΥΛΙΑΝΗ**

**Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2003

*Στους γονείς μας και
στους φίλους μας!*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ : Γενικά στοιχεία που αφορούν τους Κρατικούς Παιδικούς Σταθμούς

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : Η εξέλιξη του θεσμού Προσχολικής Αγωγής

- 1.1 Η ανάγκη δημιουργίας Παιδικών Σταθμών 8
- 1.2 Ιστορική αναδρομή των Παιδικών Σταθμών στην Ελλάδα 11

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των Κρατικών Παιδικών Σταθμών

- 2.1 Η Νομοθεσία που διέπει τους Δημόσιους Παιδικούς Σταθμούς 14
 - 2.2 Διαδικασία ίδρυσης των Κρατικών Παιδικών Σταθμών 15
 - 2.3 Σκοπός των Κρατικών Παιδικών Σταθμών 16
 - 2.4 Οι Πόροι και τα Έσοδα των Ιδρυμάτων Προσχολικής Αγωγής 17
 - 2.5 Ισχύουσα σύνθεση των Διοικητικών Συμβουλίων 17
 - 2.5.1 Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου και του Προέδρου 18
 - 2.6 Λειτουργία των Παιδικών Σταθμών 19
 - 2.6.1 Συγκρότηση Σταθμών σε τμήματα 20
 - 2.6.2 Η εγγραφή και τα δικαιολογητικά εγγραφής στους Κρατικούς Παιδικούς Σταθμούς 21
 - 2.6.3 Διακοπή φιλοξενίας των παιδιών 22
 - 2.6.4 Μεταφορά παιδιών 23
 - 2.6.5 Ιατρική παρακολούθηση των παιδιών 23
 - 2.6.6 Διατροφή των παιδιών 23
 - 2.7 Αναφορά ειδικοτήτων – αρμοδιοτήτων προσωπικού των Κρατικών Παιδικών Σταθμών 24
 - 2.7.1 Ειδικά καθήκοντα και αρμοδιότητες προσωπικού 25
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο :** Προϋποθέσεις καταλληλότητας και χωροθέτησης των Παιδικών Σταθμών
- 3.1 Προγραμματισμός Παιδικών Σταθμών 31
 - 3.2 Χωροθέτηση Παιδικών Σταθμών 32

3.3 Στοιχεία καταλληλότητας οικοπέδου Παιδικών Σταθμών	32
3.3.1 Μέγεθος οικοπέδου Παιδικών Σταθμών	33
3.4 Οργανική δομή Παιδικών Σταθμών	33
3.5 Περιγραφή – προδιαγραφές στεγασμένων και μη χώρων Παιδικών Σταθμών	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην άσκηση Κοινωνικής Πρόνοιας μέσω της λειτουργίας των Παιδικών Σταθμών	
4.1 Λόγοι αποκέντρωσης της κοινωνικής πρόνοιας στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης	40
4.2 Η εξέλιξη του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η μετάβαση στο πρόγραμμα ‘‘Ιωάννης Καποδίστριας’’	41
ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ : Αναδιοργάνωση των Κέντρων Προσχολικής Αγωγής του Δήμου Ηρακλείου	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο : Χωροταξικά χαρακτηριστικά και Προσχολικός Πληθυσμός του Δήμου Ηρακλείου	
5.1 Ιστορική εξέλιξη – κοινωνικό υπόβαθρο του Δήμου Ηρακλείου	43
5.1.1 Γενικά στοιχεία για την πόλη του Ηρακλείου	44
5.1.2 Ιστορική Αναδρομή	46
5.2 Χωροταξικά χαρακτηριστικά του Δήμου Ηρακλείου	48
5.3 Προσχολικός πληθυσμός ανά Δημοτικό Διαμέρισμα	50
5.4 Ηλιακή διάκριση Προσχολικού πληθυσμού ανά Δημοτικό Διαμέρισμα	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο : Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου	
6.1 Σύσταση – Διοίκηση και Πόροι του Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου	57
6.1.1 Διοίκηση του Δημοτικού Οργανισμού Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου	57
6.1.2 Πόροι – Χρηματοδότηση – Διαχείριση του Οργανισμού	58
6.2 Νομικό Πλαίσιο Λειτουργίας	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο : Γενικά στοιχεία των Κρατικών Παιδικών Σταθμών στο Δήμο Ηρακλείου	
7.1 Εισαγωγή	60

7.2 Α΄ Κέντρο Προσχολικής Αγωγής	62
7.2.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου εγκατάστασης Α΄ ΚΕ.Π.Α.	63
7.3 Β΄ Κέντρο Προσχολικής Αγωγής	65
7.3.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου εγκατάστασης Β΄ ΚΕ.Π.Α.	66
7.4 Γ΄ Κέντρο Προσχολικής Αγωγής	68
7.4.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου εγκατάστασης Γ΄ ΚΕ.Π.Α.	69
7.5 Δ΄ Κέντρο Προσχολικής Αγωγής	71
7.5.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου εγκατάστασης Δ΄ ΚΕ.Π.Α.	72
7.6 Ε΄ Κέντρο Προσχολικής Αγωγής	74
7.7 ΣΤ΄ Κέντρο Προσχολικής Αγωγής	75
7.7.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου εγκατάστασης ΣΤ΄ ΚΕ.Π.Α.	76
7.8 Ζ΄ Κέντρο Προσχολικής Αγωγής	78
7.8.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου εγκατάστασης Ζ΄ ΚΕ.Π.Α.	79
7.9 Η΄ Κέντρο Προσχολικής Αγωγής	81
7.9.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου εγκατάστασης Η΄ ΚΕ.Π.Α.	82
7.10 Θ΄ Κέντρο Προσχολικής Αγωγής	84
7.10.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου εγκατάστασης Θ΄ ΚΕ.Π.Α.	85
7.11 Ι΄ Κέντρο Προσχολικής Αγωγής	87
7.11.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου εγκατάστασης Ι΄ ΚΕ.Π.Α.	88
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο: Εξοπλισμός, Παιδαγωγικό υλικό και Ενιαίο Παιδαγωγικό Πρόγραμμα των Κρατικών Παιδικών Σταθμών του Δήμου Ηρακλείου	
8.1 Εξοπλισμός Κρατικών Παιδικών Σταθμών	90
8.2 Παιδαγωγικό υλικό Παιδικών Σταθμών	92
8.3 Ενιαίο Παιδαγωγικό Πρόγραμμα Κρατικών Παιδικών Σταθμών	93
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο: Αναδιοργάνωση των ήδη υπαρχόντων Κρατικών Παιδικών Σταθμών του Δήμου Ηρακλείου	
9.1 Αναδιοργάνωση Α΄ Κέντρου Προσχολικής Αγωγής	99
9.2 Αναδιοργάνωση Β΄ Κέντρου Προσχολικής Αγωγής	100
9.3 Αναδιοργάνωση Γ΄ Κέντρου Προσχολικής Αγωγής	100
9.4 Αναδιοργάνωση Δ΄ Κέντρου Προσχολικής Αγωγής	101
9.5 Αναδιοργάνωση ΣΤ΄ Κέντρου Προσχολικής Αγωγής	101
9.6 Αναδιοργάνωση Ζ΄ Κέντρου Προσχολικής Αγωγής	102

9.7 Αναδιοργάνωση Η΄ Κέντρου Προσχολικής Αγωγής	103
9.8 Αναδιοργάνωση Θ΄ Κέντρου Προσχολικής Αγωγής	103
9.9 Αναδιοργάνωση Ι΄ Κέντρου Προσχολικής Αγωγής	105
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10^ο: Σχεδιασμός 2 νέων Κρατικών Παιδικών Σταθμών	
10.1 Νομικό καθεστώς των 2 νέων Παιδικών Σταθμών	107
10.2 Λόγοι ίδρυσης των 2 νέων Παιδικών Σταθμών	110
10.3 Κτιριακή υποδομή των νέων Κρατικών Παιδικών Σταθμών	111
10.4 Κοστολόγηση των 2 νέων Κρατικών Παιδικών Σταθμών	114
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	115
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	
ΕΥΡΕΣΗ ΠΙΝΑΚΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΤΩΝ	

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

- Π.Σ.** : Παιδικό Σταθμός
Κ.Π.Σ. : Κρατικός Παιδικός Σταθμός
Τ.Α. : Τοπική Αυτοδιοίκηση
ΚΕ.Π.Α. : Κέντρο Προσχολικής Αγωγής
Ν.Δ. : Νομοθετικό Διάταγμα
Φ.Ε.Κ. : Φύλλο Εφημερίδας Κυβέρνησης
Υ.Α. : Υπουργική Απόφαση
Ο.Τ.Α. : Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Ι.Κ.Π.Α. : Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας & Αντίληψης
Δ.Σ. : Διοικητικό Συμβούλιο
Μ.Ε. : Μέσης Εκπαίδευσης
Υ.Ε. : Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης
Ν. : Νόμος
Ν.Π.Δ.Δ. : Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Κ.Α.Π.Η : Κέντρα Ανοιχτής Περίθαλψης Ηλικιωμένων
Δ.Δ. : Δημοτικό Διαμέρισμα
Χλμ. : Χιλιόμετρα
Ε.Ε. : Ευρωπαϊκή Ένωση
Κ.Β.Σ. : Κρατικός Βρεφονηπιακός Σταθμός
Δ.Ο.Π.Α.Ε.Η. : Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής & Εκπαίδευσης Ηρακλείου
Ο.Ε.Υ. : Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας
μ. : μέτρα
τ.μ. : τετραγωνικά μέτρα
Ε.Ο.Κ. : Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
Υ.Υ.Υ. : Υπουργείο Υγείας & Πρόνοιας
Η/Υ : Ηλεκτρονικός Υπολογιστής
Lit : λίτρα
Τ.Ε.Ι. : Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Ι.Ε.Κ. : Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης
Τ.Ε.Ε. : Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο
τ.χλμ. : τετραγωνικά χιλιόμετρα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σήμερα η Προσχολική Αγωγή – Εκπαίδευση πραγματώνει τους στόχους της μέσα από την λειτουργία των Ιδρυμάτων Προσχολικής Αγωγής που κατά κύριο λόγο είναι οι Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί. Ο θεσμός των Παιδικών Σταθμών (Π.Σ.) αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της Κοινωνικής Πρόνοιας διότι έχει σκοπό την πολύπλευρη νοητική, συναισθηματική, κοινωνική, ψυχοσωματική ανάπτυξη των παιδιών, την προπαρασκευή τους για την φυσική μετάβαση τους από την οικογενειακή ζωή στο σχολικό περιβάλλον. Επίσης την υποστήριξη των γονέων σε θέματα αγωγής ψυχολογίας των παιδιών ώστε να αναπτύσσονται και να βελτιώνονται συνεχώς οι ενδοοικογενειακές σχέσεις. Παράλληλα οι Π.Σ συμβάλουν στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας, αφού δίνουν την δυνατότητα στην γυναίκα – μητέρα να μπει στον χώρο εργασίας, νιώθοντας ασφάλεια για την φύλαξη των παιδιών της.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εντοπιστούν και να καθοριστούν οι ανάγκες της προσχολικής ηλικίας για την αναδιοργάνωση των ήδη υπαρχόντων Π.Σ στο Δήμο Ηρακλείου, καθώς επίσης και ο σχεδιασμός δυο νέων έτσι ώστε να υπάρχει η δυνατότητα φιλοξενίας όλων των νηπίων από κάθε περιοχή και δημοτικά διαμερίσματα. Σχετικά με την δομή της εργασίας τα τέσσερα πρώτα κεφάλαια περιλαμβάνουν γενικά στοιχεία που αφορούν τους Π.Σ, ενώ στα υπόλοιπα έξι κεφάλαια, τα οποία αποτελούν τον πυρήνα της εργασίας μας, διενεργείται η έρευνα στους Π.Σ του Δήμου, εντοπίζονται τα προβλήματα τους και προτείνονται τρόποι επίλυσης τους.

Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται στην ιστορική εξέλιξη του θεσμού της Προσχολικής Αγωγής στην Ελλάδα, καθώς και στους λόγους δημιουργίας και ανάπτυξης των Κέντρων Προσχολικής Αγωγής. Το δεύτερο κεφάλαιο περιλαμβάνει το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας και ίδρυσης των κρατικών παιδικών σταθμών καθώς και τους πόρους και τα έσοδα τους, ενώ το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στα στοιχεία καταλληλότητας οικοπέδου καθώς και στην οργανωτική δομή των Π.Σ. Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μετάβαση των Κρατικών Παιδικών Σταθμών (Κ.Π.Σ.) στο πρόγραμμα Ιωάννης Καποδίστριας,

καθώς και την σπουδαιότητα του ρόλου που διαδραματίζει η Τοπική Αυτοδιοίκηση (Τ.Α.) στην άσκηση κοινωνικής πρόνοιας διαμέσου της λειτουργίας των Π.Σ.

Το πέμπτο κεφάλαιο αναφέρεται στην ιστορική αναδρομή, στο κοινωνικό υπόβαθρο, τα χωροταξικά χαρακτηριστικά του Δήμου Ηρακλείου. Παράλληλα παρουσιάζεται ο προσχολικός πληθυσμός των Δημοτικών Διαμερισμάτων (Δ.Δ.) καθώς και ο διαχωρισμός τους σε δύο ηλικιακές ομάδες (0-3 ετών και 3-6 ετών). Στο έκτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στον Δημοτικό Οργανισμό Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου (Δ.Ο.Π.Α.Ε.Η.) και παρουσιάζεται το νομικό πλαίσιο λειτουργίας του Οργανισμού και των Κ.Π.Σ του Δήμου.

Στο έβδομο κεφάλαιο γίνεται εκτενή παρουσίαση όλων των Κέντρων Προσχολικής Αγωγής (ΚΕ.Π.Α.) του Δήμου Ηρακλείου και ταυτόχρονα επιχειρείται συγκριτική μελέτη των παρεχόμενων υπηρεσιών σε σχέση με τις προβλεπόμενες από την νομοθεσία. Το όγδοο κεφάλαιο αναφέρεται στον εξοπλισμό, το παιδαγωγικό υλικό και το ενιαίο παιδαγωγικό πρόγραμμα που εφαρμόζεται σε όλα τα ΚΕ.Π.Α.

Στο ένατο κεφάλαιο παρατίθενται οι εναλλακτικές προτάσεις για την αναδιοργάνωση των ήδη υπαρχόντων Π.Σ σύμφωνα με τις ανάγκες που διαπιστώθηκαν από την έρευνα καθώς και η αξιολόγηση και κοστολόγηση αυτών. Επιπρόσθετα στο κεφάλαιο δέκα προτείνεται και ο σχεδιασμός δυο νέων ΚΕ.Π.Α προκειμένου να εξυπηρετηθεί καλύτερα ο προσχολικός πληθυσμός της πόλης του Ηρακλείου και των δημοτικών διαμερισμάτων της.

Τέλος στον επίλογο της εργασίας καταγράφονται τα συνολικά συμπεράσματα της έρευνας που διενεργήθηκε προκειμένου ο αναγνώστης να έχει μια σφαιρική άποψη σχετικά με τα προβλήματα που παρουσιάζει η προσχολική ηλικία στο Δήμο Ηρακλείου.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

*“Γενικά στοιχεία που αφορούν τους Κρατικούς
Παιδικούς Σταθμούς”*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Η εξέλιξη του θεσμού Προσχολικής Αγωγής

1.1 Η ανάγκη δημιουργίας Παιδικών Σταθμών

Η αλλαγή που έφερε στη ζωή της γυναίκας η βιομηχανική επανάσταση και καθιέρωσε την εργασία της έξω από το σπίτι στάθηκε πολύ σημαντική. Η αμοιβή από την εργασία της έδωσε κάποια λύση στο οικονομικό πρόβλημα της οικογένειας, αλλά ταυτόχρονα δημιούργησε νέα: το πρόβλημα της φύλαξης και της φροντίδας των παιδιών της. Τα παιδιά δεν έχουν ανάγκη μόνο από μηχανική περιποίηση κάποιος να τα πλύνει, να τα ταΐσει, να τα προφυλάξει από κινδύνους, αλλά έχουν ανάγκη κύρια από ανθρώπινες φροντίδες, από στοργή και αγάπη, από αδιάκοπη ανθρώπινη παρουσία κοντά τους και από γνώση. Ποιος θα τους τα προσφέρει όλα αυτά, όταν η μητέρα εργάζεται;

Για πάρα πολλά χρόνια, τα παιδιά της τα φρόντιζαν πρόσωπα του οικογενειακού περιβάλλοντος γιαγιά, θεία, μεγαλύτερα παιδιά, συνήθως ανήλικα. Συχνά αναφέρονταν δυστυχήματα βρεφών και νηπίων, καθώς οι εργαζόμενες μητέρες τα άφηναν μόνα στο σπίτι, μέσα σ' ένα μπαούλο ή δεμένα στο κρεβάτι. Αργότερα, κάποιοι εργοστασιάρχες για να εξασφαλίζουν τα φτηνά εργατικά γυναικεία χέρια, μίσθωναν μια γυναίκα φύλακα για τα παιδιά των εργατριών τους.

Καθώς η βιομηχανία με τη συμβολή της τεχνολογίας εξελισσόταν κι ο αριθμός των εργαζόμενων γυναικών αύξανε, το σύστημα έκρινε ότι συμφέρει στην παραγωγή να συστηματοποιηθεί η φύλαξη των παιδιών τους. Με αυτό τον τρόπο οι εργαζόμενες γυναίκες δεν θα αναγκάζονται να εγκαταλείπουν τις εργασίες τους όταν γίνονται μητέρες.

Με την προοδευτική εξέλιξη και ανάπτυξη των επιστημών γύρω από το παιδί, ιδιαίτερα της παιδοψυχολογίας αλλά και της βιολογίας το παιδί άρχισε να τραβά την προσοχή και άλλων επιστημονικών ερευνών, σαν μια «ενδυνάμει» προσωπικότητα, άξια κάθε προσοχής και σεβασμού. Με την πάροδο του χρόνου άρχισε να γίνεται ολοένα και περισσότερο αποδεκτό ότι για να αναπτυχθεί και να εξελιχτεί ομαλά χρειάζεται «ειδική» βοήθεια. Η «ειδική» αυτή βοήθεια υλοποιήθηκε με την

υιοθέτηση του θεσμού των Παιδικών Σταθμών (Π.Σ.) για παιδιά ηλικίας από μηδέν έως έξι χρονών.

Ο θεσμός ξεκίνησε ως μια λύση ανάγκης να προστατευθεί αρχικά το παιδί της εργαζόμενης μάνας με την ανατολή της εκβιομηχάνισης. Μακροχρόνια πείρα όμως έδειξε ότι τα παιδιά που πηγαίνουν στους σύγχρονους και επιστημονικά πιο οργανωμένους παιδικούς σταθμούς ευεργετούνται πολύπλευρα και από το κατάλληλο περιβάλλον των παιδικών αυτών ιδρυμάτων, αλλά κυρίως από την προσχολική αγωγή που εφαρμόζεται σ' αυτά. Όταν το παιδί μεγαλώνει μέσα σε κατάλληλες συνθήκες, όταν του δίνουμε τις ευκαιρίες να παίζει, να χαίρεται, να αναπτύσσει τις ικανότητές του, σωματικές, συναισθηματικές, πνευματικές εξελίσσεται σε ένα άτομο υγιές, δημιουργικό και ευτυχισμένο. Ένα τέτοιο άτομο θα είναι πολύ αποδοτικό ως πολίτης μιας αυριανής κοινωνία.

Έτσι η προσφορά των προσχολικών ιδρυμάτων αποκτά σήμερα ιδιαίτερη σημασία αν πάρουμε υπόψη μας ότι τα πρώτα πέντε χρόνια της ζωής του ανθρώπου είναι τα πιο κρίσιμα για τη διαμόρφωση του χαρακτήρα και γενικά της προσωπικότητας του. Έχει επιστημονικά αποδειχτεί ότι με την προσχολική αγωγή που προσφέρουν τα προσχολικά ιδρύματα, με τις κατάλληλες συνθήκες, ασκήσεις και εμπειρίες, εξασφαλίζεται η ομαλή βιολογική και ψυχολογική εξέλιξη και ανάπτυξη του παιδιού. Ιδιαίτερα τονίζεται από τους παιδαγωγούς ότι τα πέντε έως έξι χρόνια είναι πρόσφορα για μάθηση, για έρευνα, για ν' αποκτήσει το παιδί εμπειρίες και καλές συνήθειες που στον ενήλικα μεταβάλλονται σε μεγάλες αρετές.

Το παιδί είναι προικισμένο με φυσιολογικές πνευματικές και συναισθηματικές δυνατότητες που για να αναπτυχθούν ομαλά χρειάζεται το περιβάλλον να του δίνει ορισμένα ερεθίσματα σε είδος, σε ποσότητα, σε ποιότητα. Έτσι οι Π.Σ. έρχονται να συμβάλλουν στην ικανοποίηση αυτής της ψυχολογικής και βιολογικής ανάγκης του παιδιού μέσα σ' ένα περιβάλλον που είναι διαμορφωμένο στα μέτρα του, με ευρύχωρους χώρους για παιχνίδια, για έρευνες, για εμπειρίες, για χαρούμενη ομαδική ζωή με συνομήλικα του παιδιά.

Το προσχολικό παιδί όσο περισσότερο έρχεται σ' επαφή με πολλά πρόσωπα διαφόρων ηλικιών τόσο περισσότερα ερεθίσματα δέχεται. Έτσι αποφεύγεται ο κίνδυνος η προσωπικότητα του να αναπτυχθεί μονόπλευρα, πράγμα που θα συνέβαινε αν έμενε αδιάκοπα φυλακισμένο στο σπίτι κάτω από την άμεση και συνεχή εξάρτηση της γιαγιάς, της μαμάς, του μπαμπά που πολλές φορές το μεγαλώνουν λανθασμένα. Η αγωγή που εφαρμόζουν από άγνοια ή από υπερμερίμνησία γίνεται αυταρχική και καταπιεστική σε βάρος πάντα της ελεύθερης διάπλασης της προσωπικότητας του παιδιού.

Μέσα στους Π.Σ. τα παιδιά διαπαιδαγωγούνται με βάση ένα επιστημονικό πρόγραμμα προσχολικής αγωγής που τα βοηθά να αναπτυχθούν ομαλά. Οι συνθήκες παράλληλα των παιδικών αυτών ιδρυμάτων είναι από κάθε άποψη πιο κατάλληλες για το σκοπό αυτό από τις συνθήκες του σπιτιού, αρκεί να αναλογιστούμε την έλλειψη δυνατότητας για κίνηση και παιχνίδι μέσα στα ασφυχτικά διαμερίσματα των πολυκατοικιών των σύγχρονων πόλεων, αλλά και τους επικίνδυνους δρόμους με τα άφθονα τροχοφόρα.

Η εργαζόμενη μητέρα παραδίνοντας το πρωί το παιδί της στον Π.Σ. φεύγει ήσυχη στη δουλειά της ξέροντας ότι το αφήνει στα κατάλληλα χέρια πράγμα που δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες τόσο για την επαγγελματική της εξέλιξη όσο και για την ψυχολογία και την προσωπικότητά της. Ήρεμη, πετυχημένη και σχετικά ξεκούραστη ακόμα και ενημερωμένη θα λαχταρήσει το παιδί της ώστε ν' ασχοληθεί μαζί του έτσι που να του προσφέρει την ηρεμία και τη ζεστασιά που χρειάζεται όταν είναι κοντά του, αντί του εκνευρισμού που άλλοτε της προκαλούσε τη γνωστή αρνητικότητα. Κατά συνέπεια χάρη στη λύση που προσφέρει ο Π.Σ. συμφέρει και στην οικονομία της χώρας, συμφέρει παράλληλα και στην οικογένεια, εφόσον η λύση αυτή συμβάλει να συνεχίζει η γυναίκα την εργασία της.¹

¹ Π. Δαράκη, *Το προσχολικό παιδί και οι ανάγκες του*, Δωδώνη, σ. 11-14, 60-61, 70

1.2 Ιστορική αναδρομή των Παιδικών Σταθμών στην Ελλάδα

Στη χώρα μας οι Παιδικοί Σταθμοί (Π.Σ.) ιδρύθηκαν κυρίως για κοινωνικούς σκοπούς. Αποτέλεσαν ένα σίγουρο καταφύγιο που προφύλαγε από τους κινδύνους του δρόμου τα φτωχά παιδιά που οι μητέρες τους υποχρεωμένες να εργαστούν δεν μπορούσαν να ασχοληθούν μαζί τους. Τα κοινωνικά αυτά ιδρύματα επιφορτισμένα να περιθάλπουν τα μικρά παιδιά που έμεναν μόνα τους όλη την ημέρα γέμιζαν τότε από φτωχά και δυστυχημένα παιδιά.

Η εξέλιξη της προσχολικής αγωγής στην Ελλάδα εντοπίζεται στα 1842-1916 και συνδέεται με τη ζωή και το έργο της Αικατερίνης Λασκαρίδου. Αφενός η μόρφωσή της και αφετέρου το κοινωνικο-παιδαγωγικό και πατριωτικό της πάθος υπήρξαν οι βασικότερες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της δράσης της στον τομέα της προσχολικής αγωγής στη χώρα μας. Η μεγάλη προβολή της παρουσίας και του έργου της μεγάλης οραματίστριας παιδαγωγού έχει οδηγήσει εδώ και δεκαετίες στη διαμόρφωση μιας εικόνας της ελληνικής προσχολικής αγωγής σύμφωνα με την οποία πριν από την παρουσία της Λασκαρίδου, δεν υπήρχε απολύτως τίποτα σχετικό με αυτό που λέμε προσχολική αγωγή και φροντίδα στη χώρα μας.

Βέβαια σκοτεινό πέπλο καλύπτει την εξέλιξη της προσχολικής αγωγής και φροντίδας στο νεοελληνικό κράτος του 19^{ου} αι. Δεν λείπουν όμως κάποιες ενδείξεις για την ύπαρξη ελάχιστων περιπτώσεων κάποιας μέριμνας για την προσχολική ηλικία. Έτσι αναφέρεται ότι σε σχολεία όπως ήταν το «Φιλελληνικόν Παιδαγωγείον» του Χίλντενερ στη Σύρο (1830) και το σχολείο του ζεύγους Χίλλ στην Αθήνα (1833), λειτουργούσε ειδικό τμήμα για νήπια. Στη συνέχεια αναφέρεται και η ίδρυση παρόμοιων σχολείων για νήπια από Έλληνες. Σ' αυτά ανήκει το νηπιακό σχολείο της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας στην Αθήνα (1840-1842).

Αξιοσημείωτη είναι η επόμενη δραστηριότητα της Φιλεκπαιδευτικής Εταιρείας (1867-1872), η οποία υλοποιώντας την επιθυμία του δωρητή Μ. Σπάρταλη έστειλε στο Παρίσι την πρώην μαθήτριά του Αρσακείου Ιφιγένεια Δημητριάδου για να σπουδάσει τη νηπιακή μέθοδο της

Γαλλίας. Στη συνέχεια ίδρυσε το νέο νηπιαγωγείο της κατά το πρότυπα των γαλλικών «παιδαγωγικών ασύλων».

Η Αικατερίνη Λασκαρίδου² στοχεύοντας στην αναβάθμιση της πνευματικής και κοινωνικής ζωής της Ελλάδας και στην ανάπτυξη της προσχολικής αγωγής οργάνωσε στο «Ελληνικό Παρθεναγωγείο» μια τάξη εκπαίδευσης Ελληνίδων νηπιαγωγών όπου εκπαιδεύτηκαν δωρεάν 36 νηπιαγωγοί (1881-1886). Αυτές διέδωσαν στη συνέχεια το παιδαγωγικό σύστημα του Frobel σε ολόκληρη την Ελλάδα. Το 1901 με φροντίδες πάντα της Αικατερίνης Λασκαρίδου ιδρύεται ο πρώτος παιδικός ελληνικός παιδικός σταθμός. Ο σταθμός αυτός δεχόταν νήπια από τεσσάρων χρόνων και πάνω. Την επίβλεψη του σταθμού που αριθμούσε εκατό έως εκατόν δέκα νήπια είχαν διπλωματούχοι νηπιαγωγοί.

Το 1905 ιδρύεται ο δεύτερος Π.Σ. στον Πειραιά από το κληροδότημα Βασιλείου Μελά. Γενικά οι Π.Σ. στην Ελλάδα ήταν πάντα προϊόν φιλανθρωπίας ή της πρωτοβουλίας κάποιων ιδιωτών, κάποιων οργανισμών, κάποιων συλλόγων κάποτε και του Κράτους. Μετά τις φροντίδες της Αικατερίνης Λασκαρίδου και το κληροδότημα του Βασιλείου Μελά η Μικρασιατική καταστροφή προσθέτει νέα προβλήματα. Οι Έλληνες πρόσφυγες της Μικρασίας πρέπει να εργαστούν σκληρά. Το Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας και Αντίληψης (Π.Ι.Κ.Π.Α.) ιδρύει το Π.Σ. Βύρωνα, εκεί όπου αργότερα θα χτιστεί από κληροδότημα του Βαφειαδάκη, το «Βαφειαδάκειο Νηπιαγωγείο».

Γύρω στα 1927 με οικονομική συμπαράσταση κι πρωτοβουλία της λαίδης Κρώσφηλντ, ιδρύεται το εθνικό σωματείο «Παιδική Στέγη». Αυτό από εράνους στην αρχή ιδρύει ένα Π.Σ. στη Δραπετσώνα και λίγο αργότερα ένα στη συνοικία Κυνοσάργους. Από τότε ως το 1970 είχε πέντε στέγες που περιέθαλπαν τετρακόσια νήπια και δέκα βρέφη.

² Η Κατερίνη Λασκαρίδου κόρη του κ. Χρηστομάνου από τη Μακεδονία, γεννήθηκε στο Βιέννη το 1842 και σπούδασε Ιστορία, Παιδαγωγικά και κλασική Φιλολογία στην Αθήνα, στο Λονδίνο και στην Κωνσταντινούπολη, ενώ μύηθηκε το Παιδαγωγικό σύστημα του Frobel από τη μαθήτριά του, Κόμισσα Bertha Von Marencholtz Bulow.

Την ίδια περίπου εποχή (1927) ιδρύεται ο πρώτος Π.Σ. του Δήμου της Αθήνας από δωρεά του Εμμανουήλ Μπενάκη στην Ακαδημία Πλάτωνα. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Β' παιδικός δημοτικός σταθμός ιδρύθηκε μόλις στα 1961 και είναι από τους πιο σύγχρονους της χώρας μας.

Στο μεταξύ άλλοι φιλάνθρωποι όπως ο Αργέντης, ο Αφεντάκης, ο Χριστοδουλάκης κ.α. με δωρεές ή κληροδοτήματα βοήθησαν να γίνουν μερικοί ακόμη Π.Σ. Ο νεότερος απ' αυτούς είναι το «Ωνάσειο παιδικό σπίτι» που λειτουργεί στο Ν. Ψυχικό σε κτίριο από δωρεά του Αριστοτέλη Ωνάση.

Από τους πρώτους βιομηχάνους που ενδιαφέρθηκαν για το παιδί ήταν οι αδελφοί Παπαστράτου που ίδρυσαν τις λεγόμενες «Παπαστράτειες στέγες» στην Αθήνα και τον Πειραιά. Τα τελευταία χρόνια καθώς το πρόβλημα οξύνεται, πολλές βιομηχανίες, οργανισμοί κ.τ.λ. δημιουργούν Π.Σ. για τις ανάγκες των υπαλλήλων τους.

Οι πρώτοι Εθνικοί Παιδικοί Σταθμοί ιδρύθηκαν στα 1935 και λίγο αργότερα τα Αγροτικά νηπιοτροφεία. Με πρωτοβουλία της Χ.Ε.Ν. Θεσσαλονίκης είχαν ιδρυθεί στη συμπρωτεύουσα δυο «Παιδικές φωλιές». Τέλος στα πλαίσια του προγράμματος «Σπίτια του Παιδιού» η τότε «Βασιλική Πρόνοια» είχε ιδρύσει Π.Σ. ή Νηπιαγωγεία σχεδόν ένα για κάθε «Σπίτι». Από αυτά σήμερα τα περισσότερα έκλεισαν και μερικά μετατράπηκαν σε Νηπιοτροφεία.

Το Ελληνικό Κράτος αναγνώρισε επίσημα την ύπαρξη των Π.Σ. με το Νομοθετικό Διάταγμα (Ν.Δ.) 29.10.26. στα 1935 όμως δεν υπήρχαν ακόμη παρά μόνο εννέα σταθμοί. Με Ν.Δ. της 5.11.35 επεκτείνεται σε μεγαλύτερη ακτίνα η ίδρυση Π.Σ. σχεδόν σε όλα τα βιομηχανικά κέντρα και καθορίζεται ο σκοπός τους: αυτός είναι φιλανθρωπικός και αποβλέπει στην προστασία παιδιών απόρων, ορφανών, προσφύγων κ.τ.λ. Σήμερα η ίδρυση Εθνικών Παιδικών Σταθμών καθώς και αγροτικών νηπιοτροφείων ορίζεται από το Ν.Δ. 3045/54. σκοπός τους είναι η «προσφορά κατάλληλης αγωγής στα παιδιά των εργαζόμενων μητέρων».³

³ Κ. Ζαχαρενάκης, *Προσχολική Αγωγή στην Ευρωπαϊκή Ένωση*, Ηράκλειο 1996 σ. 189-195

Π. Δαράκη, *Το Προσχολικό παιδί και οι ανάγκες του*, Δωδώνη, σ. 31-34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των Κρατικών Παιδικών Σταθμών

2.1 Η νομοθεσία που διέπει τους Δημόσιους Παιδικούς Σταθμούς

Σύμφωνα με το άρθρο 12 του νόμου υπ' αριθμό 2082 (Φ.Ε.Κ., 158/Α/21-09-92) «Αναδιοργάνωση της κοινωνικής πρόνοιας και καθιέρωση νέων θεσμών Κοινωνικής Προστασίας», ο μόνος αρμόδιος για την ίδρυση και λειτουργία παιδικών και βρεφονηπιακών ή βρεφικών σταθμών είναι το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Κατ' εξαίρεση, παιδικούς και βρεφονηπιακούς ή βρεφικούς σταθμούς μπορεί να ιδρύουν και κάποιοι άλλοι όπως η Τοπική Αυτοδιοίκηση ή ιδιώτες. Επίσης με το άρθρο 13 του ίδιου νόμου, οι παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί που ιδρύονται και λειτουργούν από το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αποτελούν αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες του και υπάγονται στην αρμοδιότητα των διευθύνσεων Υγείας Πρόνοιας ή Πρόνοιας του νομού όπου είναι η έδρα λειτουργίας τους. Οι παραπάνω παιδικοί σταθμοί ιδρύονται με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβέρνησης, Οικονομικών και του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Με την υπ' αριθμό Υπουργική Απόφαση (Υ.Α.) Γ2α/οικ.4108/88 (Φ.Ε.Κ. 546/Β/02-08-88) «Έγκριση κανονισμού λειτουργίας των Κρατικών Παιδικών Σταθμών και των Κρατικών Βρεφονηπιακών Σταθμών» και με τους επιμέρους νόμους και προεδρικά διατάγματα που αναφέρονται στον κάθε κρατικό παιδικό σταθμό χωριστά διευθετούνται τα υπόλοιπα θέματα που σχετίζονται με την οργάνωση και λειτουργία των κρατικών και βρεφονηπιακών σταθμών. Σήμερα όμως η οργάνωση και λειτουργία των Κ.Π.Σ σύμφωνα με τον νόμο υπ' αριθμό 2503 του 1997 μεταβιβάζονται στους δήμους και τις κοινότητες, εφόσον έχουν

πληθυσμό άνω των 4.000 κατοίκων στη διοικητική περιφέρεια των όποιων βρίσκονται και λειτουργούν ως δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα. Η μεταβίβαση αυτή γίνεται με απόφαση του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Για την μεταφορά των Κ.Π.Σ που έχουν πληθυσμό κάτω των 4.000 κατοίκων χρειάζεται κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας Πρόνοιας. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης και λαμβάνεται από το οικείο Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο.⁴

2.2 Διαδικασία ίδρυσης των Κρατικών Παιδικών Σταθμών

Για την ίδρυση των Κρατικών Παιδικών Σταθμών (Κ.Π.Σ.) απαιτούνται:

- 1) Πρόταση για την ίδρυση του Δημάρχου ή του Προέδρου της Κοινότητας της περιοχής που θα λειτουργήσει ο Παιδικός Σταθμός, στο Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο.
- 2) Απόφαση Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου.
- 3) Απογραφή των παιδιών της περιοχής που θα λειτουργήσει ο Παιδικός Σταθμός.
- 4) Αξιολόγηση των στοιχείων της απογραφής
- 5) Κατάθεση της απόφασης του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου καθώς και όλων των στοιχείων που καθιστούν αναγκαίο την ίδρυση του παιδικού σταθμού στην Διεύθυνση Πρόνοιας του νομού.
- 6) Οι αποφάσεις των δήμων ελέγχονται για την νομιμότητα τους και εγκρίνονται από την Περιφερειακή Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.
- 7) Κατάθεση έγκρισης της απόφασης των Δήμων ή Κοινοτήτων από το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας.

⁴Βλ. άρθρο 12, Ν. 2082 «περί αναδιοργάνωσης της κοινωνικής πρόνοιας και καθιέρωση νέων θεσμών κοινωνικής προστασίας», Φ.Ε.Κ. 158, τ. Α', Αθήνα, 21.9.1992

Βλ. Υ.Α. Γ2α/οικ./4108/1998 «Κανονισμός λειτουργίας Κρατικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών», Φ.Ε.Κ. 546, τ. Β', Αθήνα 2.2.1998
Νόμος Υπ' αριθμόν 2503/1997

- 8) Ίδρυση του Παιδικού Σταθμού.
- 9) Για την ίδρυση του Παιδικού Σταθμού είναι υποχρεωτική η απόσπαση μίας νηπιαγωγού συνήθως της διευθύντριας ενός άλλου παιδικού σταθμού για την οργάνωση του νέου Κ.Π.Σ ή Δημοτικού Παιδικού Σταθμού με νομική μορφή Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)⁵

2.3 Σκοπός των Κρατικών Παιδικών Σταθμών

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Φ.Ε.Κ. 546/02-09-88 οι Κρατικοί Παιδικό Σταθμοί (Κ.Π.Σ.), έχουν σκοπό την ημερήσια διατροφή, διαπαιδαγώγηση, ψυχαγωγία βρεφών και νηπίων τα οποία δεν μπορούν να έχουν στο οικογενειακό τους περιβάλλον την απαραίτητη φροντίδα λόγω απασχόλησης των εργαζόμενων γονέων τους ή λόγω άλλων κοινωνικών αιτιών.

Επίσης έχουν ως σκοπό:

- Να παρέχουν ενιαία προσχολική αγωγή σύμφωνα με τα πλέον σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα.
- Να βοηθούν τα παιδιά να αναπτυχθούν ολόπλευρα, σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά.
- Να εξαλείψουν κατά το δυνατόν τις διαφορές που τυχόν προκύπτουν από το πολιτισμικό, οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο των γονέων τους.
- Να εξυπηρετούν τους γονείς και παράλληλα να τους ευαισθητοποιούν πάνω σε θέματα σύγχρονης παιδαγωγικής και ψυχολογίας.
- Να βοηθούν τα παιδιά προσχολικής ηλικίας στην ομαλή μετάβαση τους από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον.⁶

⁵ Κ. Λέκκα, Πτυχιική εργασία: *Οι Παιδικοί Σταθμοί στο Νομό Αργολίδας*, Καλαμάτα 1997 σ. 29-30

⁶ Βλ. άρθρο 1, Υ.Α Γ2α / οικ./4108 / 1988 «Κανονισμός λειτουργίας Κρατικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών», Φ.Ε.Κ. 546, τ. Β', Αθήνα 2.2.1988

Βλ. άρθρο 2, «Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών και Κοινοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών», Φ.Ε.Κ. 497, τ. Β', Αθήνα 22.4.2002

2.4 Οι πόροι και τα έσοδα των Ιδρυμάτων Προσχολικής Αγωγής.

Οι Κρατικοί Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί που μεταβιβάζονται στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α) επιχορηγούνται κάθε έτος για την αντιμετώπιση των αναγκών λειτουργίας και συντήρησης των εγκαταστάσεων καθώς και για την μισθοδοσία του προσωπικού. Συγκεκριμένα στους πόρους των Δημοτικών ή Κοινοτικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών περιλαμβάνονται:

Α) Η ετήσια επιχορήγηση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Β) Η ετήσια επιχορήγηση του Δήμου ή της Κοινότητας.

Γ) Οι μηνιαίες οικονομικές εισφορές που τυχόν επιβάλλονται στις οικογένειες των φιλοξενούμενων παιδιών, δηλαδή τα τροφεία και η πρόσθετη εισφορά για τη μεταφορά των παιδιών.

Δ) Οι πρόσδοδοι από την περιουσία του και το προϊόν εκποίησης περιουσιακών στοιχείων.

Ε) Οι κάθε είδους επιχορηγήσεις, εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες.

ΣΤ) Τα έσοδα από κάθε άλλη νόμιμη πηγή.⁷

2.5 Ισχύουσα σύνθεση των Διοικητικών Συμβουλίων.

1) Εφόσον δεν έχει γίνει μεταβίβαση των Κρατικών Παιδικών Σταθμών (Κ.Π.Σ.) στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), τότε τα τριμελή Διοικητικά Συμβούλια (Δ.Σ.) ορίζονται από τον οικείο Νομάρχη.

2) Στην περίπτωση που έχει γίνει η μεταβίβαση στους Ο.Τ.Α., οι Δημοτικοί και Κοινοτικοί Παιδικοί ή Βρεφονηπιακοί Σταθμοί διοικούνται από Δ.Σ. που αποτελείται από πέντε (5) έως δεκαπέντε (15) μέλη, τα οποία ορίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους από το Δημοτικό ή το Κοινοτικό Συμβούλιο.

⁷ Ι. Θεωδώρου, *Οι επιχειρήσεις και τα Νομικά Πρόσωπα των Ο.Τ.Α., Δημοτικές και Κοινοτικές επιχειρήσεις, Παιδικοί Σταθμοί, Σχολικές Επιτροπές*, Έλλην, Αθήνα 1999 σ. 351-354

Τα μέλη του Δ.Σ. είναι Δημοτικοί ή Κοινοτικοί Σύμβουλοι, Δημότες ή κάτοικοι που έχουν σχετική με το αντικείμενο των νομικών προσώπων επαγγελματική ή κοινωνική και ειδικές γνώσεις, ένας εκπρόσωπος των γονέων των φιλοξενούμενων παιδιών και τέλος ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων του νομικού προσώπου, ο οποίος υποδεικνύεται από τους ίδιους μετά από γενική συνέλευση. Η θητεία των μελών του Δ.Σ. του νομικού προσώπου ορίζεται με απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου. Λήγει πάντοτε με την εγκατάσταση του νέου Δ.Σ. Ο πρόεδρος του Δ.Σ. είναι ο Δήμαρχος ή ο πρόεδρος της Κοινότητας ή άλλο μέλος του Δ.Σ., αιρετό ή μη αιρετό που ορίζεται από αυτόν.

2.5.1 Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου και του Προέδρου.

Το διοικητικό συμβούλιο έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- Αποφασίζει για την κατάρτιση και την τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του νομικού προσώπου.
- Προγραμματίζει την πρόσληψη τακτικού και έκτακτου προσωπικού ή την απασχόληση φυσικών προσώπων με σύμβαση μίσθωσης έργου.
- Ασκεί πειθαρχική δικαιοδοσία και εκτελεί χρέη υπηρεσιακού συμβουλίου για το βοηθητικό προσωπικό, που απασχολείται με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου.
- Αποφασίζει για την επιλογή των φιλοξενούμενων παιδιών και τη διακοπή της φιλοξενίας, καθώς και για την επιβολή οικονομικής εισφοράς στους γονείς.
- Ψηφίζει τον προϋπολογισμό και τον απολογισμό του νομικού προσώπου.
- Διαθέτει τις πιστώσεις, εγκρίνει τις δαπάνες και αποφασίζει για την εκτέλεση έργων, προμηθειών, μεταφορών και εργασιών.
- Εγκρίνει την συνολομολόγηση δανείων και αποφασίζει για την εκποίηση, ανταλλαγή, αγορά, εκμίσθωση και μίσθωση ακινήτων.
- Εγκρίνει το διαιτολόγιο.

Αρμοδιότητες του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Επιμελείται της εκτέλεση των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Συγκαλεί σε συνεδρίαση το Διοικητικό Συμβούλιο και εισηγείται τα θέματα που είναι για συζήτηση.
- Παρακολουθεί και κατευθύνει τη λειτουργία του νομικού προσώπου σύμφωνα με τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και τις κατευθύνσεις του Ο.Τ.Α. που έχει συστήσει το νομικό πρόσωπο.
- Προϊσταται των υπηρεσιών του νομικού προσώπου και εκδίδει τις πράξεις που αφορούν το προσωπικό του και είναι πειθαρχικά Προϊστάμενος αυτού.
- Εγκρίνει την ενέργεια δαπανών που έχουν αποφασισθεί από το Δ.Σ. και εκδίδει τα χρηματικά εντάλματα πληρωμών του νομικού προσώπου
- Εκπροσωπεί το νομικό πρόσωπο σε κάθε δικαστήριο κα δημόσια αρχή, υπογράφει τα έγγραφα και τις συμβάσεις του νομικού προσώπου
- Αποφασίζει για τη λήψη εκτάκτων μέτρων και υποβάλλει τις σχετικές αποφάσεις για έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Τον Πρόεδρο εφόσον κωλύεται αναπληρώνει ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου.⁸

2.6 Λειτουργία των παιδικών σταθμών

Η λειτουργία των παιδικών σταθμών αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31^η Ιουλίου του επόμενου έτους, επί πέντε μέρες από Δευτέρα έως Παρασκευή. Σε περιοχές που η απασχόληση των εργαζόμενων μητέρων κορυφώνεται κατά την θερινή περίοδο, ο Παιδικός Σταθμός μπορεί να λειτουργήσει τον μήνα Αύγουστο κα να διακόπτει την

⁸ Βλ. άρθρο 6, Υ.Α Π2β/2827/17.7.97 «Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών Νομικών Προσώπων Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών», Φ.Ε.Κ. 637, τ. Β', Αθήνα 30.7.1997

λειτουργία του συνολικά ένα μήνα κατά τη διάρκεια των μηνών Ιουνίου - Ιουλίου. Οι σταθμοί διακόπτονται τη λειτουργία τους επίσης κατά τις επίσημες αργίες των Δημοσίων Υπηρεσιών καθώς και του Πολιούχου του Δήμου ή της Κοινότητας που λειτουργεί ο σταθμός ή του εορτασμού Εθνικού Τοπικού γεγονότος.

Η λειτουργία των σταθμών αρχίζει από την 7:00 ώρα κατά το χειμερινό ωράριο και από την 6:45 ώρα κατά το θερινό ωράριο και λήγει την 16:00 ώρα. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να παρατείνεται, για περιορισμένο χρονικό διάστημα, σε ειδική ανάγκη για δύο (2) ώρες επιπλέον το ωράριο λειτουργίας του σταθμού εφόσον υπηρετεί σ' αυτόν το προσωπικό που απαιτείται και με την υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης σ' αυτό ή σε περίπτωση αδυναμίας ανάπαυσης σε άλλη ημέρα.

2.6.1 Συγκρότηση σταθμών σε τμήματα

Στους Παιδικούς Σταθμούς (Π.Σ.) εγγράφονται παιδιά ηλικίας από 2,5 ετών έως την ηλικία εγγραφής τους στο Δημοτικό Σχολείο, τα οποία κατανέμονται σε τρία τμήματα:

- Τμήμα νηπίων από 2,5 έως 3,5 ετών
- Τμήμα νηπίων από 3,5 έως 5,4 ετών
- Τμήμα νηπίων από 4,5 έως 6 ετών

Στους βρεφικούς σταθμούς και στα βρεφικά τμήματα των παιδικών σταθμών εγγράφονται παιδιά ηλικίας από 6 μηνών έως 2,5 ετών, τα οποία κατανέμονται σε δύο τμήματα;

- Τμήμα βρεφών από 6 μηνών έως 1,5 έτους
- Τμήμα βρεφών από 1,5 έτους έως 2,5 ετών

Στους βρεφονηπιακούς σταθμούς εγγράφονται παιδιά ηλικίας από 6 μηνών έως την ηλικία εγγραφής τους στο Δημοτικό Σχολείο, τα οποία κατανέμονται στα παραπάνω τμήματα. Κάθε τμήμα εξυπηρετεί έως 25 παιδιά και στελεχώνεται με το απαιτούμενο παιδαγωγικό προσωπικό, στην αναλογία που προβλέπει κάθε φορά ο νόμος.

2.6.2 Η εγγραφή και τα δικαιολογητικά εγγραφής στους Κρατικούς Παιδικούς Σταθμούς.

Δικαίωμα εγγραφής στους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς έχουν τα παιδιά που είναι σωματικά, πνευματικά και ψυχικά υγιή, καθώς και αρτιμελή, απαγορευομένης απολύτως της εγγραφής παιδιών που πάσχουν από μεταδοτικά νοσήματα. Παιδιά που πάσχουν από σωματικές, πνευματικές ή ψυχικές παθήσεις ή δεν είναι αρτιμελή, εγγράφονται στο σταθμό εφόσον υπάρχει πιστοποίηση ειδικού γιατρού Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος ή Ασφαλιστικού Οργανισμού, ότι τούτο είναι ωφέλιμο για το παιδί και ότι δεν υπάρχει κίνδυνος δημιουργίας ιδιαίτερων προβλημάτων στην λειτουργία του σταθμού.

Στους σταθμούς εγγράφονται παιδιά που προέρχονται κατά κύριο λόγο από την περιοχή του Δήμου ή της Κοινότητας, στην οποία αυτοί ανήκουν. Επιτρέπεται όμως, και η εγγραφή παιδιών που διαμένουν σε όμορη περιοχή εφόσον υπάρχουν κενές θέσεις και η εγγραφή εξυπηρετεί σοβαρή κοινωνική ανάγκη των γονέων, ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Κατά την εγγραφή επιλέγονται τα παιδιά εργαζόμενων γονέων και τα παιδιά οικονομικά αδύνατων οικογενειών, προτιμώμενων εκείνων που έχουν ανάγκη φροντίδας από διάφορα κοινωνικά αίτια π.χ. παιδιά ορφανά από γονείς, παιδιά αγάμων μητέρων, παιδιά από γονείς με σωματική ή πνευματική αναπηρία κ.λ.π.

Για την διακρίβωση των κοινωνικών παραμέτρων εγγραφής το νομικό πρόσωπο δια των υπηρεσιών του μπορεί να διενεργεί κοινωνική έρευνα, τα αποτελέσματα της οποίας υποβάλλονται στο διοικητικό συμβούλιο πριν τη λήψη της απόφασης για εγγραφή παιδιών.

Για την εγγραφή των παιδιών στους σταθμούς απαιτείται η υποβολή των εξής δικαιολογητικών:

1. Αίτηση του γονέα ή κηδεμόνα, που υποβάλλεται από την 20^η Μαΐου μέχρι την 15^η Ιουνίου κάθε έτους ή καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, όταν ζητείται η κάλυψη κενής θέσης.
2. Ληξιαρχική πράξη γέννησης του παιδιού.

3. Βεβαίωση ιατρού για την καλή σωματική και πνευματική υγεία του παιδιού. Η βεβαίωση αυτή μπορεί να υπογράφεται και από ιδιώτη γιατρό.
4. Βεβαίωση του εργοδότη της υπηρεσίας στην οποία απασχολούνται οι γονείς.
5. Βιβλιάριο ενσήμων ή ασφαλιστικό βιβλιάριο.
6. Αντίγραφο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος ή εκκαθαριστικό σημείωμα του τελευταίου οικονομικού έτους.
7. Υπεύθυνη δήλωση για την οικογενειακή κατάσταση των γονέων του παιδιού.
8. Κάθε άλλο δικαιολογητικό που κρίνεται απαραίτητο από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του μήνα Ιουλίου το Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται και συγκροτεί ειδική επιτροπή επιλογής ή οποία αποφασίζει για την επιλογή των φιλοξενούμενων παιδιών.

2.6.3 Διακοπή φιλοξενίας των παιδιών.

Η διακοπή της φιλοξενίας των παιδιών επιτρέπεται ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Όταν το ζητήσουν με αίτησή τους οι γονείς ή κηδεμόνες των παιδιών.
- Όταν εμφανισθούν σοβαρά προβλήματα στη συμπεριφορά ή στην υγεία των παιδιών, τα οποία δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν από το σταθμό.
- Όταν οι γονείς καθυστερούν να καταβάλουν αδικαιολόγητα την τυχόν προβλεπόμενη μηνιαία εισφορά, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δύο μηνών.
- Όταν κατ' εξακολούθηση και παρά τις έγγραφες ειδοποιήσεις του σταθμού, οι γονείς δεν συμμορφώνονται με το πρόγραμμα και τους όρους λειτουργίας του σταθμού.

Επιπλέον στους λόγους διαγραφής των παιδιών θα πρέπει να προστεθεί ακόμα και η μακροχρόνια αδικαιολόγητη απουσία του παιδιού

καθώς και η ανατροπή των προϋποθέσεων στις οποίες στηρίχθηκε το δικαίωμα εγγραφής όπως π.χ. η μεταβολή της οικονομικής κατάστασης των γονέων, η αποχώρηση της μητέρας από την εργασία της κ.λ.π.

2.6.4 Μεταφορά παιδιών

Σε περίπτωση που μεταφέρονται παιδιά στους σταθμούς με μεταφορικό μέσο που αυτός διαθέτει, το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την πιστή τήρηση των προδιαγραφών ασφαλούς μεταφοράς. Προκειμένου για μεταφορά βρεφών το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεωτικά αναθέτει στα μέλη του παιδαγωγικού προσωπικού την εκ περιτροπής συνοδεία τους, μέσα στο ωράριο εργασίας του. Το κόστος μεταφοράς των παιδιών καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Νομικού Προσώπου και μπορεί να καλυφθεί με πρόσθετη εισφορά των γονέων.

2.6.5 Ιατρική παρακολούθηση των παιδιών

Η παρακολούθηση της υγείας των παιδιών, αποτελεί παράλληλη υποχρέωση, προς την αντίστοιχη οικογενειακή, του νομικού προσώπου και ενεργείται από παιδίατρο είτε του Εθνικού Συστήματος Υγείας, είτε συνεργάτη του νομικού προσώπου ο οποίος επισκέπτεται αυτόν μια φορά το δεκαπενθήμερο η συχνότερα εφόσον αυτό επιβάλλεται για λόγους ουσιαστικής άσκησης του ιατρικού ελέγχου. Για κάθε παιδί τηρείται Φάκελος Υγείας που ενημερώνεται από τον ιατρό και σε τακτά χρονικά διαστήματα καλούνται οι γονείς σε ενημερωτικές συγκεντρώσεις σχετικά με θέματα υγιεινής των παιδιών.

2.6.6 Διατροφή των παιδιών

Στα βρέφη και τα νήπια παρέχεται η απαραίτητη ποιοτικά και ποσοτικά τροφή (πρωινό και μεσημεριανό κάθε ημέρα). Για τους σταθμούς που έχουν παρατεταμένη (απογευματινή) λειτουργία λαμβάνεται μέριμνα για επιπρόσθετη διατροφή των παιδιών.

Το διαιτολόγιο των παιδιών καθορίζεται σύμφωνα με τις σύγχρονες παιδιατρικές απόψεις για την υγιεινή διατροφή των παιδιών. Το πρόγραμμα διατροφής αναρτάται σε εμφανές σημείο του σταθμού και ενημερώνονται σχετικά οι γονείς. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για τη χορήγηση στα παιδιά νωπών φρούτων και λαχανικών, νωπού κρέατος και ψαριών, γαλακτοκομικών προϊόντων σε επαρκές για τις ανάγκες τους ποσότητες, όπως και η απαγόρευση ειδών διατροφής που περιέχουν συντηρητικές χρωστικές, τεχνητά γλυκαντικές κτλ. ουσίες.⁹

2.7 Αναφορά ειδικοτήτων-αρμοδιοτήτων προσωπικού των Κρατικών Παιδικών Σταθμών.

Οι Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί (Κ.Π.Σ)πρέπει να έχουν το ακόλουθο ειδικευμένο προσωπικό:

- Μια νηπιαγωγό ανά εικοσιπέντε έως τριάντα (25-30) νήπια.
- Μια βρεφοκόμος ανά δέκα (10) βρέφη αν βέβαια υπάρχει βρεφικό τμήμα.
- Έναν υπάλληλο του κλάδου Διοικητικού Λογιστικού ή διαχειριστών, Μέσης Εκπαίδευσης (Μ.Ε.)
- Μια υπάλληλο καθαριότητας βοηθητικών εργασιών, Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (Υ.Ε.)
- Μια μαγείρισσα ή μάγειρα Υ.Ε.
- Ένα γιατρό του ΕΣΥ που παρακολουθεί κάθε δέκα πέντε (15) ημέρες τα παιδιά.

Το παραπάνω προσωπικό αναφέρεται σε Κ.Π.Σ. τριάντα (30) παιδιών.

⁹Βλ. άρθρα 7, 10, 11, 12, 13, Υ.Α Π2β/2827/17.7.97 «Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών Νομικών Προσώπων Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών», Φ.Ε.Κ. 637, τ. Β', Αθήνα 30.7.1997

Ι. Θεωδώρου, *Οι επιχειρήσεις και τα Νομικά Πρόσωπα των Ο.Τ.Α. , Δημοτικές και Κοινοτικές επιχειρήσεις, Παιδικοί Σταθμοί, Σχολικές Επιτροπές*, Έλλην, Αθήνα 1999 σ. 363-370

2.7.1 Ειδικά καθήκοντα και αρμοδιότητες προσωπικού

Το προσωπικό των Παιδικών Σταθμών είναι υποχρεωμένο να συμβάλει με όλες τις δυνάμεις του στην εύρυθμη λειτουργία τους, καθώς επίσης να καλλιεργεί και να αναπτύσσει τις γνώσεις του παρακολουθώντας επιστημονικά σεμινάρια και τέλος πρέπει να θέτει σε εφαρμογή υπηρεσίες υποστήριξης των οικογενειών που αναλαμβάνουν την φιλοξενία παιδιών. Τα καθήκοντα του προσωπικού του Νομικού Προσώπου προσδιορίζονται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.)

Ενδεικτικά για το προσωπικό ισχύουν τα εξής:

Παιδαγωγικό προσωπικό:

- Φροντίζει για τη σωστή ψυχοσωματική υγεία και ψυχοκινητική εξέλιξη των παιδιών. Απασχολεί τα παιδιά σύμφωνα με το ημερήσιο πρόγραμμα απασχόλησης.
- Εισηγείται τις ανάγκες εφοδιασμού των αιθουσών για την εφαρμογή του προγράμματος με είδη (παιχνίδια, είδη καθαριότητας κτλ).
- Βοηθάει τα φιλοξενούμενα παιδιά για την ικανοποίηση των ατομικών τους αναγκών. Παρακολουθεί την διατροφή και καθαριότητα τους, ενθαρρύνοντας την αυτοεξυπηρέτησή τους.
- Ενημερώνει τους αρμοδίους και το Παιδιάτρο για κάθε ύποπτο σχετικά με την υγεία τους περιστατικό.
- Τηρεί βιβλίο παρουσίας των παιδιών και ενημερώνει αρμοδίως για τις καθυστερήσεις παιδιών στην προσέλευσή τους, είτε στις απουσίες τους.
- Βοηθά τα παιδιά να αναπτύξουν την προσωπικότητά τους και να δημιουργήσουν ικανότητα συγκέντρωσης, αυτενέργειας και εμπιστοσύνη στον εαυτό τους.

Βοηθός Παιδαγωγός:

Βοηθάει το προσωπικό της προηγούμενης παραγράφου σε όλα τα καθήκοντα του και εκτελεί τις οδηγίες που παίρνει από αυτό. Στην περίπτωση απουσίας του προσωπικού τις προηγούμενης παραγράφου,

αντικαθιστά αυτό απευθυνόμενη στον Υπεύθυνο του σταθμού για βοήθεια και υποστήριξη.

Κοινωνικός λειτουργός:

Συμβάλλει στην πρόληψη ή αντιμετώπιση προβλημάτων των παιδιών κάθε σταθμού και των οικογενειών τους εφόσον στην τελευταία περίπτωση αυτό ζητηθεί ή είναι εκ των πραγμάτων αναγκαίο. Πραγματοποιεί τις κοινωνικές έρευνες σε συνεργασία με το παιδαγωγικό με το οποίο βρίσκεται σε συνεχή επαφή. Συνεργάζεται με τον Παιδίατρο του σταθμού.

Διαχειριστής νομικού προσώπου:

- Είναι υπεύθυνος για την προμήθεια και τον έγκαιρο εφοδιασμό του σταθμού με τα αναγκαία τρόφιμα και λοιπά υλικά, για την καλή φύλαξη, συντήρηση και διάθεσή τους, και για την λοιπή εν γένει περιουσία του σταθμού, σύμφωνα με τις εκάστοτε αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.).
- Συντάσσει τις μισθοδοτικές καταστάσεις του προσωπικού.
- Τηρεί όλα τα βιβλία διαχείρισης στα οποία καταχωρεί όλες τις από το νόμο απαιτούμενες εγγραφές.
- Πραγματοποιεί τις πληρωμές και εισπράξεις του νομικού προσώπου. Για τις πληρωμές συνυπογράφει με τον Πρόεδρο του Δ.Σ. ή τον προϊστάμενο του νομικού προσώπου τις απαραίτητες επιταγές ή πληρώνει με μετρητά, εφόσον δεν εκδίδεται επιταγή, λαμβάνοντας σχετική απόδειξη από τον δικαιούχο.
- Είναι υπεύθυνος για την τήρηση γενικά των λογαριασμών του νομικού προσώπου, τη συγκέντρωση των παραστατικών στοιχείων της διαχείρισης και την φύλαξη και ταξινόμηση, όλων των δικαιολογητικών εισπράξεων και πληρωμών έτσι ώστε να είναι ευχερής ο έλεγχος της διαχείρισης σε οποιοδήποτε χρόνο.
- Συνεργάζεται με τον Προϊστάμενο του νομικού προσώπου για την κατάρτιση του Προϋπολογισμού, του Απολογισμού και του

Ισολογισμού του Νομικού Προσώπου εισηγούμενος τυχόν αναμόρφωσή του.

- Εκτελεί κάθε άλλη εργασία διοίκησης και διαχείρισης που του ανατίθεται.

Μάγειρας ή μαγείρισσα:

- Είναι υπεύθυνος/νη για το μαγειρείο και την επιμελημένη και έγκαιρη παρασκευή του φαγητού, σύμφωνα με το διαιτολόγιο. Επιμελείται ιδιαίτερος για την τήρηση όλων των όρων υγιεινής στους χώρους παρασκευής φαγητού, εισηγούμενη κάθε σχετικό μέτρο.
- Παραλαμβάνει καθημερινά την αναγκαία ποσότητα υλικών για το ημερήσιο φαγητό.
- Τακτοποιεί τα μαγειρικά σκεύη και είδη εστίασεως και φροντίζει για την καλή κατάσταση τους, ευθυνόμενη/νος για κάθε απώλεια ή αδικαιολόγητη καταστροφή.
- Προτείνει την λήψη κάθε μέτρου που θεωρεί απαραίτητο για την καλή λειτουργία του μαγειρείου.

Βοηθός μάγειρα ή μαγείρισσας ή τραπεζοκόμου:

Φροντίζει για τη διανομή του φαγητού, βοηθά το παιδαγωγικό προσωπικό στη διανομή του φαγητού στα παιδιά και φροντίζει για τη συγκέντρωση των ειδών εστίασης μετά το τέλος του. Επίσης βοηθά τον μάγειρα ή την μαγείρισσα στην προετοιμασία του φαγητού.

Προσωπικό καθαριότητας:

Το προσωπικό καθαριότητας βοηθητικών εργασιών εκτελεί τις εργασίες καθαριότητας του σταθμού. Χρησιμοποιεί υλικά καθαριότητας που παραλαμβάνει από τον Διαχειριστή με υπηρεσιακό σημείωμα.

Παιδίατρος:

Ο παιδίατρος που συμβάλλεται με το σταθμό με σύμβαση του έργου, έχει τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

- Εξετάζει κατά διαστήματα και κατ' ελάχιστο όριο μια φορά ανά δεκαπέντε ημέρες όλα τα παιδιά των σταθμών του νομικού προσώπου, και παρακολουθεί την ανάπτυξή τους, σημειώνοντας τις παρατηρήσεις του στην ατομική καρτέλα κάθε παιδιού.
- Παρακολουθεί συνεργαζόμενος με την Κοινωνική Λειτουργό και την Ψυχολόγο την ψυχοσωματική υγεία και ανάπτυξη των παιδιών.
- Εισηγείται για την δυνατότητα επιστροφής στον σταθμό παιδιού που απουσίασε από σοβαρή ασθένεια με βάση το ιατρικό πιστοποιητικό που προσκομίζεται από τους γονείς και την προσωπική του εξέταση.
- Υποδεικνύει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την υγιεινή των παιδιών και για την υγιεινομική κατάσταση των σταθμών. Διατηρεί σε κάθε σταθμό πρόχειρο φαρμακείο και για οποιοδήποτε έκτακτο περιστατικό πρέπει να σπεύδει για την παροχή των υπηρεσιών του.

Ψυχολόγος:

Ο/Η Ψυχολόγος του σταθμού, εφόσον υπηρετεί, παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα ψυχολογικής υποστήριξης παιδιών και γονέων συνεργαζόμενη στενά με τον Παιδίατρο, τον/την Κοινωνική Λειτουργό και το παιδαγωγικό προσωπικό. Επίσης βοηθά και συμβουλεύει το παιδαγωγικό προσωπικό για την καλύτερη απόδοση στην εργασία τους με διαλέξεις, συζητήσεις και ιδιαίτερες συναντήσεις.

Οδηγός:

Ο οδηγός επιλαμβάνεται για την ασφαλή μεταφορά των φιλοξενουμένων παιδιών προς και από τον σταθμό, είναι υπεύθυνος για την καλή συντήρηση και καθαριότητα του αυτοκινήτου του σταθμού και οφείλει να τηρεί τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και τους όρους

ασφαλούς μεταφοράς παιδιών. Εκτελεί εξωτερικές εργασίες του νομικού προσώπου στο μεσοδιάστημα των μεταφορών.

Σύμφωνα με τον Ν. 1430 περί « Ρύθμισης θεμάτων φορέων κοινωνικής πρόνοιας – παιδικής προστασίας και άλλες διατάξεις», η σύνθεση του προσωπικού των Κρατικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών σε σχέση με τα παιδιά που φιλοξενούνται είναι ως εξής

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.7.1 Αναλογία προσωπικού ανά νήπια στους Π.Σ.

<u>ΝΗΠΙΑ</u> <u>ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ*</u>	Έως 25	25- 50	50- 75	75- 100	100- 125
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ					
Νηπιαγωγός	1	2	3	4	5
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ					
Διαχειριστής	1	1	1	1	1
ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ					
Μάγειρας	1	1	2	2	2
Βοηθός μάγειρα	2	2	3	4	4
Πλύντρια	1	1	1	1	1
Οδηγοί	1	1	1	1	1
ΙΑΤΡΙΚΟ					
Ιατρός	1	1	1	1	1
ΣΥΝΟΛΟ	8	9	12	14	15

ΠΗΓΗ : Βλ άρθρο 7, Ν. 1431/1984, «Ρύθμιση θεμάτων φορέων Κοινωνικής Πρόνοιας – Παιδικής προστασίας και άλλες διατάξεις», Φ.Ε.Κ. 46, Τ. Α', Αθήνα 16.5.84

Όπως παρατηρείται στον παραπάνω πίνακα στο εκπαιδευτικό προσωπικό αναλογεί ένας Νηπιαγωγός έως και 25 νήπια. Όσον αφορά το διοικητικό και ιατρικό προσωπικό παραμένει σταθερό σε σχέση με την αύξηση του αριθμού των νηπίων. Στο βοηθητικό προσωπικό, ο αριθμός των πλυντριών και των οδηγών παραμένει αμετάβλητος σε σχέση με τον αριθμό των νηπίων που φιλοξενούνται. Παράλληλα στην ειδικότητα των

* Σε κάθε κρατικό βρεφονηπιακό σταθμό και βρεφικό τμήμα κρατικού παιδικού σταθμού υπηρετούν δύο (2) βρεφοκόμοι ανά 10 βρέφη – νήπια.

μαγείρων , αναλογεί ένα άτομο ανά 50 νήπια ενώ από 50-125 νήπια οι μάγειρες αυξάνονται σε 2 άτομα. Στην ειδικότητα των βοηθών μαγείρων, η αναλογία ανέρχεται σε 2 άτομα ανά 50 νήπια, στα 75 νήπια σε 3 βοηθούς μαγείρων, ενώ από τα 75-125 νήπια προβλέπονται 4 βοηθοί.¹⁰

¹⁰ Κ. Λέκκα, πτυχιακή εργασία: *Οι Παιδικοί Σταθμοί στο Νομό Αργολίδας*, Καλαμάτα 1997

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Προϋποθέσεις καταλληλότητας και χωροθέτηση των Παιδικών Σταθμών

3.1 Προγραμματισμός Παιδικών Σταθμών

Η οργάνωση του χώρου του Παιδικού Σταθμού (Π.Σ.) έχει πολύ μεγάλη σημασία γιατί παρεμβαίνει σε μεγάλο βαθμό στη συνολική διαδικασία ανάπτυξης της προσωπικότητας του παιδιού. Έτσι στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα εξετάσουμε στοιχεία που έχουν σχέση με την υλικοτεχνική υποδομή ενός Π.Σ. και τα οποία θα πρέπει να λάβει κανείς υπόψη του προκειμένου να προχωρήσει στο σχεδιασμό του.

Κατά τον προγραμματισμό και σχεδιασμό ενός Π.Σ. λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

- Οι συνθήκες κατοικίας και το μέγεθος της οικογένειας.
- Η μονιμότητα εγκατάστασης του πληθυσμού.
- Ο αριθμός των εργαζόμενων γυναικών με παιδιά των ηλικιών που δέχεται ο Π.Σ.
- Ο αριθμός των θέσεων εργασίας που προσφέρονται στο γυναικείο πληθυσμό και πιθανή αύξησή τους στο μέλλον
- Ο αριθμός των αιτήσεων για θέση σε Π.Σ. που δεν έχουν ικανοποιηθεί.
- Οι οικολογικές και πολεοδομικές συνθήκες γενικά.
- Τα οικονομικά κονδύλια που διατίθενται για να πραγματοποιηθεί το πρόγραμμα σε όλα τα επίπεδα.
- Η ποιότητα και η κατάσταση των υπαρχόντων κτιρίων.¹¹

¹¹ Μ. Μαντή και Κ. Σολάκη, πτυχιακή εργασία: *Οι παιδικοί Σταθμοί Ν. Φλώρινας*, Καλαμάτα 1997 σ. 26-27

3.2 Χωροθέτηση Παιδικών Σταθμών

Η χωροθέτηση του οικοπέδου το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή ενός Παιδικού Σταθμού (Π.Σ.) πρέπει να γίνει σύμφωνα με τα εξής:

- Το οικόπεδο πρέπει να βρίσκεται στην προέκταση του αστικού κέντρου και στην κατεύθυνση των αξόνων κυκλοφορίας που οδηγούν προς τους χώρους εργασίας ή των διαδρομών των μέσων μαζικής μεταφοράς που οδηγούν εκεί και συγχρόνως, εκτός κύριας κυκλοφορίας και πηγών ηχορύπανσης.
- Σχετικά με τις γειτονικές χρήσεις το οικόπεδο είναι επιθυμητό να συνορεύει με ελεύθερους χώρους (πράσινο, πλατείες κ.λ.π.) καθώς και με χώρους σχολείων. Όμως θεωρείται απαράδεκτη η γειτνίαση με χώρους που ρυπαίνουν το περιβάλλον ή αποτελούν εστία κινδύνου για τα παιδιά.
- Στις αστικές περιοχές η ακτίνα εξυπηρέτησης δηλ. η απόσταση κατοικίας – Π.Σ. δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη από 800μ.

3.3 Στοιχεία καταλληλότητας οικοπέδου Παιδικών Σταθμών

Χαρακτηριστικά οικοπέδου:

- Το οικόπεδο να έχει όσο το δυνατόν το κατάλληλο σχήμα
- Η επιφάνεια του εδάφους να είναι επίπεδη, ομαλή και οριζόντια. Σε περίπτωση που υπάρχουν κλίσεις, να είναι ομαλές και όχι μεγαλύτερες από 5%.
- Ο προσανατολισμός να ευνοεί τον καλό ηλιασμό των χώρων των παιδιών (εσωτερικών και εξωτερικών)
- Να υπάρχει δυνατότητα εύκολης σύνδεσης με τα υπάρχοντα ή προβλεπόμενα δίκτυα παροχών (ύδρευσης, ηλεκτρισμού, αποχέτευσης κ.λ.π.).
- Η σύσταση του εδάφους του οικοπέδου να ενδείκνυται για απλή και οικονομική θεμελίωση του κτιρίου. Να αποφεύγονται εδάφη σαθρά ή προερχόμενα από φυσικά ή δομικά απορρίμματα, εδαφών υψηλής στάθμης υπόγειων υδάτων κ.λ.π.

- Να ληφθεί υπόψη το πρόβλημα των κυρίων ανέμων και να μελετηθούν σε σχέση με τις πιθανές πηγές ρύπανσης (π.χ. μεταφορά καπνού).¹²

3.3.1 Μέγεθος οικοπέδου Παιδικών Σταθμών

Το μέγεθος του οικοπέδου που χρειάζεται για τη σωστή ανάπτυξη ενός Παιδικού Σταθμού (Π.Σ.) προκύπτει από την απαιτούμενη επιφάνεια ανά παιδί. Το απαιτούμενο εμβαδόν οικοπέδου για το στεγασμένο χώρο αντιστοιχεί σε 10-13τ.μ./παιδί, το εμβαδόν για τον μη στεγασμένο χώρο αναλογεί σε 10τ.μ./παιδί ενώ το συνολικό εμβαδόν οικοπέδου αντιστοιχεί σε 20-23τ.μ./παιδί.

Σε περίπτωση που δεν βρεθεί οικόπεδο με τις συγκεκριμένες προδιαγραφές ή θα πρέπει να γίνουν μειώσεις ως προς τον ελεύθερο χώρο σε 8τ.μ./παιδί ή θα γίνει μεταφορά του βρεφικού τμήματος στον όροφο. Εάν παρ' όλα αυτά δεν είναι δυνατή η εξεύρεση τέτοιου οικοπέδου τότε θα πρέπει να δημιουργηθεί μικρότερη μονάδα που θα εξυπηρετεί 30 παιδιά. Στην περίπτωση αυτή το ελάχιστο απαιτούμενο μέγεθος οικοπέδου είναι 540-700τ.μ..¹³

3.4 Οργανική δομή του Παιδικών Σταθμών

Ως οργανική δομή νοείται η εσωτερική διάρθρωση – διάταξη των χώρων που συγκροτούν τον Παιδικό Σταθμό (Π.Σ.), έτσι ώστε να προκύπτει το καλύτερο αποτέλεσμα ως προς την επικοινωνία και την εξυπηρέτηση όλων όσων έχουν σχέση με αυτόν (παιδιά, προσωπικό, γονείς, επισκέπτες).

Η οργανική δομή του Π.Σ. διακρίνεται από τρεις ομάδες χώρων:

- Χώρους που προορίζονται για την υποδοχή των παιδιών και των γονιών, καθώς και για τη διοίκηση και το προσωπικό.

¹² Μ. Μαντή και Κ. Σολάκη, πτυχιακή εργασία: *Οι παιδικοί Σταθμοί Ν. Φλώρινας, Καλαμάτα 1997* σ. 28-29

¹³ Ν. Μαντές και Κ. Μπεσίρης, πτυχιακή εργασία: *Σχεδιασμός και Οργάνωση Παιδικών Σταθμών στο Δήμο Αταλάντης, Καλαμάτα 2002*, σ. 51

- Χώρους παιδιών που αποτελούν τους κύριους χώρους. Οι χώροι αυτοί θα πρέπει να επιτρέπουν την ικανοποίηση όλων των αναγκών και δραστηριοτήτων της ζωής των παιδιών ανάλογα με την ηλικία τους.
- Χώρους γενικών ή βοηθητικών υπηρεσιών που, στο σύνολό τους, πρέπει να επιτρέπουν και να βοηθούν την καλή λειτουργία του Π.Σ.¹⁴

3.5 Περιγραφή – Προδιαγραφές στεγασμένων και μη χώρων Παιδικών Σταθμών

Στεγασμένοι χώροι

Υποδοχή – διοίκηση

- Χώρος αναμονής: βρίσκεται κοντά στην είσοδο και συνδέεται με τους χώρους των παιδιών και τα γραφεία υποδοχής της διοίκησης. Κυρίως χρησιμοποιείται από τον διευθυντή/-τρια ή κάποιον άλλο από το ειδικευμένο προσωπικό.
- Χώρος για καροτσάκια: ο χώρος αυτός είναι απαραίτητος για την προσωρινή αποθήκευση των καροτσιών με τα οποία φτάνουν τα παιδιά στον Παιδικό Σταθμό (Π.Σ.)
- Γραφείο Διεύθυνσης: συνδέεται άμεσα με το χώρο αναμονής. Η θέση του πρέπει να διευκολύνει τη γενική εποπτεία της λειτουργίας του Π.Σ.
- Γραφείο πολλαπλών χρήσεων: το γραφείο αυτό βρίσκεται κοντά στο γραφείο του διευθυντού/-τριας και σε άμεση σχέση με το χώρο αναμονής. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σαν ιατρείο ή σαν χώρος συνάντησης του ειδικευμένου προσωπικού με τους γονείς.
- Χώρος υγιεινής κοινού: βρίσκεται κοντά στο χώρο αναμονής και περιλαμβάνει W.C με προθάλαμο.

¹⁴ Λ. Κατατσίδου, Σ. Λίωνη και Ε. Μακρή, *Οργάνωση Βρεφονηπιακών τμημάτων και μορφές δραστηριοτήτων Προσχολικής ηλικίας*, Αθήνα 2001, σ. 22-25

- Χώρος προσωπικού: ο χώρος αυτός χρησιμοποιείται για την ανάπαυση του προσωπικού, όταν έχει κάποιο κενό στη δουλειά του και ως τραπεζαρία. Έτσι θα πρέπει να συνδέεται με την κουζίνα.
- Χώροι υγιεινής προσωπικού: περιλαμβάνουν W.C., νιπτήρες, ντους και αποδυτήρια βοηθητικού προσωπικού.
- Χώρος απομόνωσης: πρέπει να βρίσκεται κοντά στο γραφείο του διευθυντού/-τριας και σε εμφανή θέση σε σχέση με τους υπόλοιπους χώρους για να επιτρέπεται η άμεση επίβλεψη από τον ίδιο ή το προσωπικό του παιδιού που απομονώνεται λόγω κάποιας ασθένειας.

Τμήματα παιδιών

Οι χώροι αυτοί, στους οποίους διεξάγεται η βασική λειτουργία του Παιδικού Σταθμού (Π.Σ.), διαρθρώνονται, ανάλογα με τις ηλικίες των παιδιών στα εξής τμήματα: τμήμα βρεφών ηλικίας 6 μηνών – 2,5ετών και τμήμα νηπίων ηλικίας 2,5 – 6ετών. Απαραίτητος χώρος και για τα δυο τμήματα είναι η αίθουσα αναμονής και υποδοχής αφού εδώ τα παιδιά αφήνουν τα πράγματά τους, ντύνονται, ξεντύνονται και εδώ τα περιμένουν οι γονείς τους, όταν είναι να φύγουν. Γι' αυτό το λόγο θα πρέπει να υπάρχουν ράφια, παγκάκια και κρεμάστρες με το όνομα του παιδιού ή μια φωτογραφία του ή κάποιο ατομικό σύμβολο ούτως ώστε κάθε παιδί να ξεχωρίζει τα δικά του. Επίσης πρέπει να υπάρχουν 2 πίνακες ένας με τις ανακοινώσεις για τους γονείς και ένας με διάφορες φωτογραφίες από εκδηλώσεις των παιδιών. Ο χώρος αυτός θα πρέπει να είναι όμορφα διακοσμημένος χωρίς υπερβολές έτσι ώστε να δημιουργεί ένα κλίμα ζεστασιάς στο παιδί και στο γονιό.

Τμήμα βρεφών

Το βρεφικό τμήμα θα πρέπει να βρίσκεται σε ένα ήσυχο αλλά όχι απομονωμένο μέρος επειδή τα βρέφη έχουν ανάγκη από πολλές ώρες ύπνου. Η επαφή των μεγαλύτερων παιδιών με το τμήμα είναι επιθυμητή αλλά θα πρέπει να γίνεται κάτω από την επίβλεψη του προσωπικού για

την αποφυγή ατυχημάτων. Ο χώρος του τμήματος βρεφών θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- Αίθουσα βρεφών: ο χώρος αυτός πρέπει να βρίσκεται σε ένα ήσυχο μέρος του σταθμού, να είναι ευρύχωρος και ανοιχτός χωρίς επικίνδυνες γωνίες, γεμάτος ερεθίσματα που να τραβά το ενδιαφέρον του παιδιού να τον ανακαλύψει. Το πάτωμα θα πρέπει να είναι καλυμμένο με μοκέτα και γύρω γύρω στους τοίχους να υπάρχουν μαξιλάρια. Τα βασικά υλικά να είναι πλαστικά και στερεωμένα έτσι ώστε να μπορούν τα βρέφη να τα χρησιμοποιήσουν σαν στήριγμα για τα πρώτα τους βήματα. Η αίθουσα αυτή θα πρέπει να συνδέεται άμεσα με το χώρο υγιεινής, το χώρο παρασκευής γάλακτος και τον ημιυπαίθριο χώρο.
- Ιματιοθήκη: είναι ο χώρος όπου τα παιδιά αφήνουν τα προσωπικά τους αντικείμενα (πανωφόρια, τσάντες) γι' αυτό θα πρέπει να υπάρχουν ντουλάπια και πάγκοι.
- Χώρος παρασκευής γάλακτος: πρέπει να βρίσκεται σε άμεση σχέση με τους χώρους των βρεφών. Ο εξοπλισμός πρέπει να εξασφαλίζει τη δυνατότητα παρασκευής γάλακτος π.χ. ηλεκτρικά μάτια ή γκάζι και να περιλαμβάνει ψυγείο, ντουλάπι για αποθήκευση σκευών και τροφίμων, νεροχύτη και πάγκο.
- Χώρο υγιεινής: πρέπει να βρίσκεται δίπλα από τη βρεφική αίθουσα και πρέπει να διαθέτει νιπτήρα/λουτρό, πάγκο για αλλαγή πάνας και γιο γιο για το μεταβατικό στάδιο. Είναι απαραίτητο ο χώρος αυτός να έχει οπτική επαφή με τις αίθουσες ύπνου και απασχόλησης έτσι ώστε το προσωπικό να μπορεί να παρακολουθεί και τα υπόλοιπα βρέφη (αυτό επιτυγχάνεται με τζαμαρία στον ενδιάμεσο τοίχο).
- Ημιυπαίθριο χώρο: πρέπει να βρίσκεται σε άμεση επαφή με την αίθουσα βρεφών και να είναι προφυλαγμένος από τα υπόλοιπα παιδιά. Στο χώρο αυτό τοποθετούνται στρώματα αφρολέξ όπου παίζουν ή κοιμούνται τα βρέφη και θα πρέπει επίσης να εξασφαλίζεται η προστασία των βρεφών από τον ήλιο.

- Υπνοδωμάτιο: ο χώρος αυτός πρέπει να βρίσκεται σε ήσυχο μέρος με μικρά κρεβατάκια και ντουλάπα για τα σκεπάσματα. Οι τοίχοι να είναι βαμμένοι με απαλά χρώματα και στολισμένοι με φωσφορούχα αστεράκια και δυο τρεις αφίσες με "ήρεμα τοπία".

Τμήμα νηπίων

Ο χώρος του τμήματος νηπίων πρέπει να περιλαμβάνει:

- Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων: σ' αυτήν τα νήπια βρίσκονται το μεγαλύτερο διάστημα παραμονής τους στον Παιδικό Σταθμό (Π.Σ.) γι' αυτό θα πρέπει να είναι κατάλληλα διαμορφωμένη με γωνιές, εργαστήρια, χώρους ομαδικής συγκέντρωσης και συζήτησης.
- Υπνοδωμάτιο: καλύπτει την ανάγκη των παιδιών για ανάπαυση και ύπνο, ιδιαίτερα αυτών που μένουν μέχρι αργά το μεσημέρι στον Π.Σ. Τα χρώματα στους τοίχους πρέπει να είναι απαλά με διακοσμητικές παραστάσεις. Για τον συσκοτισμό του χώρου, χρησιμοποιούνται κουρτίνες ή βενετσιάνικα στόρια.
- Χώρο υγιεινής: ο χώρος αυτός πρέπει να διαθέτει χαμηλές τουαλέτες, νιπτήρες και καθρέπτες. Επίσης στο διάδρομο πρέπει να υπάρχει μοκέτα για να μη γλιστράνε τα παιδιά
- Ιματιοθήκη: είναι ο χώρος που τα παιδιά αφήνουν καθημερινά τα προσωπικά τους αντικείμενα γι' αυτό θα πρέπει να είναι εφοδιασμένος με ντουλάπια και πάγκους.
- Αίθουσα προβολών/μουσικοκινητικής ή ψυχοκινητικής αγωγής: πρέπει να είναι λιτή με μοκέτα ή αντιολισθητικό δάπεδο, χοντρές κουρτίνες για να υπάρχει απόλυτο σκοτάδι όταν γίνεται προβολή slides, video, ή παράσταση θεάτρου σκιών και κουκλοθέατρου. Να υπάρχουν μαξιλάρια για να κάθονται τα παιδιά και ντουλάπι για τη φύλαξη του υλικού μουσικοκινητικής/ψυχοκινητικής αγωγής.

- Στεγασμένο υπαίθριο χώρο: σ' αυτό το χώρο βγαίνουν τα παιδιά να παίξουν τις βροχερές μέρες.
- Τραπεζαρία: είναι ο χώρος όπου τρώνε τα νήπια.

Γενικές υπηρεσίες υποστήριξης της λειτουργίας του Π.Σ.

Οι γενικές υπηρεσίες στο σύνολό τους διευκολύνουν την καλή λειτουργία του Π.Σ. και είναι οι εξής:

- Κουζίνα: είναι ο χώρος όπου παρασκευάζεται το φαγητό των νηπίων, του προσωπικού και το γάλα των παιδιών. Πρέπει να βρίσκεται μακριά από τις άλλες αίθουσες έτσι ώστε να αποφεύγεται η επαφή με επικίνδυνα αντικείμενα αλλά και να μην ενοχλούνται τα παιδιά από μυρωδιές και θορύβους.
- Αποθήκη τροφίμων: χρησιμεύει για την φύλαξη των τροφίμων και πρέπει να είναι προέκταση της κουζίνας.
- Ιατρείο: πρέπει να είναι ένα χαρούμενο δωμάτιο με ένα ή δυο κρεβατάκια, φαρμακείο, γραφείο του γιατρού, μια ζυγαριά και μια μεζούρα στον τοίχο για το ύψος των παιδιών.
- Πλυντήριο/στεγνωτήριο: συνδέεται με το χώρο ακαθάρτων και τη λινόθηκη. Εκεί γίνεται το πλύσιμο και το στέγνωμα του ιματισμού του σταθμού.
- Αποθήκη υλικού: συνήθως βρίσκεται στο Υπόγειο και αποθηκεύονται είδη εξοπλισμού.
- Χώρος ακαθάρτων, λινόθηκη: εκεί τοποθετείται ο καθαρός και ακάθαρτος ιματισμός.
- Λεβητοστάσιο: βρίσκεται στο Υπόγειο του κτιρίου.
- Αποθήκη ειδών καθαρισμού: τοποθετείται συνήθως στο Υπόγειο και χρησιμοποιείται για την αποθήκευση ειδών καθαρισμού.

Μη στεγασμένοι χώροι

Ο μη στεγασμένος χώρος οργανώνεται σε αναλογία με τους στεγασμένους χώρους και καλύπτει δυο ειδών δραστηριότητες:

- Εκείνες που μεταφέρονται στο ύπαιθρο όταν οι καιρικές συνθήκες το επιτρέπουν όπως είναι το ομαδικό παιχνίδι και το τραγούδι
- Εκείνες που από τη φύση τους πραγματοποιούνται σε υπαίθριο χώρο όπως είναι η γυμναστική και η κηπουρική.

Ο μη στεγασμένος χώρος διαιρείται σε επιμέρους χώρους οι οποίοι είναι:

- Ελεύθερος πλακόστρωτος χώρος: χρησιμοποιείται για τις ομαδικές δραστηριότητες των παιδιών όπως γυμναστική, διάφορες εκδηλώσεις κ.τ.λ.
- Πράσινο – καθιστικό: η προφύλαξη και περιποίηση των δένδρων και φυτών του Π.Σ. είναι απαραίτητη ενώ τα φυτά θα πρέπει να επιλέγονται προσεκτικά για την αποφυγή τραυματισμών των παιδιών από αιχμηρά φύλλα ή αγκάθια.
- Χώρος κηπουρικής: σ' αυτόν τα παιδιά ασχολούνται με την φύτευση και περιποίηση των φυτών.
- Χώρος παιδικής χαράς: αποτελεί οργανωμένη περιοχή για το παιχνίδι των παιδιών. Η θέση και η οργάνωση της πρέπει να διευκολύνει τη χρήση της από παιδιά της γειτονιάς κατά τις ώρες και περιόδους που δεν λειτουργεί ο Π.Σ.
- Χώρος για παιχνίδι με άμμο ή νερό: ο χώρος αυτός είναι εξοπλισμένος με σκάμματα και αμμοδόχους. Όσον αφορά το χώρο παιχνιδιού με νερό, χρειάζεται κατάλληλος χώρος και παροχή νερού – πηγή. Περιλαμβάνει λίμνες και ποταμάκια τα οποία όμως καλό είναι να αποφεύγονται γιατί αποτελούν πηγή κινδύνου για τα παιδιά.¹⁵

¹⁵ Α. Κατατσίδου, Σ. Λίωνα και Ε. Μακρή, *Οργάνωση Βρεφονηπιακών τμημάτων και μορφές δραστηριοτήτων Προσχολικής ηλικίας*, Αθήνα 2001, σ. 26-35

Ν. Μαντές και Κ. Μπεσίρης, πτυχιακή εργασία : *Σχεδιασμός και Οργάνωση Παιδικών Σταθμών στο Δήμο Αταλάντης*, Καλαμάτα 2002 σ.58-60

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης στην άσκηση κοινωνικής πρόνοιας μέσω της λειτουργίας των Παιδικών Σταθμών

4.1 Λόγοι αποκέντρωσης της κοινωνικής πρόνοιας στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Σε αυτό το σημείο θα κάνουμε μια μικρή αναφορά στη συνδυαστική σχέση που υπάρχει μεταξύ της κοινωνικής πρόνοιας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προκειμένου να επιτευχθεί η καλύτερη οργάνωση και λειτουργία των Π.Σ. στις κατά τόπους περιοχές της χώρας. Σημαντικό ρόλο προς αυτή την κατεύθυνση προσφέρει το πρόγραμμα “**Ιωάννης Καποδίστριας**”, το οποίο εφαρμόζεται στη χώρα μας από 1.1.1999.

Για να κατανοήσουμε καλύτερα τα αίτια για τη μεταφορά της κοινωνικής πρόνοιας από την κεντρική εξουσία στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) θα πρέπει να αναφερθεί η έννοια της κοινωνικής πρόνοιας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Τ.Α.). Ο όρος “**κοινωνική πρόνοια**” αναφέρεται σε δυο κατευθύνσεις, γι’ αυτό το λόγο δημιουργεί φαινόμενα σύγχυσης. Από τη μια μεριά, δηλώνει τη διευρυμένη κοινωνική λειτουργία του κράτους πρόνοιας και από την άλλη περιγράφει το προγράμματα κοινωνικής περίθαλψης και προστασίας. Ο όρος “**Τοπική Αυτοδιοίκηση**” είναι τα Ν.Π.Δ.Δ. που διοικούν τις τοπικές υποθέσεις, διευθύνονται από αιρετά εκλεγμένα όργανα και έχουν διοικητική αυτοτέλεια. Αρμοδιότητες των οργάνων αυτών είναι οι τοπικές υποθέσεις στις οποίες εντάσσεται και η άσκηση κοινωνικού έργου π.χ. παιδικοί σταθμοί, Κ.Α.Π.Η. κ.τ.λ.

Οι λόγοι που ώθησαν την κεντρική εξουσία να μεταθέσει την ευθύνη για την κοινωνική πρόνοια στην Τ.Α. παρουσιάζουν τα εξής πλεονεκτήματα:

- Η Τ.Α. είναι η πλέον αρμόδια για την διερεύνηση των αναγκών, οι οποίες διαφέρουν από περιοχή σε περιοχή της πληθυσμιακής σύνθεσης και της οικονομικής κατάστασης κάθε περιοχής.

Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις παραμέτρους η Τ.Α. προσφέρει τις ανάλογες υπηρεσίες και προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας.

- Η Τ.Α. φέρνει πιο κοντά τα τοπικά προβλήματα και τη λύση τους, αφού οι διαχειριζόμενοι αυτών ενδιαφέρονται άμεσα για την επίλυσή τους.
- Επιτυγχάνεται η δυνατότητα μείωσης του κόστους και βελτίωσης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

4.2 Η εξέλιξη του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η μετάβαση στο πρόγραμμα “Ιωάννης Καποδίστριας”.

Το γεγονός ότι η πλειοψηφία των αρμοδιοτήτων που αφορούν ζητήματα της ελληνικής περιφέρειας είχαν συγκεντρωθεί στα χέρια της κεντρικής εξουσίας, αποτέλεσε ανασταλτικό παράγοντα ανάπτυξης του θεσμού της Τ.Α. Έως την 1.1.1999 η Τ.Α. είχε πολυδιασπασμένο χαρακτήρα, με αποτέλεσμα, οι μικροί δήμοι και κοινότητες να μην μπορούν να εξασφαλίσουν τις προϋποθέσεις καλύτερης διοικητικής λειτουργίας που θα συντελούσε στην αποτελεσματική επίλυση των τοπικών τους προβλημάτων. Επίσης η συγκέντρωση των υπηρεσιών και των αρμοδιοτήτων στα μεγάλα αστικά κέντρα, υποχρέωνε τους κατοίκους των μικρών Δήμων και Κοινοτήτων να μετακινούνται προς αυτά αφού η τοπική εξουσία δεν μπορούσε να ανταποκριθεί στις ανάγκες της κάθε περιοχής.

Λόγω των αρνητικών αυτών επιπτώσεων έπρεπε να θεσμοθετηθεί ένας αποδοτικός μηχανισμός διοίκησης των τοπικών υποθέσεων. Έτσι επιτυγχάνεται η αποκέντρωση των υπηρεσιών από τα μεγάλα αστικά κέντρα στις τοπικές κοινωνίες και μειώνονται οι γραφειοκρατικές διαδικασίες που σκοπό έχουν την ικανοποίηση των αναγκών των πολιτών και τη καλύτερη διαβίωση τους. Αυτό το μοντέλο διοίκησης επιτεύχθηκε με το νόμο 2539/1997 που αναφέρεται στη “Συγκρότηση της Τ.Α.” με την ονομασία “Ιωάννης Καποδίστριας” και άρχισε να εφαρμόζεται μετά από τις δημοτικές εκλογές του 1998. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του νόμου αυτού καταργήθηκαν όλοι οι υπάρχοντες Δήμοι και Κοινότητες και στη θέση τους ιδρύθηκαν 900 νέοι Δήμοι και 133 νέες Κοινότητες.

Σύμφωνα με το άρθρο 102 του Συντάγματος ορίζεται ότι η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων εκτελείται από τους Ο.Τ.Α. Ο πρώτος βαθμός Τ.Α. αποτελείται από τους Δήμους και τις Κοινότητες οι οποίοι είναι διοικητικά αυτόνομοι. Επιπρόσθετα, η διοικητική τους διαίρεση ορίζεται βάσει των κοινωνικών, γεωγραφικών, οικονομικών και οδικών κριτηρίων κάθε περιοχής.

Οι στόχοι που έχουν τεθεί μέσω του προγράμματος “Ιωάννης Καποδίστριας” είναι οι ακόλουθοι.

- Εκσυγχρονισμός του τοπικού πολιτικού και διοικητικού μηχανισμού.
- Ενίσχυση του ρόλου της Τ.Α. με την ανάθεση καίριων αρμοδιοτήτων.
- Διαφάνεια στη διαχείριση των πόρων, τήρηση νομιμότητας και κοινωνικός έλεγχος στην άσκηση της τοπικής εξουσίας.
- Ανασυγκρότηση των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. για την απόκτηση διοικητικής αυτοτέλειας και οικονομικής αυτονομίας, που θα συντελέσουν στην αναγέννηση των τοπικών κοινωνιών και γενικότερα στην ανάπτυξη της Ελλάδας.¹⁶

¹⁶ Ν. Μαντές και Κ. Μπεσίρης, πτυχιακή εργασία: *Σχεδιασμός και Οργάνωση Παιδικών Σταθμών στο Δήμο Αταλάντης*, Καλαμάτα 2002 σ. 62-64

Ε. Μπιτσάνη, *Η Οργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης*, Συμπληρωματικές σημειώσεις Δημόσιας Διοίκησης σ.16-20

Π. Α. Σταθόπουλος, *Κοινωνική Πρόνοια, μια γενική θεώρηση*, Β΄ Έκδοση, Έλλην, Αθήνα 1996 σ.31-32

ΜΕΡΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΟ

*“Αναδιοργάνωση των Κέντρων Προσχολικής
Αγωγής του Δήμου Ηρακλείου”*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Χωροταξικά χαρακτηριστικά και Προσβολικός Πληθυσμός του Δήμου Ηρακλείου

5.1 Ιστορική εξέλιξη- Κοινωνικό υπόβαθρο του Δήμου Ηρακλείου

5.1.1 Γενικά στοιχεία για την πόλη του Ηρακλείου.

Η Κρήτη είναι το μεγαλύτερο νησί της Ελλάδος και ένα από τα μεγαλύτερα νησιά της Μεσογείου. Είναι επίσης το νοτιότερο τμήμα της Ευρώπης. Βρίσκεται μεταξύ τριών ηπείρων: της Ευρώπης, της Ασίας και της Αφρικής. Βρέχεται Βόρεια από το Κρητικό Πέλαγος, Νότια από το Λιβυκό Πέλαγος, Δυτικά από το Νότιο Ιόνιο Πέλαγος και την Μεσόγειο και Ανατολικά από το Καρπάθιο Πέλαγος. Έχει έκταση 8.338 τ.χλμ. και πληθυσμό 536.980 κατοίκους.

Το κλίμα της Κρήτης είναι ήπιο και πολύ υγιεινό, επειδή βρέχεται παντού από θάλασσα, το καλοκαίρι είναι δροσερό και ο χειμώνας ήπιος. Η Κρήτη με το γόνιμο έδαφος και το θαυμαστό κλίμα, παράγει σχεδόν την μισή ποσότητα λαδιού της χώρας, το σύνολο σχεδόν της σουλτανίνας και μεγάλες ποσότητες ωραίου κρασιού, εσπεριδοειδή, μπανάνες και πρόγραμμα κηπευτικά.

Η Κρήτη διαιρείται σε τέσσερις νομούς: στο νομό Χανίων, στο νομό Ρεθύμνου, στο νομό Ηρακλείου και στο νομό Λασιθίου. Ο νομός Ηρακλείου βρίσκεται ανάμεσα σε δυο οροσειρές την Ίδη στα δυτικά και τη Δίκη στα ανατολικά. Η πόλη του Ηρακλείου είναι πρωτεύουσα του Νομού Ηρακλείου και της επαρχίας Τεμένους και έχει 230.000 κατοίκους, χωρίς να υπολογίσουμε το μεγάλο αριθμό φοιτητών που κατοικούν στη πόλη μας.

Από οικονομική άποψη είναι η πιο σημαντική πόλη του νησιού. Είναι η εμπορική πρωτεύουσα της Κρήτης, έχει εργοστάσια υδρογόνωσης και διύλισης ελαίου, σαπωνοποιίας και επεξεργασίας σταφίδας. Συνδέεται με την υπόλοιπη Κρήτη με θαλάσσια και

αυτοκινητιστική συγκοινωνία. Έχει πυκνή αεροπορική κα ατμοπλοϊκή συγκοινωνία με την Αθήνα, την Ηπειρωτική Ελλάδα και τα νησιά του Αιγαίου.

Η σημερινή πόλη έχει επεκταθεί πολύ έξω από τα επιβλητικά Ενετικά Τείχη, ώστε η παλιά (αυτή που είναι μέσα από τα τείχη) να καταλαμβάνει σήμερα πολύ μικρότερη έκταση. Στο κέντρο περίπου της πόλης υψώνεται μεγαλοπρεπής ο ναός του Αγίου Μηνά (πολιούχος) μία από τις μεγαλύτερες εκκλησίες της Χριστιανικής Ανατολής. Αξιοπρόσεκτος είναι και ο ναός του Αγίου Τίτου. Υπάρχει επίσης καθολική εκκλησία καθώς και αρμενική. Διαθέτει Αρχαιολογικό Μουσείο και Μουσείο Φυσικής Ιστορίας (Πανεπιστημίου Κρήτης). Επίσης υπάρχουν αρκετές κρήνες (βενετσιάνικες και τουρκικές), δημόσια οικοδομήματα και ναοί που διασώζονται μέχρι τις μέρες μας διακοσμώντας την πόλη του Ηρακλείου και αποτελούν μάρτυρες του παρελθόντος μιας πόλης με πλούσια ιστορία.

Οι κάτοικοι του Δήμου Ηρακλείου ασχολούνται κυρίως με τον δευτερογενή και τριτογενή τομέα παραγωγής. Υπάρχει όμως και ένα μικρό ποσοστό του πληθυσμού (κυρίως στα Δ.Δ. του Δήμου Ηρακλείου) που ασχολούνται με τον πρωτογενή τομέα παραγωγής από μικρή ηλικία.

5.1.2 Ιστορική Αναδρομή

Η Κρήτη γνωρίζει για πρώτη φορά στην ιστορική της ζωή ξένο κατακτητή στην περίοδο της Ρωμαιοκρατίας (146 π.χ.). Η κατάληψη και η κατοχή της Κρήτης θα παρείχε στη Ρώμη τη μοναδική δυνατότητα να ελέγχει τους θαλάσσιους δρόμους, να περιορίζει τη δράση των πειρατών και να προστατεύει αποτελεσματικά το θαλάσσιο εμπόριο.

Στη συνέχεια κατά την Βυζαντινή περίοδο (824-961) έχουμε την κατάκτηση της Κρήτης από τους Άραβες ενώ ακολουθεί στα 1204-1669 η κατάκτηση της από τους Βενετούς.

Ένα από τα μεγαλύτερα γεγονότα του 17^{ου} αιώνα είναι ο Κρητικός πόλεμος (1645-1669), όπως ονομάζεται η μακρόχρονη και αιματηρότατη

πάλη της Βενετίας με την Οθωμανική Αυτοκρατορία, για τη σωτηρία του Βασιλείου της Κρήτης.

Στην πρώτη περίοδο της τουρκοκρατίας (1669-1821) η τουρκική κατάκτηση διέκοψε απότομα και οριστικά την πλούσια και ελπιδοφόρα ανθοφορία της Κρητικής αναγέννησης. Το νησί, που μέσα στο βαθύ σκοτάδι του τουρκοκρατούμενου ελληνισμού ήταν η μοναδική εστία φωτός και ελπίδας, δέχτηκε με τη σειρά του την κοινή μοίρα του Έθνους.

Η επανάσταση του 1821 στην Κρήτη είναι μοναδικό φαινόμενο σε όλη την ιστορία του Ελληνικού Αγώνα. Ήταν μια εξέγερση με μόνη δύναμη την ελληνική συνείδηση του λαού, τη ζωτικότητα του, τη φιλοτιμία του και την οργή του. Η επανάσταση αυτή ήταν φαινομενικά αδύνατη. Δυο ήταν τα μεγάλα εμπόδια: η παντελής έλλειψη όπλων και εφοδίων και η μεγάλη αναλογία του τουρκικού πληθυσμού και η αγριότητά του. Επίσημη μέρα έναρξης του κρητικού αγώνα θεωρείται η 14 Ιουνίου 1821, ημέρα κατά την οποία σημειώθηκε η πρώτη νικηφόρα μάχη στο Λούλο Χανίων. Έπειτα από τον πολυαίμακτο δεκαετή αγώνα, η επανάσταση στην Κρήτη τελείωνε χωρίς δικαίωση. Το πρωτόκολλο της 22 Ιανουαρίου 1830 άφηνε την Κρήτη έξω από τα όρια του Νεοπαγούς ελληνικού κράτους, στην απόλυτη δικαιοδοσία του σουλτάνου. Την λύση αυτή επέβαλε η αγγλική διπλωματία που ήταν σταθερά εχθρική στο ζήτημα της Κρητικής Ελευθερίας.

Στη συνέχεια έχουμε την επανάσταση του 1841. Η εμπλοκή του Μεχμέτ Αλή σε πόλεμο με την Τουρκία και η ήττα του στη Συρία κλόνισαν την αιγυπτιακή εξουσία στην Κρήτη. Οι μεγάλες δυνάμεις αποφάσισαν με τη Συνθήκη του Λονδίνου (03/07/1840) να αποσπάσουν την Κρήτη στη σουλτανική κυριαρχία. Από το 1841-1866 υπήρξε περίοδος ειρήνης για την Κρήτη.

Η επανάσταση 1866-1869 αποτελεί την κορυφαία έκφραση του πόθου των Κρητών για ελευθερία και ένωση με την Ελλάδα. Η επανάσταση αυτή απέδειξε τον χαρακτήρα του Κρητικού ζητήματος και με τις διαστάσεις που έλαβε απασχόλησε σοβαρά την Ευρωπαϊκή Διπλωματία. Τελικά η επανάσταση είχε εκπνεύσει χωρίς να εκπληρωθεί ο πόθος των Κρητών για ελευθερία και ένωση με την Ελλάδα. Οι θυσίες

σε ανθρώπινα θύματα και υλικές καταστροφές υπήρξαν ανυπολόγιστες για τους Κρήτες.

Την άνοιξη του 1877 έχουμε την έκρηξη του νέου Ρωσοτουρκικού πολέμου. Η νέα αυτή κρίση ήταν μια καλή ευκαιρία για την οργάνωση επαναστατικού κινήματος στην Κρήτη και προς αυτή την κατεύθυνση άρχισαν να κινούνται με δραστηριότητα οι Κρήτες. Ως την επόμενη επανάσταση του 1889, η Κρήτη γνώρισε περίοδο έντονων κομματικών διαιρέσεων και φατριασμών που είχε δυσμενέστερες επιπτώσεις στη εσωτερική γαλήνη και στην ανάπτυξη του τόπου.

Η πενταετία 1890-1895 είναι από τις πιο ζοφερές περιόδους της τουρκοκρατίας στην Κρήτη. Αναβίωσαν πάλι τα παλαιά πάθη και τα μίσση και οι βιαιοπραγίες ήταν φαινόμενο καθημερινό. Οι νέες εξελίξεις έπεισαν τους ηγέτες των Κρητών ότι η λύση της ένωσης με την Ελλάδα δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί με τοπικές επαναστάσεις, παρά μόνο στα πλαίσια ευρύτερης κρίσης στο Βαλκανικό χώρο (η μακραίωνη περίοδο της δουλείας είχε τελειώσει ουσιαστικά το 1898).

Το τελευταίο μεγάλο γεγονός της Κρητικής Ιστορίας είναι η Μάχη της Κρήτης, όπως επικράτησε να ονομάζεται η επική αντίσταση των υπερασπιστών της νήσου κατά των Γερμανών εισβολέων, το τελευταίο δεκαήμερο του Μαΐου 1941. Η μάχη αυτή άρχισε την αυγή της 20^{ης} και τελείωσε τυπικά την 29^η Μαΐου. Αυτό που συνέβη τότε στην Κρήτη είναι αληθινά απερίγραπτο και κίνησε τον παγκόσμιο θαυμασμό. Ο άμαχος πληθυσμός, άνδρες, γυναίκες, γέροντες και παιδιά, προσέτρεξαν αυθόρμητα σε ένα άγριο και πρωτοφανή αγώνα υπεράσπισης της χώρας και της ελευθερίας τους. Οι συμμαχικές δυνάμεις και ο γηγενής πληθυσμός αιφνιδίασαν με την απροσδόκητη και πεισματική αντίστασή τους προς τον τελειότερο και ισχυρότερο στρατό του κόσμου. Η Κρήτη μεταβλήθηκε σε φλεγόμενη κόλαση και άρχισε η φοβερότερη και παραδοξότερη μάχη στην ιστορία των πολέμων.

Οι Γερμανοί αναγκάστηκαν να διαθέσουν στην Κρήτη τεράστιες δυνάμεις, το άνθος του στρατού τους και χρειάστηκαν δέκα ημέρες για να κατακτήσουν το νησί. Οι απώλειες τους υπήρξαν τρομακτικές. Περισσότεροι από 4.000 αλεξιπτωτιστές σκοτώθηκαν και περισσότερα από 170 αεροπλάνα αλεξιπτωτιστών δοκιμάστηκε στη Κρήτη και είναι

χαρακτηριστικό ότι δεν χρησιμοποιήθηκε ποτέ πια σε μεγάλες επιχειρήσεις. Η Κρήτη υπέκυψε κάτω από το βάρος της τρομερότερης πολεμικής μηχανής που είχε γνωρίσει ως τότε ο κόσμος. Στις 27 Μαΐου καταλήφθηκαν τα Χανιά και το Ρέθυμνο και στις 30 Μαΐου το Ηράκλειο. Μαζί με την Ελλάδα και την άλλη Ευρώπη περνούσε τώρα και η Κρήτη με τη σειρά της στη ζοφερή νύχτα του ναζιστικού τρόμου. Η υπεράσπιση της Κρητικής Ελευθερίας πληρώθηκε με τίμημα βαρύτατο, με τις συλλήψεις και τις ομαδικές εκτελέσεις, με τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, με τις ερημώσεις των χωρών. Εντούτοις ο συναγερμός της καθολικής αντίστασης είχε ήδη σημάνει από την πρώτη ημέρα της εισβολής και οι θηριωδίες των κατακτητών δεν μπόρεσαν να κάμψουν το αντιστασιακό φρόνημα του Κρητικού λαού.¹⁷

5.2 Χωροταξικά χαρακτηριστικά του δήμου Ηρακλείου

Ο δήμος Ηρακλείου αποτελείται από έξι Δημοτικά Διαμερίσματα (Δ.Δ.) τα οποία είναι: Ηράκλειο (έδρα του δήμου), Βασιλειών, Βουτών, Δαφνές, Σκαλανίου και Σταυρακίων.

Ο παρακάτω χάρτης παρατίθεται για την καλύτερη κατανόηση των δημοτικών διαμερισμάτων του δήμου Ηρακλείου.

¹⁷ Τεχνική Υπηρεσία Δήμου Ηρακλείου
Θ. Ε. Δετοράκη, *Ιστορία της Κρήτης*, Αθήνα 1986 σ. 65-75, 100-115, 155-170

ΧΑΡΤΗΣ 5.2.1:Ο Δήμος Ηρακλείου και τα υπόλοιπα Δημοτικά Διαμερίσματα

ΠΗΓΗ: Internet

Το Δ.Δ. Βασιλειών απέχει από την πόλη του Ηρακλείου 9 χλμ. και ο χρόνος που απαιτείται περίπου από το Ηράκλειο στις Βασιλείες είναι 10 λεπτά. Αντίστοιχα το Δ.Δ. Βουτών απέχει 10 χλμ. και ο χρόνος που απαιτείται είναι 15 λεπτά. Για το Δ.Δ. Δαφνές η χιλιομετρική απόσταση είναι 18 χλμ. και ο χρόνος που απαιτείται είναι 20 λεπτά. Το Δ.Δ. Σκαλανίου απέχει μόλις 9 χλμ. ενώ ο χρόνος που απαιτείται είναι 10 λεπτά. Τέλος το Δ.Δ. Σταυρακίων απέχει από το κέντρο του Ηρακλείου 12 χλμ. και ο χρόνος που απαιτείται είναι 15 λεπτά.

Το οδικό δίκτυο προς όλα τα δημοτικά διαμερίσματα είναι σε πολύ καλή κατάσταση και συνεπώς δεν υπάρχει δυσκολία πρόσβασης προς

αυτά. Άλλωστε το Ηράκλειο σαν Ολυμπιακή Πόλη, η Ε.Ε. έχει χρηματοδοτήσει την ανακατασκευή και επέκταση του οδικού δικτύου πολλών περιοχών και δημοτικών διαμερισμάτων προκειμένου να εξασφαλιστεί η καλύτερη πρόσβαση των επισκεπτών προς αυτά.¹⁸

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2.1: Χρονικές και χιλιομετρικές αποστάσεις που απαιτούνται από την έδρα του Δήμου Ηρακλείου προς τα Δ.Δ.

Δημοτικά Διαμερίσματα	Χιλιομετρική απόσταση (χλμ.)	Χρονική απόσταση
Δ.Δ. Βασιλειών	9	10 λεπτά
Δ.Δ. Βουτών	10	15 λεπτά
Δ.Δ. Δαφνές	18	20 λεπτά
Δ.Δ. Σκαλανίου	9	10 λεπτά
Δ.Δ. Σταυρακίων	12	15 λεπτά

ΠΗΓΗ : Ιδία έρευνα

5.3 Προσχολικός πληθυσμός ανά Δημοτικό Διαμέρισμα

Ο συνολικός προσχολικός πληθυσμός σ' όλο το Δήμο Ηρακλείου ανέρχεται σε 10.530 παιδιά. Το μεγαλύτερο ποσοστό του προσχολικού πληθυσμού αποτελείται από τα παιδιά του Ηρακλείου τα οποία είναι 10.181 με ποσοστό 0,8% του συνολικού αριθμού των παιδιών στο Δήμο. Το Δ.Δ. Βουτών αποτελείται από 61 νήπια με ποσοστό 0,6% του συνολικού αριθμού παιδιών. Ο προσχολικός πληθυσμός του Δ.Δ. Δαφνές είναι 80 νήπια και κατέχει το 0,7% του συνολικού αριθμού νηπίων. Αντίστοιχα για το Δ.Δ. Σκαλανίου τα παιδιά ανέρχονται σε 75 με ποσοστό 0,7% , ενώ λιγότερο αριθμό παιδιών παρουσιάζει το Δ.Δ. Σταυρακίων με ποσοστό 0,5% του συνολικού αριθμού.

¹⁸ Τεχνική Υπηρεσία Δήμου Ηρακλείου

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθεται ο συνολικός προσχολικός πληθυσμός σε καθένα από τα Δ.Δ. του Δήμου Ηρακλείου καθώς και η ποσοστιαία αναλογία τους.¹⁹

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3.1 Προσχολικός πληθυσμός ανά Δημοτικών Διαμερισμάτων στο Δήμο Ηρακλείου.

Δημοτικά Διαμερίσματα	Αριθμός παιδιών ανά Δ.Δ.	Ποσοστιαία αναλογία ανά Δ.Δ.
Δ.Δ. Ηρακλείου	10.181	96,7%
Δ.Δ. Βασιλείων	81	0,8%
Δ.Δ. Βουτών	61	0,6%
Δ.Δ. Δαφνέ	80	0,7%
Δ.Δ. Σκαλανίου	75	0,7%
Δ.Δ. Σταυρακίων	52	0,5%
ΣΥΝΟΛΟ	10.530	100%

ΠΗΓΗ: Ληξιαρχείο – Δηματολογία Δήμου Ηρακλείου

5.4 Ηλικιακή διάκριση προσχολικού πληθυσμού ανά Δημοτικό Διαμέρισμα.

Σ' αυτό το υποκεφάλαιο αναφέρονται οι γεννήσεις των παιδιών για κάθε Δημοτικό Διαμέρισμα (Δ.Δ.) κατά τα τελευταία έξι χρόνια (1997-2002) προκειμένου να διαπιστωθούν οι ανάγκες των παιδιών για παιδικού σταθμούς. Συγκεκριμένα για το Δ.Δ. Ηρακλείου στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι οι γεννήσεις κατά την περίοδο 1997-1999 παρουσιάζουν μείωση ενώ για το 2000 ο αριθμός των γεννήσεων αυξάνεται αρκετά. Επιπλέον το 2000 (9%) οι γεννήσεις μειώθηκαν σχεδόν κατά το ήμισυ σε σχέση με το 1997 (20,5%).

¹⁹ Ληξιαρχείο – Δηματολογία Δήμου Ηρακλείου
Ιδία έρευνα

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.1: Σύνολο γεννήσεων στην πόλη του Ηρακλείου κατά το χρονικό διάστημα 1997-2002 και η ποσοστιαία αναλογία αυτών.

Έτος	Γεννήσεις παιδιών του Δ.Δ. Ηρακλείου	Ποσοστό % επί του συνόλου των γεννήσεων
1997	2.083	20,5
1998	1.757	17,3
1999	1.280	12,6
2000	2.284	22,4
2001	1.856	18,2
2002	921	9
ΣΥΝΟΛΟ	10.181	100

ΠΗΓΗ: Δηξιαρχείο – Δημοτολογία Δήμου Ηρακλείου

Για το Δ.Δ. Βασιλειών τα αποτελέσματα συνοψίζονται στον παρακάτω πίνακα και συμπεραίνομαι ότι το χρονικό διάστημα 1997-2002 ο αριθμός των γεννήσεων αυξομειώνεται σταδιακά, ενώ το μικρότερο ποσοστό των γεννήσεων εμφανίζεται το 2002 κατά 8,7% του συνολικού αριθμού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.2: Σύνολο γεννήσεων στο Δ.Δ. Βασιλειών κατά το χρονικό διάστημα 1997-2002 και η ποσοστιαία αναλογία αυτών.

Έτος	Γεννήσεις παιδιών του Δ.Δ. Βασιλειών	Ποσοστό % επί του συνόλου των γεννήσεων
1997	18	22,2
1998	14	17,3
1999	13	16
2000	14	17,3
2001	15	18,5
2002	7	8,7
ΣΥΝΟΛΟ	81	100

ΠΗΓΗ: Δηξιαρχείο – Δημοτολογία Δήμου Ηρακλείου

Σχετικά με το Δ.Δ. Βουτών τα έτη 1999 και 2002 παρουσιάζουν σταθερό ποσοστό γεννήσεων (8,2%) ενώ για τα υπόλοιπα έτη ο αριθμός των γεννήσεων αυξομειώνεται σε πολύ μικρό ποσοστό.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.3: Σύνολο γεννήσεων στο Δ.Δ. Βουτών κατά το χρονικό διάστημα 1997-2002 και η ποσοστιαία αναλογία αυτών.

Έτος	Γεννήσεις παιδιών του Δ.Δ. Βουτών	Ποσοστό % επί του συνόλου των γεννήσεων
1997	15	24,6
1998	17	27,8
1999	5	8,2
2000	12	19,7
2001	7	11,5
2002	5	8,2
ΣΥΝΟΛΟ	61	100

ΠΗΓΗ: Ληξιαρχείο – Δηματολογία Δήμου Ηρακλείου

Στον πίνακα 5.4.4 που ακολουθεί απεικονίζεται ο αριθμός των γεννήσεων στο Δ.Δ. Δαφνές. Σε αυτή την περίπτωση παρουσιάζεται μείωση του αριθμού των γεννήσεων κατά το χρονικό διάστημα 1997-1999. Στην συνέχεια κατά τα έτη 2000-2001 ο αριθμός των γεννήσεων αυξάνεται ενώ το 2002 το ποσοστό είναι όμοιο με εκείνο του 1997 (16,25%).

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.4: Σύνολο γεννήσεων στο Δ.Δ. Δαφνέ κατά το χρονικό διάστημα 1997-2002 και η ποσοστιαία αναλογία αυτών.

Έτος	Γεννήσεις παιδιών του Δ.Δ. Δαφνέ	Ποσοστό % επί του συνόλου των γεννήσεων
1997	13	16,25
1998	10	12,5
1999	8	10
2000	17	21,25
2001	19	23,75
2002	13	16,25
ΣΥΝΟΛΟ	80	100

ΠΗΓΗ: Ληξιαρχείο – Δηματολογία Δήμου Ηρακλείου

Όσον αφορά το Δ.Δ. Σκαλανίου ο πίνακας 5.4.5 παρουσιάζει τον αριθμό των γεννήσεων κατά την χρονική περίοδο 1997-2002 και την ποσοστιαία αναλογία αυτών. Έτσι, παρατηρείται ότι το χρονικό διάστημα 1997-1999 ο αριθμός των γεννήσεων μειώνεται σταδιακά, ενώ για τα έτη 2000-2002 υπάρχει σχετική αυξομείωση στις γεννήσεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.5: Σύνολο γεννήσεων στο Δ.Δ. Σκαλανίου κατά το χρονικό διάστημα 1997-2002 και η ποσοστιαία αναλογία αυτών.

Έτος	Γεννήσεις παιδιών του Δ.Δ. Σκαλανίου	Ποσοστό % επί του συνόλου των γεννήσεων
1997	17	22,7
1998	13	17,3
1999	12	16
2000	15	20
2001	7	9,3
2002	11	14,7
ΣΥΝΟΛΟ	75	100

ΠΗΓΗ: Ληξιαρχείο – Δηματολογία Δήμου Ηρακλείου

Τέλος στον πίνακα 5.4.6 αφορά το Δ.Δ. Σταυρακίων στο οποίο κατά τα πρώτα έτη παρουσιάζεται μια σχετική μείωση, με μικρότερο ποσοστό 5,8% το 1999, ενώ συγκριτικά με το 2002 οι γεννήσεις αυξάνονται με ποσοστό 25%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.6: Σύνολο γεννήσεων στο Δ.Δ. Σταυρακίων κατά το χρονικό διάστημα 1997-2002 και η ποσοστιαία αναλογία αυτών.

Έτος	Γεννήσεις παιδιών του Δ.Δ. Σταυρακίων	Ποσοστό % επί του συνόλου των γεννήσεων*
1997	10	19,2
1998	7	13,5
1999	3	5,8
2000	8	15,4
2001	11	21,1
2002	13	25
ΣΥΝΟΛΟ	52	100

ΠΗΓΗ: Ληξιαρχείο – Δημοτολογία Δήμου Ηρακλείου

Στη συνέχεια κρίνεται απαραίτητο ο διαχωρισμός των παιδιών κάθε Δ.Δ. σε δύο τμήματα ηλικιακών συνθέσεων από 0-3 ετών και από 3 έως την ηλικία εγγραφής στο δημοτικό σχολείου προκειμένου να αξιολογήσουμε τις ανάγκες για τη δημιουργία νέων παιδικών σταθμών. Ο διαχωρισμός αυτός γίνεται βάση του νόμου Π2β/2827/1997, ο οποίος ορίζει ότι σε κάθε Π.Σ. που δεν λειτουργεί βρεφικό τμήμα, η ηλικία των παιδιών που φιλοξενούνται σε αυτόν αρχίζει από 3 ετών.

Στο παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται ο συνολικός αριθμός παιδιών του Δήμου Ηρακλείου σε κάθε τμήμα ηλικιακής σύνθεσης καθώς και το αντίστοιχο ποσοστό που αναλογεί στο καθένα. Η πρώτη ηλικιακή ομάδα

* Η στήλη των πινάκων που αναφέρεται στο ποσοστό επί του συνόλου των γεννήσεων, προέκυψε από το γινόμενο του συνόλου των γεννήσεων κάθε έτους επί τοις εκατό, διαιρούμενο με το σύνολο όλων των γεννήσεων της περιόδου 1997-2002

(0-3 ετών) προκύπτει από τις γεννήσεις σε κάθε Δ.Δ. για το χρονικό διάστημα 2000-2002 και συγκεκριμένα ανέρχεται σε 5.235 παιδιά, με αντίστοιχο ποσοστό 49,7% επί του συνολικού προσχολικού πληθυσμού του Δήμου Ηρακλείου. Η δεύτερη ηλικιακή ομάδα (3-6 ετών) προκύπτει από τις γεννήσεις σε κάθε Δ.Δ. κατά την χρονική περίοδο 1997-1999 και ανέρχεται σε 5.295 παιδιά με αναλογούμενο ποσοστό 50,3% επί του συνόλου του προσχολικού πληθυσμού του Δήμου Ηρακλείου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.7: Συνολικός αριθμός παιδιών που περιλαμβάνουν τα 2 τμήματα ηλικιακής σύνθεσης όλου του Δήμου Ηρακλείου καθώς και η ποσοστιαία αναλογία στο κάθε ένα ηλικιακό τμήμα.

Τμήματα ηλικιακής σύνθεσης	Συνολικός αριθμός παιδιών Δ. Ηρακλείου	Ποσοστό % επί του συνόλου Π.Π. Δ. Ηρακλείου
0-3 ετών	5.235	49,7
3- 6 ετών	5.295	50,3
ΣΥΝΟΛΟ	10.530	100

ΠΗΓΗ: Ληξιαρχείο – Δηματολογία Δήμου Ηρακλείου

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι είναι πολύ δύσκολο να εκτιμηθούν οι ανάγκες των παιδιών για Π.Σ. καθώς υπάρχει αλληλοεπικάλυψη παροχής υπηρεσιών προσχολικής αγωγής από πάρα πολλούς ιδιωτικούς Π.Σ. και νηπιαγωγεία στο Δήμο Ηρακλείου.²⁰

²⁰ Ληξιαρχείο – Δηματολογία Δήμου Ηρακλείου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου (Δ.Ο.Π.Α.Ε.Η.)

6.1 Σύσταση – Διοίκηση και πόροι του Δημοτικού Οργανισμού Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου

Με τη μεταβίβαση των Κρατικών Παιδικών Σταθμών (Κ.Π.Σ.) και Κρατικών Βρεφονηπιακών Σταθμών (Κ.Β.Σ.) στους Δήμους και τις Κοινότητες (υπ' αριθμό 2503/97) η Τοπική Αυτοδιοίκηση (Τ.Α.) του δήμου Ηρακλείου ανάθεσε την αρμοδιότητα της λειτουργίας των Π.Σ. σε ένα νέο Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου» (Δ.Ο.Π.Α.Ε.Η.).

Ο οργανισμός είναι **Δημοτικό Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου**, το οποίο, συστάθηκε με την υπ' αριθμ. 12712/11.7.2000 απόφαση το Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης, η οποία δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. 938/Β'/28.7.2000 και έχει ως αντικείμενο την εύρυθμη λειτουργία των Βρεφονηπιακών Σταθμών, οι οποίοι λειτουργούν στην επικράτεια του Δήμου μας.

6.1.1 Διοίκηση του Δημοτικού Οργανισμού Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου

Ο οργανισμός είναι **Αυτοτελές Δημοτικό Νομικό Πρόσωπο**, έχει δική του **περιουσία και Διοίκηση**, συντάσσει δικό του **προϋπολογισμό**, τηρεί ιδιαίτερα βιβλία **Διαχείρισης και Λειτουργίας και Διοικείται** από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από:

- **Τον πρόεδρο** , ο οποίος είναι Δημοτικός Σύμβουλος και ορίζεται με απόφαση Δημάρχου.
- **Τον Αντιπρόεδρο**, ο οποίος είναι Δημοτικός Σύμβουλος και ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο, καθώς και ο αναπληρωτής του.

- Ένα τακτικό μέλος, το οποίος είναι **Δημοτικός Σύμβουλος** με τον αναπληρωτή του, που ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο.
- Ένα **εκπρόσωπο των εργαζομένων** ως τακτικό μέλος με τον αναπληρωτή του, που αναδεικνύεται από τη Γενική Συνέλευση όλων των εργαζομένων του Οργανισμού.
- Ένα **εκπρόσωπο των γονέων** και κηδεμόνων των φιλοξενουμένων παιδιών, ως τακτικό μέλος με την αναπληρωτή του, που αναδεικνύεται από Συνέλευση των γονέων.

6.1.2 Πόροι – Χρηματοδότηση – Διαχείριση του Οργανισμού

Οι πόροι τους οποίους διαχειρίζεται το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού προέρχονται από διάφορες πηγές:

1. Το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας ανέλαβε για δέκα χρόνια την επιχορήγηση του Οργανισμού για την κάλυψη των αναγκών λειτουργίας, τη συντήρηση των εγκαταστάσεων και τη μισθοδοσία του προσωπικού, όπως προκύπτει από την Τριμερή Προγραμματική Σύμβαση που υπεγράφη από τον Υφυπουργό Υγείας και Πρόνοιας κ. Δημήτριο Θάνο, τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης κ. Αθανάσιο Καρούντζο και τον Δήμαρχο Ηρακλείου κ. Κων/νο Ασλάνη.
2. Επιχορηγήσεις και κάθε είδους παροχή από το Κράτος ή από οποιοδήποτε άλλο Οργανισμό ή φυσικό πρόσωπο, είτε απευθείας προς το Νομικό Πρόσωπο είτε προς το Δήμο, για λογαριασμό του νομικού Προσώπου.
3. Μηνιαίες συνδρομές των γονέων των φιλοξενουμένων παιδιών (τροφεία).
4. Χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό του Δήμου Ηρακλείου.
5. Πρόσοδοι από την περιουσία του.

Η ταμειακή διαχείριση γίνεται από το ταμείο του Δήμου Ηρακλείου και το ταμειακό υπόλοιπο είναι κατατεθειμένο στην «Τράπεζα Κρήτης».²¹

²¹ Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου

6.2 Νομικό Πλαίσιο λειτουργίας

Όπως έχει ήδη αναφερθεί οι Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί (Κ.Π.Σ.) στο Δήμο Ηρακλείου υπάγονται στον Δ.Ο.Π.Α.Ε.Η. οπότε η ίδρυσή τους καθώς και η οργανωτική και λειτουργική τους δομή καθορίζεται σύμφωνα με τα ακόλουθα Φ.Ε.Κ:

- Αριθμός Φύλλου 46/Α'/16.4.1984 Νόμος υπ' αριθμόν 1431 «Ρύθμιση θεμάτων φορέων κοινωνικής πρόνοιας παιδικής προστασίας και άλλες διατάξεις». Ο νόμος αυτός αναφέρεται στη μετονομασία των εθνικών Παιδικών Σταθμών (Π.Σ.) και των εθνικών αγροτικών Π.Σ. σε Κ.Π.Σ. και στον αριθμό του προσωπικού που θα απασχολεί ο κάθε Π.Σ.
- Αριθμός Φύλλου 102/Α'/29.5.1985 Προεδρικό Διάταγμα 276 «Δυναμικότητα και σύνθεση προσωπικού Κ.Π.Σ. – Ίδρυση βρεφικών τμημάτων». Βάσει αυτού του διατάγματος, καθορίζεται το πλήθος των παιδιών που είναι σε θέση να φιλοξενεί ο κάθε Π.Σ., όπως και το προσωπικό που θα απασχολείται σε αυτούς.
- Αριθμός Φύλλου 546/1988/Β' Απόφαση Γ2α/οικ.4108/1988 «Κανονισμός λειτουργίας Κρατικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών». Σύμφωνα με το συγκεκριμένο κανονισμό, καθορίζεται ο τρόπος λειτουργίας και οργάνωσης των Κ.Π.Σ.
- Αριθμός Φύλλου 158/Α'/21.9.1992 Νόμος υπ' αριθμόν 2082 «περί αναδιοργάνωσης της κοινωνικής πρόνοιας και καθιέρωση νέων θεσμών κοινωνικής προστασίας». Με το νόμο αυτό καθορίζεται το γενικότερο πλαίσιο λειτουργίας των Κ.Π.Σ.
- Αριθμός Φύλλου 40/Α'/21.3.1997 Νόμος υπ' αριθμόν 2470 «Αναμόρφωση μισθολογίου προσωπικού της Δημόσιας Διοίκησης και άλλες συναφείς διατάξεις». Με το νόμο αυτό καθορίζεται η μισθολογική εξέλιξη του προσωπικού της Δημόσιας Διοίκησης.
- Αριθμός Υ.Α. Π2β/2827/17.7.97 (Φ.Ε.Κ. 637/Β'/30.7.1997) Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών Νομικών Προσώπων Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών.
- Ν. 2546 άρθρο 7 παρ. β (Φ.Ε.Κ. 236/Α'/20.10.1998) περί μεταφοράς των Βρεφονηπιακών Σταθμών στους οικείους δήμους.

- Αριθμός Υ.Α. 12712/11.7.2000 (Φ.Ε.Κ. 938/Β'/28.7.2000) περί Σύστασης ιδίου Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου στο Δήμο Ηρακλείου με την επωνυμία «Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης».
- Αριθμός Υ.Α. Π1β/οικ.3217/3.8.2000 (Φ.Ε.Κ. 974/Β'/7.8.2000) περί τροποποίησης και συμπλήρωσης «Κανονισμού λειτουργίας Κρατικών Βρεφονηπιακών Σταθμών».
- Διαπιστωτική πράξη ΔΥ19/οικ.7723/18.4.2001 του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας και του Υφυπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η οποία δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. 90/30.4.2001 Τεύχος Ν.Π.Δ.Δ., (αυτοδίκαιη μετάταξη του προσωπικού που υπηρετούσε στους πρώην Κ.Π.Σ. και Κ.Β.Σ., στους Δημοτικούς Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς του Δήμου Ηρακλείου).
- Αριθμός Απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Κρήτης αριθμός 15918/25.7.2001 (έγκριση Ο.Ε.Υ. Φ.Ε.Κ. 1048/Β'/8.8.2001)
- Την από 2.2.2002 Τριμερή Προγραμματική Σύμβαση, μεταξύ του Υφυπουργού Πρόνοιας, του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης και του Δημάρχου Ηρακλείου, που αφορά στην επιχορήγηση για τη λειτουργία των ΚΕ.Π.Α. του Δήμου Ηρακλείου.
- Αριθμός Υ.Α. 16065/17.4.2002 (Φ.Ε.Κ. 497/Β'/22.4.2002) Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών και Κοινοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών.²²

²²Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

Γενικά στοιχεία των Κρατικών Παιδικών Σταθμών στο Δήμο Ηρακλείου

7.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει μια εκτενή αναφορά σε όλους τους Κ.Π.Σ. του δήμου Ηρακλείου ως προς την κτιριακή υποδομή, στον αριθμό των παιδιών που φιλοξενούνται και τέλος στο προσωπικό που απασχολούνται σε αυτούς. Παράλληλα θα επιχειρηθεί και αξιολόγηση του τρόπου λειτουργίας του κάθε Π.Σ. σύμφωνα με όσα προβλέπει η νομοθεσία και ενδέχεται να διαπιστωθούν ελλείψεις και ατέλειες των Κ.Π.Σ. του δήμου, οι οποίες αποτελούν τροχοπέδη για την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία του κάθε Π.Σ.

Ο παρακάτω χάρτης παρατίθεται προκειμένου να γίνουν κατανοητές οι περιοχές στις οποίες εδρεύουν οι Π.Σ.

ΧΑΡΤΗΣ 7.1.1: Οι περιοχές που είναι εγκατεστημένοι οι Κ.Π.Σ. του Δ. Ηρακλείου.

ΠΗΓΗ: Internet

7.2 Α' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής

Το Α' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής (ΚΕ.Π.Α.) απέχει 500μ. από το κέντρο της πόλης παρ' όλα αυτά όμως η τοποθεσία του είναι ιδανική αφού ακριβώς δίπλα του υπάρχει ένα από τα κεντρικά πάρκα και ταυτόχρονα μακριά από την κυκλοφοριακή σύγχυση και τα πολυκαταστήματα της πόλης. Το κτιριακό συγκρότημα του Π.Σ. είναι ισόγειο και χαρακτηρίζεται παλιό καθώς η ανέγερσή του έγινε το 1970 με έξοδα του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Στο συγκεκριμένο Παιδικό Σταθμό (Π.Σ.) λειτουργούν 4 νηπιακά τμήματα και ο συνολικός αριθμός των παιδιών που φιλοξενούνται είναι 100 νήπια ηλικίας 2,5 - 6 ετών.

Στον παρακάτω πίνακα (7.2.1) που ακολουθεί παρουσιάζονται οι περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του συγκεκριμένου ΚΕ.Π.Α. Σύμφωνα με την έρευνα το μεγαλύτερο ποσοστό των παιδιών προέρχεται από την περιοχή της "Ανάληψης" στην οποία εδρεύει ο Π.Σ. με ποσοστό 40% και ακολουθεί το "κέντρο της πόλης" με ποσοστό 17%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.2.1: Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Α' ΚΕ.Π.Α.

Περιοχές	Αριθμός παιδιών	Ποσοστό (%)
Κέντρο	17	17
Μασταμπάς	8	8
Ανάληψη	40	40
Ατσαλένιο	7	7
Γιοφύρος	2	2
Πόρος - Κατσαμπάς	1	1
Μεσσαμπελιές	6	6
Άγιος Ιωάννης	5	5
Θέρισσος	7	7
Πατέλες	4	4
Δειλινά	-	-
Καμίνια	1	1
Δ.Δ. Βουτών	-	-
Δ.Δ. Σταυρακίων	-	-
Δ.Δ. Βασιλειές	2	2
Δ.Δ. Δαφνές	-	-
Δ.Δ. Σκαλανίου	-	-
Σύνολο	100	100

ΠΗΓΗ : Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και εκπαίδευσης Ηρακλείου

7.2.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου εγκατάστασης Α' ΚΕ.Π.Α. με τον προβλεπόμενο χώρο.

Το Α' ΚΕ.Π.Α. χωροθετείται σε οικόπεδο συνολικής έκτασης 700τ.μ. Ο στεγασμένος χώρος καλύπτει τα 500τ.μ. ενώ ο μη στεγασμένος τα 200τ.μ.

Σύμφωνα με τον προβλεπόμενο χώρο εγκατάστασης Π.Σ., υπαγορεύει ότι το συνολικό εμβαδόν οικοπέδου είναι 20 - 23τ.μ./ παιδί. Για να υπολογιστεί το προβλεπόμενο συνολικό εμβαδόν του Α' ΚΕ.Π.Α. πολλαπλασιάζονται τα τ.μ./ νήπιο με το συνολικό αριθμό νηπίων.

Ως ελάχιστο εμβαδόν που απαιτείται είναι:

$$20\tau.μ. / \text{νήπιο} \times 100 \text{ νήπια} = 2000\tau.μ.$$

Αντίστοιχα το μέγιστο εμβαδόν που απαιτείται είναι:

$$23\tau.μ. / \text{νήπιο} \times 100 \text{ νήπια} = 2300\tau.μ.$$

Έτσι προκύπτει ότι το οικόπεδο που απαιτείται για την εγκατάσταση του Π.Σ. κυμαίνεται από 2000τ.μ. – 2300τ.μ.

Ο στεγασμένος χώρος που απαιτείται βάση του νόμου είναι 10 - 13τ.μ./ νήπιο. Συνεπώς ο υπολογισμός του προκύπτει από το γινόμενο των τ.μ. / νήπιο επί το συνολικό αριθμό των νηπίων.

Ο ελάχιστος χώρος που μπορεί να εγκατασταθεί ο Π.Σ. είναι:

$$10\tau.μ. / \text{νήπιο} \times 100 \text{ νήπια} = 1000\tau.μ.$$

και αντίστοιχα ο μέγιστος στεγασμένος χώρος είναι:

$$13\tau.μ. / \text{νήπιο} \times 100 \text{ νήπια} = 1300\tau.μ.$$

Επομένως ο στεγασμένος χώρος κυμαίνεται από 1000τ.μ. – 1300τ.μ.

Όσον αφορά το εμβαδόν του υπαίθριου χώρου, ο νόμος προβλέπει ότι ανά νήπιο αντιστοιχούν 10τ.μ. Όμοια και οι υπαίθριοι χώροι που απαιτούνται σε ένα Π.Σ. προκύπτουν από το γινόμενο των τ.μ. / νήπιο επί το συνολικό αριθμό των νηπίων που φιλοξενεί.

Δηλαδή, 10τ.μ. x 100 νήπια = 1000τ.μ.

Άρα, ο υπαίθριος χώρος σε ένα Π.Σ. πρέπει να καλύπτει τα 1000τ.μ. της συνολικής έκτασης του Π.Σ.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι το συνολικό εμβαδόν του Α' ΚΕ.Π.Α. (700τ.μ.) καθώς και ο στεγασμένος χώρος (500τ.μ.) και ο μη στεγασμένος (200τ.μ.) είναι πολύ μικρότερα απ' όσα προβλέπει η νομοθεσία. Για την καλύτερη κατανόηση των στοιχείων που αναφέρθηκαν ακολουθεί ο παρακάτω πίνακας:

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.2.2: Σύγκριση υπάρχοντα χώρου του Α΄ ΚΕ.Π.Α με τον προβλεπόμενο

Χώροι Π.Σ.	Υπάρχοντες χώροι (τ.μ.)	Προβλεπόμενοι χώροι (τ.μ.)	Απόκλιση (τ.μ.)
Εμβαδόν οικοπέδου	700	2000-2300	-1300 έως -1600
Εμβαδόν στεγασμένου χώρου	500	1000-1300	-500 έως -800
Εμβαδόν μη στεγασμένου χώρου	200	1000	-800

ΠΗΓΗ : Ιδία έρευνα

Η στήλη της απόκλισης προκύπτει από την αφαίρεση των υπάρχοντων χώρων του Π.Σ. από τους προβλεπόμενους.

Οι χώροι του Α΄ ΚΕ.Π.Α. που περιλαμβάνονται στο συνολικό εμβαδόν στεγασμένου χώρου είναι οι ακόλουθοι:

Χώροι υποδοχής – διοίκησης:

- Αίθουσα υποδοχής
- Γραφείο Διεύθυνσης
- Βεστιάριο
- W.C προσωπικού

Χώροι νηπίων:

- 4 αίθουσες νηπίων
- 1 τραπεζαρία
- W.C νηπίων

Βοηθητικοί χώροι:

- Κουζίνα
- 3 αποθήκες
- Λεβητοστάσιο

Προσωπικό Α΄ ΚΕ.Π.Α.:

Ο Π.Σ. στελεχώνεται με το ακόλουθο προσωπικό:

- 1 Διευθύντρια (δεν εκτελεί καθήκοντα νηπιαγωγού)
- 4 Νηπιαγωγοί
- 1 Μαγείρισσα
- 3 Άτομα βοηθητικό προσωπικό
- 1 Ιατρός (ο οποίος παρακολουθεί τα νήπια μια φορά την εβδομάδα)

Σύμφωνα με όσα προβλέπει ο νόμος 1431 περί «Ρύθμισης θεμάτων φορέων κοινωνικής πρόνοιας - παιδικής προστασίας και άλλες διατάξεις» (πίνακα 2.7.1 σελ 29) το Α΄ ΚΕ.Π.Α. θα πρέπει να στελεχωθεί με επιπλέον προσωπικό το οποίο είναι:

- 1 Μάγειρας / σσα
- 2 Άτομα βοηθητικό προσωπικό
- 1 Οδηγό²³

7.3 Β΄ Κέντρο Προσχολικής Αγωγής

Το Β΄ Κέντρο Προσχολικής Αγωγής (ΚΕ.Π.Α.) βρίσκεται στην περιοχή "Μασταμπά", η οποία είναι αρκετά πυκνοκατοικημένη περιοχή εντούτοις ο Παιδικός Σταθμός (Π.Σ.) δεν βρίσκεται στη κεντρική οδική αρτηρία αλλά αντίθετα σε μια πάροδο της. Το κτιριακό συγκρότημα είναι διώροφο και χαρακτηρίζεται σχετικά καινούριο καθώς η ανέγερσή το έγινε το 1989 με έξοδα της ΕΟΚ. Στο Β΄ ΚΕ.Π.Α. υπάρχουν 4 νηπιακά τμήματα και ο συνολικός αριθμός των παιδιών που φιλοξενούνται είναι 110 νήπια από 2.5 - βετών που κυρίως προέρχονται από την περιοχή "Μασταμπά" στην οποία είναι εγκατεστημένος ο Π.Σ. με ποσοστό 61,8% και ακολουθεί η περιοχή "Θέρισσος" με ποσοστό 15,5%.

²³ Ιδία Έρευνα στο Α΄ ΚΕ.Π.Α Ηρακλείου

Βλ. άρθρα 4, 5, Υ.Α. Π2β/οικ/2808 «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας, Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα», Φ.Ε.Κ. 645, τ. Β΄, Αθήνα 31.7.1997

Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.3.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Β' ΚΕ.Π.Α.

Περιοχές	Αριθμός παιδιών	Ποσοστό (%)
Κέντρο	2	1,8
Μασταμπάς	68	61,8
Ανάληψη	1	0,9
Ατσαλένιο	14	12,7
Γιοφύρος	1	0,9
Πόρος – Κατσαμπάς	-	-
Μεσσαμπελιές	1	0,9
Άγιος Ιωάννης	6	5,5
Θέρισσος	17	15,5
Πατέλες	-	-
Δειλινά	-	-
Καμίνια	-	-
Δ.Δ. Βουτών	-	-
Δ.Δ. Σταυρακίων	-	-
Δ.Δ. Βασιλειές	-	-
Δ.Δ. Δαφνές	-	-
Δ.Δ. Σκαλανίου	-	-
Σύνολο	110	100

ΠΗΓΗ : Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και εκπαίδευσης Ηρακλείου

7.3.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου κατασκευής Β' ΚΕ.Π.Α. με τον προβλεπόμενο χώρο

Το Β' ΚΕ.Π.Α. χωροθετείται σε οικόπεδο συνολικής έκτασης 550τ.μ. Ο στεγασμένος χώρος καλύπτει τα 450τ.μ. ενώ ο μη στεγασμένος χώρος τα 100τ.μ.

Όμοια με τους υπολογισμούς του έχουν γίνει στο Α' ΚΕ.Π.Α. (σελ. 63) για τον Β' ΚΕ.Π.Α. προκύπτει ότι: Το συνολικό εμβαδόν του οικοπέδου εγκατάστασης Π.Σ. κυμαίνεται από 2200τ.μ. - 2530τ.μ. Αντίστοιχα για τον στεγασμένο χώρο θα πρέπει να κυμαίνεται από 1100τ.μ. - 1430τ.μ. Και τέλος ο μη στεγασμένος χώρος θα πρέπει να καλύπτει τα 1100τ.μ. της συνολικής έκτασης του Π.Σ.

Αφού μελετήθηκαν το συνολικό εμβαδόν, το εμβαδόν του στεγασμένου χώρου και του μη στεγασμένου χώρου προκύπτει το

συμπέρασμα ότι τα τ.μ. (στεγασμένου: 450τ.μ., μη στεγασμένου: 100τ.μ.) του συγκεκριμένου Π.Σ. δεν είναι επαρκή σύμφωνα με όσα προβλέπει η νομοθεσία.

Οι χώροι του Β' ΚΕ.Π.Α. είναι οι εξής:

Χώροι υποδοχής – διοίκησης:

- Αίθουσα υποδοχής
- Γραφείο διεύθυνσης
- 2 αίθουσες προσωπικού
- 2 W.C προσωπικού
- Βεστιάριο

Χώροι νηπίων:

- 4 αίθουσες νηπίων
- 2 αίθουσες ψυχαγωγίας
- W.C νηπίων σε κάθε αίθουσα

Βοηθητικοί χώροι:

- 2 κουζίνες
- 1 αποθήκη τροφίμων
- 1 αποθήκη με βρεφικό εξοπλισμό (ο οποίος δεν χρησιμοποιείται εφόσον δεν υπάρχει βρεφικό τμήμα).
- Λεβητοστάσιο

Όσον αφορά το προσωπικό του Β' ΚΕ.Π.Α.:

- 1 Διευθύντρια
- 4 Νηπιαγωγοί
- 1 Μάγειρας
- 3 Άτομα βοηθητικό προσωπικό
- 1 Άτομο που διδάσκει θεατρικό παιχνίδι 2 ώρες την ημέρα
- 1 Ιατρός (που παρακολουθεί τα παιδιά μια φορά την εβδομάδα)

Σύμφωνα με τη νομοθεσία στο Β' ΚΕ.Π.Α. απαιτείται επιπλέον:

- 1 Νηπιαγωγός
- 1 Μάγειρα / σα

- 2 Άτομα βοηθητικό προσωπικό
- 1 Οδηγός²⁴

7.4 Γ' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής

Το Γ' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής (ΚΕ.Π.Α.) βρίσκεται στην περιοχή "Δειλινά" της οποίας ένα μεγάλο μέρος της καλύπτεται από πράσινο. Ακριβώς απέναντι από την Σταθμό υπάρχει ένα μεγάλο πάρκο και η περιοχή κρίνεται ιδιαίτερα ήσυχη καθώς απέχει κατά πολύ από το κέντρο της πόλης.

Το κτιριακό συγκρότημα είναι Ισόγειο και χαρακτηρίζεται αρκετά παλιό καθώς ιδρύθηκε το 1974. Η ανέγερσή του πραγματοποιήθηκε με κρατική επιχορήγηση, τώρα όμως αποτελεί περιουσία του Δήμου. Στο Γ' ΚΕ.Π.Α. στεγάζονται 1 βρεφικό τμήμα το οποίο φιλοξενεί 14 βρέφη ηλικίας 6 μηνών - 3 ετών και 3 νηπιακά τμήματα με συνολικό αριθμό νηπίων 84. Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα (7.4.1) ο προσχολικός πληθυσμός του Γ' ΚΕ.Π.Α. προέρχεται από την περιοχή "Δειλινά" το ποσοστό του οποίου ανέρχεται σε 55,9% ενώ το 23,8% του συνολικού αριθμού των παιδιών που φιλοξενούνται στο συγκεκριμένο ΚΕ.Π.Α. προέρχεται από την περιοχή "Θέρισσο".

²⁴ Ιδία έρευνα στο Β' ΚΕ.Π.Α Ηρακλείου

Βλ. άρθρα 4, 5, Υ.Α. Π2β/οικ/2808 «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας, Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα», Φ.Ε.Κ. 645, τ. Β', Αθήνα 31.7.1997

Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.4.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Γ' ΚΕ.Π.Α.

Περιοχές	Αριθμός παιδιών	Ποσοστό (%)
Κέντρο	4	4,8
Μασταμπάς	2	2,4
Ανάληψη	-	-
Ατσαλένιο	-	-
Γιοφύρος	8	9,5
Πόρος – Κατσαμπάς	-	-
Μεσσαμπελιές	1	1,2
Άγιος Ιωάννης	-	-
Θέρισσος	20	23,8
Πατέλες	1	1,2
Δειλινά	47	55,9
Καμίνια	1	1,2
Δ.Δ. Βουτών	-	-
Δ.Δ. Σταυρακίων	-	-
Δ.Δ. Βασιλειές	-	-
Δ.Δ. Δαφνές	-	-
Δ.Δ. Σκαλανίου	-	-
Σύνολο	84	100

ΠΗΓΗ : Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και εκπαίδευσης Ηρακλείου

7.4.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου κατασκευής Γ' ΚΕ.Π.Α. με τον προβλεπόμενο.

Το Γ' ΚΕ.Π.Α. στεγάζεται σε οικοπέδο συνολικής έκτασης 1200τ.μ. Ο στεγασμένος χώρος καλύπτει τα 700τ.μ. ενώ ο μη στεγασμένος τα 500τ.μ. της συνολικής έκτασης.

Σύμφωνα με την νομοθεσία το συνολικό εμβαδόν οικοπέδου είναι 20 - 23τ.μ. / παιδί και με βάση τους υπολογισμούς που έχουν γίνει στο Α' ΚΕ.Π.Α. σελ. 62 προκύπτει ότι το συνολικό εμβαδόν οικοπέδου θα πρέπει να κυμαίνεται από 1960τ.μ. - 2254τ.μ. Αντίστοιχα ο στεγασμένος χώρος που απαιτείται βάση του νόμου είναι 10 - 13τ.μ. / νήπιο, συνεπώς το εμβαδόν του στεγασμένου χώρου θα πρέπει να είναι μεταξύ 980τ.μ. - 1274τ.μ. Επίσης για τον μη στεγασμένο χώρο ο νόμος υπαγορεύει 10τ.μ.

οπότε τα τ.μ. του μη στεγασμένου χώρου θα πρέπει να είναι 980τ.μ. της συνολικής έκτασης του Π.Σ.

Από τους παραπάνω υπολογισμούς προκύπτει ότι το συνολικό εμβαδόν του Γ' ΚΕ.Π.Α. παρουσιάζει απόκλιση -760τ.μ. έως -1054τ.μ. από τον προβλεπόμενο. Πιο συγκεκριμένα ο μη στεγασμένος χώρος παρουσιάζει απόκλιση από τον προβλεπόμενο -480τ.μ. ενώ ο στεγασμένος χώρος από -280τ.μ. έως -574τ.μ.

Οι χώροι του Γ' ΚΕ.Π.Α. είναι οι εξής:

Χώροι υποδοχής – διοίκησης:

- Αίθουσα υποδοχής
- Γραφείο διεύθυνσης
- Βεστιάριο το οποίο χρησιμοποιείται σαν αίθουσα νηπίων λόγω του ότι υπάρχει έλλειψη χώρου

Χώροι νηπίων – βρεφών:

- 2 Αίθουσες νηπίων
- 1 Αίθουσα βρεφικού τμήματος
- 2 Υπνοδωμάτια για βρέφη
- 1 Βοηθητικός χώρος για την αλλαγή των βρεφών
- 1 Αίθουσα ψυχαγωγίας για τα βρέφη
- 1 Τραπεζαρία
- W.C. νηπίων

Βοηθητικοί χώροι:

- 1 Κουζίνα
- 2 Αποθήκες
- Λεβητοστάσιο

Σχετικά με το προσωπικό του Γ' ΚΕ.Π.Α. έχουμε:

- 1 Διευθύντρια
- 3 Νηπιαγωγούς
- 2 Βρεφοκόμες
- 1 Μαγείρισσα
- 1 Βοηθό μαγείρισσας

- 2 Άτομα βοηθητικό προσωπικό
- 1 Ιατρός (παρακολουθεί τα παιδιά μια φορά την εβδομάδα)

Σύμφωνα με το Ν. 1431(Φ.Ε.Κ. 46/Α'/1984) απαιτείται επιπλέον:

- 1 Νηπιαγωγός
- 1 Βρεφοκόμος
- 1 Μάγειρας / σσα
- 2 Άτομα βοηθητικό προσωπικό
- 1 Οδηγός²⁵

7.5 Δ' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής

Το Δ' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής (ΚΕ.Π.Α.) είναι εγκατεστημένος όπως και το Β' ΚΕ.Π.Α. στην περιοχή "Μασταμπά" με τη διαφορά ότι το Δ' ΚΕ.Π.Α. βρίσκεται πάνω σε κεντρικό δρόμο πράγμα που σημαίνει ότι η κυκλοφορία οχημάτων είναι ιδιαίτερα έντονη και η τοποθεσία χαρακτηρίζεται αρκετά θορυβώδης. Το κτιριακό συγκρότημα είναι διάροφο και θεωρείται καινούριο καθώς η ίδρυση του έγινε το 1974 αλλά μεταφέρθηκε σε καινούριο κτίριο το 1990 και αποτελεί περιουσία του δήμου Ηρακλείου.

Στο Δ' ΚΕ.Π.Α. υπάρχουν 4 νηπιακά τμήματα και ενώ έχει κτιστεί με προδιαγραφές και βρεφικού τμήματος δεν έχει λειτουργήσει ακόμα. Ο αριθμός των νηπίων που φιλοξενεί είναι 110 και προέρχονται κυρίως από την περιοχή με ποσοστό 56,4% επί του συνολικού αριθμού των παιδιών που φιλοξενούνται ενώ το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό αντιστοιχεί σε 17,3% και προέρχεται από την περιοχή "Ατσαλένιο".

²⁵ Ιδία έρευνα στο Γ' ΚΕ.Π.Α. Ηρακλείου

Βλ. άρθρα 4, 5, Υ.Α. Π2β/οικ/2808 «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας, Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα», Φ.Ε.Κ. 645, τ. Β', Αθήνα 31.7.1997

Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.5.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Δ' ΚΕ.Π.Α.

Περιοχές	Αριθμός παιδιών	Ποσοστό (%)
Κέντρο	-	-
Μασταμπάς	62	56,4
Ανάληψη	-	-
Ατσαλένιο	19	17,3
Γιοφύρος	4	3,6
Πόρος – Κατσαμπάς	-	-
Μεσσαμπελιές	4	3,6
Άγιος Ιωάννης	8	7,3
Θέρισσος	12	10,9
Πατέλες	-	-
Δειλινά	-	-
Καμίνια	1	0,9
Δ.Δ. Βουτών	-	-
Δ.Δ. Σταυρακίων	-	-
Δ.Δ. Βασιλειές	-	-
Δ.Δ. Δαφνές	-	-
Δ.Δ. Σκαλανίου	-	-
Σύνολο	110	100

ΠΗΓΗ : Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και εκπαίδευσης Ηρακλείου

7.5.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου κατασκευής του Δ' ΚΕ.Π.Α. με τον προβλεπόμενο χώρο:

Η συνολική έκταση του οικοπέδου του Δ' ΚΕ.Π.Α. είναι 1000τ.μ. Ο στεγασμένος χώρος είναι 900τ.μ. και ο μη στεγασμένος είναι 100τ.μ.

Το συνολικό εμβαδόν του οικοπέδου εγκατάστασης του Παιδικού Σταθμού (Π.Σ.) σύμφωνα με υπολογισμούς που έχουν γίνει σε προηγούμενους Π.Σ. κυμαίνεται από 2200τ.μ.- 2530τ.μ. Παράλληλα ο μη στεγασμένος χώρος σύμφωνα με τα παιδιά που φιλοξενούνται θα πρέπει να αντιστοιχεί σε 1100τ.μ. και ο στεγασμένος χώρος θα πρέπει να είναι από 1100τ.μ. - 1430τ.μ.

Σ' αυτή την περίπτωση παρατηρείται ότι όσον αφορά τον στεγασμένο χώρο υπάρχει μια μικρή απόκλιση (-200τ.μ. έως -630τ.μ.), ενώ αντίθετα ο η στεγασμένος παρουσιάζει μία τεράστια απόκλιση των -1000τ.μ.

Οι χώροι του Δ' ΚΕ.Π.Α. είναι οι ακόλουθοι:

Χώροι υποδοχής - διοίκησης:

- Αίθουσα υποδοχής
- Γραφείο διευθύντριας
- 2 αίθουσες προσωπικού
- W.C προσωπικού

Χώροι νηπίων:

- 4 αίθουσες νηπίων
- 1 τραπεζαρία
- 1 μεγάλη αίθουσα ψυχαγωγίας
- W.C νηπίων σε κάθε αίθουσα
- 1 ντουζιέρα

Βοηθητικοί χώροι:

- 1 κουζίνα
- 1 αίθουσα με βρεφικό εξοπλισμό
- 1 αίθουσα με βιβλία και υλικό προσωπικού
- 2 αποθήκες με γενικό εξοπλισμό του Π.Σ.
- Λεβητοστάσιο

Το προσωπικό του Δ' ΚΕ.Π.Α. αποτελείται από:

- 1 Διευθύντρια
- 4 Νηπιαγωγούς
- 1 Μαγείρισσα
- 1 Άτομο βοηθητικό προσωπικό
- Συνεργείο καθαριότητας το οποίο επισκέπτεται τον Π.Σ. κάθε απόγευμα.
- 1 Ιατρός (παρακολουθεί τα παιδιά μια φορά την εβδομάδα)

Η νομοθεσία προβλέπει ότι είναι αναγκαίο να προστεθεί στον συγκεκριμένο Π.Σ. το εξής προσωπικό:

- 1 Νηπιαγωγό
- 1 Μάγειρα / σσα
- 2 Άτομα βοηθητικό προσωπικό
- 1 Οδηγό²⁶

7.6 Ε' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής

Το Ε' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής (ΚΕ.Π.Α.) μέχρι πρότινος στεγαζόταν σε μισθωμένο κτίριο στο κέντρο του Ηρακλείου αλλά κρίθηκε ακατάλληλο από την αρμόδια επιτροπή της Νομαρχίας και ο οργανισμός (Δ.Ο.Π.Α.Ε.Η.) αναγκάστηκε να το εγκαταλείψει εκτάκτως. Ο συνολικός προσχολικός πληθυσμός του συγκεκριμένου ΚΕ.Π.Α. ανέρχεται σε 36 παιδιά τα οποία φιλοξενούνται προσωρινά στο Α' και ΣΤ' ΚΕ.Π.Α και σύμφωνα με τον πίνακα 7.6.1 προέρχονται κυρίως από το "Κέντρο της Πόλης" με ποσοστό 61,1% και ακολουθεί η περιοχή "Άγιος Ιωάννης" με ποσοστό 16,7%. Προς στιγμήν έχει βρεθεί το κτίριο το οποίο θα είναι επίσης μισθωμένο και εκκρεμεί ακόμα η μεταφορά του εξοπλισμού και η οργάνωση της λειτουργίας του.²⁷

²⁶ Ιδία έρευνα στο Δ' ΚΕ.Π.Α. Ηρακλείου

Βλ. άρθρα 4, 5, Υ.Α. Π2β/οικ/2808 «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας, Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα», Φ.Ε.Κ. 645, τ. Β', Αθήνα 31.7.1997

Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου

²⁷ Δημοτικός Οργανισμός Προσχολική Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.6.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Ε' ΚΕ.Π.Α.

Περιοχές	Αριθμός παιδιών	Ποσοστό (%)
Κέντρο	22	61,1
Μασταμπάς	4	11,1
Ανάληψη	-	-
Ατσαλένιο	-	-
Γιοφύρος	2	5,5
Πόρος – Κατσαμπάς	-	-
Μεσσαμπελιές	-	-
Άγιος Ιωάννης	6	16,7
Θέρισσος	2	5,6
Πατέλες	-	-
Δειλινά	-	-
Καμίνια	-	-
Δ.Δ. Βουτών	-	-
Δ.Δ. Σταυρακίων	-	-
Δ.Δ. Βασιλειές	-	-
Δ.Δ. Δαφνές	-	-
Δ.Δ. Σκαλανίου	-	-
Σύνολο	36	100

ΠΗΓΗ : Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και εκπαίδευσης Ηρακλείου

7.7 ΣΤ' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής

Το ΣΤ' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής (ΚΕ.Π.Α.) βρίσκεται στην περιοχή "Καμίνια" μπροστά σε ένα κεντρικό παραλιακό δρόμο με έντονη κυκλοφοριακή σύγχυση και η περιοχή είναι ιδιαίτερα πυκνοκατοικημένη με συνέπεια η στενότητα οικοπέδου να μην προϋποθέτει τη δημιουργία μεγάλου υπαίθριου χώρου για τον Π.Σ.

Συγκεκριμένα ο Π.Σ. ιδρύθηκε το 1986 όμως από το 1992 στεγάζεται σε διώροφο κτίριο το οποίο χαρακτηρίζεται αρκετά καλό. Το ΣΤ' ΚΕ.Π.Α. ενώ έχει κατασκευαστεί με τις κατάλληλες προϋποθέσεις για βρεφικό τμήμα λειτουργούν μοναχά 4 νηπιακά τμήματα με συνολικό αριθμό 100 νηπίων ηλικίας 2,5 ετών έως την ηλικία εγγραφής τους στο

δημοτικό σχολείο. Το μεγαλύτερο ποσοστό των παιδιών, σύμφωνα με τον πίνακα (7.7.1) που ακολουθεί είναι το 58% επί του συνολικού αριθμού των παιδιών και προέρχεται από την περιοχή "Καμίνια". Αμέσως μετά ακολουθεί το 18% του ποσοστού των παιδιών προέρχεται από την περιοχή "Θέρισσο".

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.7.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του ΣΤ' ΚΕ.Π.Α.

Περιοχές	Αριθμός παιδιών	Ποσοστό (%)
Κέντρο	3	3
Μασταμπάς	-	-
Ανάληψη	-	-
Ατσαλένιο	-	-
Γιοφύρος	8	8
Πόρος – Κατσαμπάς	1	1
Μεσσαμπελιές	-	-
Άγιος Ιωάννης	3	3
Θέρισσος	18	18
Πατέλες	1	-
Δειλινά	7	7
Καμίνια	58	58
Δ.Δ. Βουτών	-	-
Δ.Δ. Σταυρακίων	-	-
Δ.Δ. Βασιλειές	-	-
Δ.Δ. Δαφνές	2	2
Δ.Δ. Σκαλανίου	-	-
Σύνολο	100	100

ΠΗΓΗ : Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και εκπαίδευσης Ηρακλείου

7.7.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου κατασκευής ΣΤ' ΚΕ.Π.Α. με τον προβλεπόμενο χώρο.

Τα τ.μ. που καλύπτουν τη συνολική έκταση του οικοπέδου του ΣΤ' ΚΕ.Π.Α. είναι 752. Από αυτά τα 712 αποτελούν το στεγασμένο χώρο και μόνο τα 40 τον υπαίθριο.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία ως ελάχιστο και μέγιστο εμβαδόν που απαιτείται στον συγκεκριμένο Π.Σ. με δυναμικότητα 100 παιδιών είναι

2000τ.μ. - 2300τ.μ. αντίστοιχα. Όμοια ο στεγασμένος χώρος που απαιτείται βάση του νόμου είναι 1000τ.μ. - 1300τ.μ. και ο μη στεγασμένος χώρος πρέπει να καλύπτει μια έκταση 1000τ.μ.

Με όσα έχουν προαναφερθεί το συγκεκριμένο κέντρο προσχολικής εκπαίδευσης παρουσιάζει έντονη έλλειψη υπαίθριου χώρου με απόκλιση -960τ.μ. από τον προβλεπόμενο και ο στεγασμένος χώρος δεν καλύπτει τις ανάγκες των παιδιών που φιλοξενούνται.

Το ΣΤ' ΚΕ.Π.Α. περιλαμβάνει τους εξής χώρους:

Χώροι υποδοχής – διοίκησης:

- Χώρος υποδοχής
- Γραφείο διεύθυνσης
- Βεστιάριο
- Αίθουσα προσωπικού
- W.C προσωπικού

Χώροι νηπίων:

- 4 αίθουσες νηπίων
- 2 αίθουσες βρεφών (οι οποίες χρησιμοποιούνται για τα νήπια μιας και δεν υπάρχει βρεφικό τμήμα)
- ενιαίος χώρος ψυχαγωγίας με παιδική χαρά που χρησιμοποιείται σαν αυλή
- 1 αίθουσα ψυχαγωγίας
- Τραπεζαρία
- W.C νηπίων με ντουζιέρες

Βοηθητικοί χώροι:

- 1 κουζίνα
- 1 αποθήκη τροφίμων
- Λεβητοστάσιο

Η στελέχωση του ΣΤ' ΚΕ.Π.Α. από προσωπικό είναι η εξής:

- 1 Διευθύντρια
- 3 Νηπιαγωγοί
- 1 Μαγείρισσα
- 1 Ιατρός

- 2 Άτομα βοηθητικό προσωπικό
- Συνεργείο καθαριότητας που επισκέπτεται τον σταθμό κάθε μέρα.

Στο συνολικό προσωπικό που προβλέπεται από το νόμο θα πρέπει να προστεθούν επιπλέον:

- 1 Νηπιαγωγός
- 1 Μάγειρας / σσα
- 1 Άτομο βοηθητικό προσωπικό
- 1 Οδηγός²⁸

7.8 Ζ' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής

Στην περιοχή "Πόρος" που είναι εγκατεστημένο το Ζ' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής (ΚΕ.Π.Α.) η οποία απέχει από το κέντρο του Ηρακλείου 3χλμ., θεωρείται ήρεμη χωρίς να είναι αισθητό το κυκλοφοριακό πρόβλημα της πόλης με αποτέλεσμα να κυριαρχεί ένα κλίμα γαλήνης και ασφάλειας που ευνοεί τα παιδιά. Το κτιριακό συγκρότημα του Ζ' ΚΕ.Π.Α. είναι Ισόγειο και χαρακτηρίζεται σχετικά παλιό αλλά διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση λόγω της συχνής συντήρησης του. Το οικόπεδο είναι δωρεά του Εμμανουήλ – Γεωργίου Άκρατου και η ανέγερση του Π.Σ. έγινε το 1986.

Το Ζ' ΚΕ.Π.Α. φιλοξενεί 108 νήπια τα οποία διαχωρίζονται σε 4 νηπιακά τμήματα. Το μεγαλύτερο ποσοστό των νηπίων προέρχεται από την περιοχή στην οποία είναι εγκατεστημένος ο Π.Σ. και είναι 66,7% σύμφωνα με τον πίνακα 7.8.1. Στη συνέχεια ακολουθούν οι περιοχές "Πατέλες" και "Άγιος Ιωάννης" με ποσοστό 9,3% του συνολικού αριθμού των παιδιών που φιλοξενούνται.

²⁸ Ιδία έρευνα στο ΣΤ' ΚΕ.Π.Α. Ηρακλείου

Βλ. άρθρα 4, 5, Υ.Α. Π2β/οικ/2808 «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας, Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα», Φ.Ε.Κ. 645, τ. Β', Αθήνα 31.7.1997

Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.8.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Ζ' ΚΕ.Π.Α.

Περιοχές	Αριθμός παιδιών	Ποσοστό (%)
Κέντρο	2	1,8
Μασταμπάς	3	2,8
Ανάληψη	5	4,6
Ατσαλένιο	3	2,8
Γιοφύρος	-	-
Πόρος – Κατσαμπάς	72	66,7
Μεσσαμπελιές	1	0,9
Άγιος Ιωάννης	10	9,3
Θέρισσος	1	0,9
Πατέλες	10	9,3
Δειλινά	-	-
Καμίνια	-	-
Δ.Δ. Βουτών	-	-
Δ.Δ. Σταυρακίων	-	-
Δ.Δ. Βασιλειές	1	0,9
Δ.Δ. Δαφνές	-	-
Δ.Δ. Σκαλανίου	-	-
Σύνολο	108	100

ΠΗΓΗ : Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και εκπαίδευσης Ηρακλείου

7.8.1 Σύγκριση του υπάρχοντα χώρου κατασκευής του Ζ' ΚΕ.Π.Α. με τον προβλεπόμενο χώρο.

Το Ζ' ΚΕ.Π.Α. χωροθετείται σε οικοπέδο συνολικής έκτασης 700τ.μ. Ο στεγασμένος χώρος καλύπτει τα 550τ.μ. και ο μη στεγασμένος τα 150τ.μ.

Βάση του νόμου τα τ.μ. / παιδί είναι 20-23 και λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία αυτά το συνολικό εμβαδόν οικοπέδου θα πρέπει να κυμαίνεται από 2160τ.μ. - 2484τ.μ. Αντίστοιχα για τον στεγασμένο χώρο είναι 1080τ.μ. - 1404τ.μ. και για το μη στεγασμένο είναι 1080τ.μ.

Από τα παραπάνω συμπεραίνεται ότι το εμβαδόν της συνολικής έκτασης οικοπέδου είναι μικρότερο από το προβλεπόμενο (700τ.μ.)

γεγονός που συνεπάγεται τη στενότητα του στεγασμένου και του μη στεγασμένου χώρου.

Οι στεγασμένοι χώροι του Ζ' ΚΕ.Π.Α. περιλαμβάνουν:

Χώροι υποδοχής – διοίκησης:

- Χώλ
- Γραφείο Διεύθυνσης
- Αίθουσα προσωπικού
- W.C προσωπικού
- Αίθουσα ατομικής εξυπηρέτησης νηπίων και προσωπικού

Χώροι νηπίων:

- 4 νηπιακές αίθουσες
- 1 αίθουσα ψυχαγωγίας
- Τραπεζαρία
- W.C νηπίων

Βοηθητικοί χώροι:

- 1 κουζίνα
- 3 αποθήκες (εξοπλισμού, παιδαγωγικού υλικού, απορρυπαντικών)
- Λεβητοστάσιο

Όσον αφορά το προσωπικό αποτελείται από:

- 1 Διευθύντρια
- 3 Νηπιαγωγούς
- 1 Μαγείρισσα
- 2 Άτομα βοηθητικό προσωπικού
- 1 Ιατρό
- Συνεργείο καθαριότητας που επισκέπτεται τον Π.Σ. κάθε μέρα.

Σύμφωνα με τον Ν. 1431 περί «Ρύθμισης θεμάτων φορέων παιδικής προστασίας και άλλες συναφείς διατάξεις» απαιτείται η επιπλέον πρόσληψη:

- 1 Νηπιαγωγού
- 1 Μάγειρα / σσας
- 1 Άτομο βοηθητικού προσωπικού
- 1 Οδηγού²⁹

7.9 Η' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής

Το Η' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής (ΚΕ.Π.Α.) είναι εγκατεστημένο στην περιοχή "Πατέλες", μπροστά σε κεντρικό δρόμο της περιοχής κάνοντας δύσκολη την πρόσβαση των παιδιών σε αυτόν. Το κτιριακό συγκρότημα του Η' ΚΕ.Π.Α. είναι διώροφο όπου στο Ισόγειο στεγάζονται 3 νηπιακά τμήματα με δυναμικότητα 82 νηπίων και στον 1^ο όροφο στεγάζονται 2 βρεφικά τμήματα με δυναμικότητα 17 βρεφών. Ο Π.Σ. ιδρύθηκε το 1980 με έξοδα του Υ.Υ.Π., τώρα όμως αποτελεί περιουσία του δήμου Ηρακλείου.

Σύμφωνα με την έρευνα που πραγματοποιήθηκε, όσον αφορά τις περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Η' ΚΕ.Π.Α. συμπεραίνουμε ότι το 47,6% του συνολικού αριθμού των παιδιών προέρχεται από την περιοχή "Πατέλες" ενώ το 18,3% προέρχεται από την περιοχή "Άγιος Ιωάννης".

²⁹ Ιδία έρευνα στο Ζ' ΚΕ.Π.Α. Ηρακλείου

Βλ. άρθρα 4, 5, Υ.Α. Π2β/οικ/2808 «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας, Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα», Φ.Ε.Κ. 645, τ. Β', Αθήνα 31.7.1997

Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.9.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Η' ΚΕ.Π.Α.

Περιοχές	Αριθμός παιδιών	Ποσοστό (%)
Κέντρο	4	4,9
Μασταμπάς	2	2,4
Ανάληψη	3	3,7
Ατσαλένιο	3	3,7
Γιοφύρος	-	-
Πόρος – Κατσαμπάς	4	4,9
Μεσσαμπελιές	6	7,3
Άγιος Ιωάννης	15	18,3
Θέρισσος	3	3,6
Πατέλες	39	47,6
Δειλινά	-	-
Καμίνια	-	-
Δ.Δ. Βουτών	-	-
Δ.Δ. Σταυρακίων	-	-
Δ.Δ. Βασιλειές	-	-
Δ.Δ. Δαφνές	-	-
Δ.Δ. Σκαλανίου	3	3,6
Σύνολο	82	100

ΠΗΓΗ : Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και εκπαίδευσης Ηρακλείου

7.9.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου εγκατάστασης του Η' ΚΕ.Π.Α. με τον προβλεπόμενο.

Η συνολική έκταση του οικοπέδου του συγκεκριμένου ΚΕ.Π.Α. είναι 900τ.μ. από τα οποία ο στεγασμένος χώρος καλύπτει τα 700τ.μ. και ο μη στεγασμένος τα 200τ.μ.

Όμοια με τους υπολογισμούς που έγιναν στο Α' ΚΕ.Π.Α. σύμφωνα πάντα με την νομοθεσία το συνολικό εμβαδόν οικοπέδου που απαιτείται για δυναμικότητα 99 παιδιών είναι από 1980τ.μ. - 2277τ.μ. Σχετικά με τον στεγασμένο χώρο θα πρέπει να κυμαίνεται από 990τ.μ. - 1287τ.μ. και ο μη στεγασμένος θα πρέπει να καλύπτει τα 990τ.μ. της συνολικής έκτασης του οικοπέδου.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι τα τ.μ. δεν επαρκούν για τη δυναμικότητα του σταθμού. Συγκεκριμένα για το συνολικό εμβαδόν του

οικοπέδου έχουμε απόκλιση -1080 έως -1377τ.μ., για το στεγασμένο χώρο έχουμε απόκλιση -290τ.μ. έως -587τ.μ. και τέλος για τον μη στεγασμένο χώρο -790τ.μ.

Οι χώροι του Η' ΚΕ.Π.Α. που περιλαμβάνονται στο συνολικό εμβαδόν στεγασμένου χώρου είναι οι ακόλουθοι:

Χώροι υποδοχής – διοίκησης:

- Χώρος υποδοχής
- Γραφείο διεύθυνσης
- Βεστιάριο
- W.C προσωπικού

Χώροι βρεφών – νηπίων:

- 3 αίθουσες νηπίων
- 1 αίθουσα ψυχαγωγίας
- Τραπεζαρία
- W.C νηπίων
- 2 αίθουσες βρεφών
- 1 υπνοδωμάτιο για τα βρέφη
- 1 αίθουσα αλλαγής βρεφών

Βοηθητικοί χώροι:

- 1 κουζίνα
- 1 χώρος παρασκευής γάλακτος
- 4 αποθήκες
- Πλυσταριό
- Λεβητοστάσιο

Το προσωπικό με το οποίο είναι στελεχωμένο το κέντρο προσχολικής εκπαίδευσης είναι:

- 1 Διευθύντρια
- 3 Νηπιαγωγοί
- 2 Βρεφοκόμες
- 1 Μαγείρισσα
- 3 Άτομα βοηθητικό προσωπικό
- 1 Ιατρός (παρακολουθεί τα παιδιά μια φορά την εβδομάδα)

Σύμφωνα με όσα προβλέπει η νομοθεσία η στελέχωση του Π.Σ. απαιτεί επιπλέον:

- 1 Νηπιαγωγό
- 1 Βρεφοκόμο
- 2 Άτομα βοηθητικό προσωπικό
- 1 Οδηγό³⁰

7.10 Θ' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής

Το Θ' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής (ΚΕ.Π.Α.) βρίσκεται στην περιοχή "Μεσσαμπελιές" η οποία είναι πολύ κοντά στα Δημοτικά Διαμερίσματα (Δ.Δ.) Βασιλειών και Σκαλανίου πράγμα που σημαίνει ότι εξυπηρετεί και τον προσχολικό πληθυσμό των συγκεκριμένων Δ.Δ. σε σχέση με τους υπόλοιπους Παιδικούς Σταθμούς (Π.Σ.) που η χιλιομετρική τους απόσταση είναι αρκετά μεγαλύτερη. Η περιοχή είναι μακριά από το κέντρο της πόλης, δεν χαρακτηρίζεται από έντονη κυκλοφοριακή σύγχυση και συνεπώς διευκολύνεται η πρόσβαση των παιδιών από και προς τον Π.Σ.

Το κτίριο του Θ' ΚΕ.Π.Α. είναι μισθωμένο καθώς η κατασκευή του προοριζόταν για ιδιωτική κατοικία και παρ' όλο που δεν πληρεί τις προδιαγραφές Π.Σ. είναι τόσο φωτεινό και περιποιημένο που ευνοεί τη λειτουργία του. Το κτιριακό συγκρότημα είναι δώροφο, ιδρύθηκε το 2001 και φιλοξενούνται σ' αυτό 5 νηπιακά τμήματα με συνολικό αριθμό 130 νηπίων. Από τον παρακάτω πίνακα προκύπτει ότι το 45,4% του συνολικού αριθμού των παιδιών που φιλοξενούνται στο συγκεκριμένο Π.Σ. προέρχονται από την περιοχή "Μεσσαμπελιές" και ακολουθεί η περιοχή "Άγιος Ιωάννης" με ποσοστό 14,7%. Παράλληλα το ποσοστό των παιδιών που προέρχεται από τα Δ.Δ. Βασιλειών και Σκαλανίου είναι αντίστοιχα 5,4% και 9,2%.

³⁰ Ιδία έρευνα στο Η' ΚΕ.Π.Α. Ηρακλείου

Βλ. άρθρα 4, 5, Υ.Α. Π2β/οικ/2808 «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας, Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα», Φ.Ε.Κ. 645, τ. Β', Αθήνα 31.7.1997

Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.10.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Θ' ΚΕ.Π.Α.

Περιοχές	Αριθμός παιδιών	Ποσοστό (%)
Κέντρο	-	-
Μασταμπάς	16	12,3
Ανάληψη	-	-
Ατσαλένιο	8	6,1
Γιοφύρος	4	3,1
Πόρος – Κατσαμπάς	-	-
Μεσσαμπελιές	59	45,4
Άγιος Ιωάννης	19	14,7
Θέρισσος	4	3,1
Πατέλες	-	-
Δειλινά	-	-
Καμίνια	1	0,8
Δ.Δ. Βουτών	-	-
Δ.Δ. Σταυρακίων	-	-
Δ.Δ. Βασιλειές	7	5,4
Δ.Δ. Δαφνές	-	-
Δ.Δ. Σκαλανίου	12	9,2
Σύνολο	130	100

ΠΗΓΗ : Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και εκπαίδευσης Ηρακλείου

7.10.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου κατασκευής του Θ' ΚΕ.Π.Α. με τον προβλεπόμενο χώρο.

Το Θ' ΚΕ.Π.Α. χωροθετείται σε οικοπέδο 1050τ.μ. από τα οποία ο στεγασμένος χώρος καταλαμβάνει τα 900τ.μ. ενώ ο μη στεγασμένος τα 150τ.μ.

Σε Π.Σ. με δυναμικότητα 130 νηπίων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το νόμο, η συνολική έκταση του οικοπέδου θα πρέπει να είναι μεταξύ 2600τ.μ. - 2990τ.μ. Για τον στεγασμένο χώρο προβλέπεται να κυμαίνεται από 1300τ.μ. - 1690τ.μ. και παράλληλα ο υπαίθριος χώρος θα πρέπει να καλύπτει τα 1300τ.μ.

Η συνολική έκταση του οικοπέδου περιλαμβάνει τους εξής χώρους:

Χώροι υποδοχής – διοίκησης:

- Αίθουσα υποδοχής
- Γραφείο διεύθυνσης
- Βεστιάριο
- W.C προσωπικού

Χώροι νηπίων:

- 5 αίθουσες νηπίων
- 2 παιδότοπους
- 1 αίθουσα ψυχαγωγίας
- Τραπεζαρία
- W.C νηπίων

Βοηθητικοί χώροι:

- 2 κουζίνες (η μια από τις δυο προορίζεται για το βρεφικό τμήμα το οποίο ακόμα δε λειτουργεί)
- 2 αποθήκες τροφίμων
- Γκαράζ
- Λεβητοστάσιο

Η στελέχωση του προσωπικού είναι η ακόλουθη:

- 1 Διευθύντρια (η οποία εκτελεί και καθήκοντα νηπιαγωγού)
- 4 Νηπιαγωγούς
- 1 Μαγείρισσα
- 2 Άτομα βοηθητικό προσωπικό (από τα οποία το ένα είναι βοηθός μάγειρα)
- 1 Ιατρός
- Συνεργείο καθαριότητας το οποίο επισκέπτεται τον Π.Σ. κάθε απόγευμα

Σύμφωνα με την νομοθεσία το προσωπικό δεν είναι επαρκές και απαιτείται επιπλέον:

- 1 Μαγείρισσα
- 2 Άτομα βοηθητικό προσωπικό

- 1 Οδηγός³¹

7.11 Γ' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής

Το Γ' Κέντρο Προσχολικής Αγωγής (ΚΕ.Π.Α.) βρίσκεται στην περιοχή "Γιόφυρο" πάνω στις δυο κεντρικές οδικές αρτηρίες που συνδέουν την πόλη του Ηρακλείου με τους υπόλοιπους νομούς της Κρήτης. Η περιοχή θεωρείται ακατάλληλη λόγω της υπερβολικής διέλευσης μεγάλου αριθμού αυτοκινήτων και φορτηγών. Παρ' όλα αυτά ο Π.Σ. βρίσκεται σε πολύ κοντινή απόσταση με τα Δ.Δ. Σταυρακίων, Βουτών και Δαφνές καθώς ένα σημαντικό ποσοστό του προσχολικού πληθυσμού προέρχεται από αυτά.

Το κτιριακό συγκρότημα δεν έχει προδιαγραφές Π.Σ. καθώς ήταν ιδιωτική κατοικία και χρησιμοποιήθηκε από το 2001 για την λειτουργία του συγκεκριμένου Π.Σ. Το κτίριο είναι δώροφο και χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα παλιό. Ο αριθμός των φιλοξενούμενων παιδιών ανέρχεται σε 73 νήπια ηλικίας 2,5 - 6 ετών τα οποία διαιρούνται σε 4 νηπιακά τμήματα. Από την περιοχή "Γιόφυρο", σύμφωνα με το παρακάτω πίνακα (7.11.1), προέρχεται το 42,5% του συνολικού αριθμού των παιδιών που φιλοξενούνται στο Γ' ΚΕ.Π.Α. και το ποσοστό των παιδιών που προέρχεται από τα Δ.Δ. Βουτών είναι 15,1%, από το Δ.Δ. Σταυρακίων είναι 10,9% και τέλος από το Δ.Δ. Δαφνές είναι 6,8%.

³¹ Ιδία έρευνα στο Θ' ΚΕ.Π.Α. Ηρακλείου

Βλ. άρθρα 4, 5, Υ.Α. Π2β/οικ/2808 «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας, Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα», Φ.Ε.Κ. 645, τ. Β', Αθήνα 31.7.1997

Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.11.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Ι΄ ΚΕ.Π.Α.

Περιοχές	Αριθμός παιδιών	Ποσοστό (%)
Κέντρο	1	1,4
Μασταμπάς	1	1,4
Ανάληψη	-	-
Ατσαλένιο	4	5,5
Γιοφύρος	31	42,5
Πόρος – Κατσαμπάς	-	-
Μεσσαμπελιές	1	1,4
Άγιος Ιωάννης	2	2,7
Θέρισσος	3	4,1
Πατέλες	1	1,4
Δειλινά	3	4,1
Καμίνια	2	2,7
Δ.Δ. Βουτών	11	15,1
Δ.Δ. Σταυρακίων	8	10,9
Δ.Δ. Βασιλειές	-	-
Δ.Δ. Δαφνές	5	6,8
Δ.Δ. Σκαλανίου	-	-
Σύνολο	73	100

ΠΗΓΗ : Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και εκπαίδευσης Ηρακλείου

7.11.1 Σύγκριση υπάρχοντα χώρου κατασκευής του Ι΄ ΚΕ.Π.Α. με τον προβλεπόμενο χώρο.

Τα τ.μ. που καλύπτουν τη συνολική έκταση του Ι΄ ΚΕ.Π.Α. είναι 330τ.μ. από τα οποία ο στεγασμένος χώρος καταλαμβάνει τα 250τ.μ. και ο υπαίθριος χώρος τα 80τ.μ.

Το ελάχιστο και μέγιστο εμβαδόν της συνολικής έκτασης οικοπέδου για Π.Σ. με δυναμικότητα 73 νηπίων θα πρέπει να κυμαίνεται από 1460τ.μ. - 1679τ.μ. Αντίστοιχα ο στεγασμένος χώρος θα πρέπει να καλύπτει τα 730τ.μ. -949τ.μ. και ο μη στεγασμένος χώρος τα 730τ.μ.

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς που έχουν γίνει ο Π.Σ. παρουσιάζει τη μεγαλύτερη απόκλιση τ.μ. σε σχέση με τα υπόλοιπα ΚΕ.Π.Α. και συγκεκριμένα για το στεγασμένο χώρο η απόκλιση φτάνει μέχρι και τα -699τ.μ. και για το μη στεγασμένο είναι -650τ.μ.

Οι χώροι του Γ' ΚΕ.Π.Α. που περιλαμβάνονται στο συνολικό εμβαδόν στεγασμένου χώρου είναι οι ακόλουθοι:

Χώροι υποδοχής – διοίκησης:

- Χώλ
- Γραφείο διεύθυνσης
- Βεστιάριο
- W.C προσωπικού

Χώροι νηπίων:

- 4 αίθουσες νηπίων
- 1 αίθουσα ψυχαγωγίας
- W.C νηπίων

Βοηθητικοί χώροι:

- 1 κουζίνα
- 2 αποθήκες
- Λεβητοστάσιο

Προσωπικό του Γ' ΚΕ.Π.Α.:

- 1 Διευθύντρια (η οποία εκτελεί και καθήκοντα νηπιαγωγού)
- 3 Νηπιαγωγοί
- 1 Μαγείρισσα
- 1 Άτομο βοηθητικό προσωπικό
- 1 Ιατρός
- Συνεργείο καθαριότητας που επισκέπτεται τον Π.Σ. κάθε μέρα

Η νομοθεσία όμως προβλέπει ακόμα το επιπλέον προσωπικό:

- 1 Μάγειρας / σσα
- 1 Άτομο βοηθητικό προσωπικό
- 1 Οδηγό³²

³² Ιδία έρευνα στο Γ' ΚΕ.Π.Α. Ηρακλείου

Βλ. άρθρα 4, 5, Υ.Α. Π2β/οικ/2808 «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας, Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα», Φ.Ε.Κ. 645, τ. Β', Αθήνα 31.7.1997

Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

Εξοπλισμός, Παιδαγωγικό υλικό και Ενιαίο Παιδαγωγικό Πρόγραμμα των Κρατικών Παιδικών Σταθμών του Δήμου Ηρακλείου

8.1 Εξοπλισμός Κρατικών Παιδικών Σταθμών

Όπως έχει ήδη αναφερθεί όλοι οι Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί (Κ.Π.Σ.) του Δ. Ηρακλείου υπάγονται στην εποπτεία του Δημοτικού Οργανισμού Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Δ.Ο.Π.Α.Ε.Η.) ο οποίος έχει αναλάβει και την προμήθεια του ίδιου εξοπλισμού και παιδαγωγικού υλικού σε όλα τα ΚΕ.Π.Α. του Δήμου. Όσον αφορά τον εξοπλισμό είναι ο εξής:

- Τραπεζάκια (η ποσότητα τους καλύπτει την δυναμικότητα του κάθε Π.Σ.)
- Καρεκλάκια (η ποσότητά τους καλύπτει την δυναμικότητα του κάθε Π.Σ.)
- Έπιπλα ατομικής εξυπηρέτησης σε κάθε τμήμα για τα βιβλία και τα ντοσιέ του κάθε νηπίου.
- Έπιπλο με συρταράκια σε κάθε αίθουσα. Κάθε παιδί έχει το δικό του συρταράκι που αναγράφει πάνω το όνομα του όπου τοποθετεί τα προσωπικά του αντικείμενα.
- Στερεοφωνικά – Ραδιοκασετόφωνα
- Ντουλαπάκια υλικού
- Παιχνιδιοθήκες
- Πίνακες εργασιών
- Τηλεοράσεις
- Βίντεο
- Κρεμάστρες
- Βιβλιοθήκες
- Κουρτίνες
- Πολυθρονάκια
- Μοκέτες

- Μαξιλάρια
- Καναπεδάκια
- Καλαθάκια απορριμμάτων
- Τραπέζια συνεντεύξεων
- Έπιπλα γραφείου
- Καρέκλες γραφείου
- Καρέκλες επισκεπτών
- Πολυθρόνες
- Καναπέδες
- Φωτοτυπικό
- Μηχανές slides
- Η/Υ
- Φαξ
- Τηλέφωνα
- Καλοριφέρ
- Κλιματιστικά
- Ηλεκτρικές σκούπες
- Πλυντήρια πιάτων
- Κουζίνες μαγειρικής
- Ψυγεία
- Λάντζα – νιπτήρες
- Τραπέζια
- Πάγκοι εργασίας
- Ντουλάπια
- Εξοπλισμός κουζίνας (πιάτα, σκεύη, ποτήρια κ.λ.π)
- Φαρμακεία
- Θήκες για πετσέτες
- Πετσέτες
- Λεκανάκια – λεκάνες
- Νιπτηράκια – νιπτήρες
- Καθρέπτες
- Ντουζιέρες
- Καζανάκια

Αν στον Π.Σ. στεγάζεται και βρεφικό τμήμα τότε απαιτούνται επιπλέον:

- Σεντονάκια
- Κρεβατάκια – κούνιες
- Κουβερτούλες
- Καρεκλάκια βρεφών
- Μπανιεράκια
- Συσκευές αποστείρωσης³³

8.2 Παιδαγωγικό υλικό Παιδικών Σταθμών

Όλοι οι Κ.Π.Σ. του δήμου Ηρακλείου είναι εξοπλισμένοι με το ακόλουθο παιδαγωγικό υλικό:

- Επιτραπέζια παιχνίδια
- Κουκλοθέατρο
- Κούκλες κουκλοθεάτρου
- Στεφάνια
- Κορίνες
- Γιγαντότουβλα
- Παζλ
- Χαρτοκοπτικό υλικό
- Είδη ζωγραφικής
- Ειδικά παιχνίδια για βρέφη (κουδουνίστρες, μαλακά παιχνίδια)
- Σήματα τροχαίας
- Μπάλες
- Ψυχοκινητικά παιχνίδια
- Κορδέλες
- Κασέτες μουσικής, βίντεου
- Μουσικά όργανα
- Παραμύθια
- Παιδική χαρά εσωτερικού χώρου
- Γωνιά κομμωτηρίου
- Γωνιά κουζίνας

³³ Ιδία έρευνα σε όλα τα ΚΕ.Π.Α. Ηρακλείου

- Γωνιά ταχυδρομείου, τελωνείου & τράπεζας
- Γωνιά μανάβικου
- Γωνιά δραματοποίησης
- Γωνιά μουσικής
- Γωνιά κούκλας
- Γωνιά ιατρείου
- Παιδικές παραστάσεις σε όλους τους τοίχους

Ο εξωτερικός χώρος στους περισσότερους Π.Σ. είναι ελλειπής και περιλαμβάνει μόνο ένα κιόσκι και μερικά παγκάκια νηπίων. Υπάρχουν Π.Σ. στους οποίους η παιδική χαρά περιλαμβάνει επιπλέον:

- 1 τσουλήθρα
- 1 τραμπάλα
- 1 καστράκι³⁴

8.3 Ενιαίο Παιδαγωγικό Πρόγραμμα Κρατικών Παιδικών Σταθμών

Ο Δ.Ο.Π.Α.Ε.Η. είχε την καινοτομία να συντάξει το ενιαίο παιδαγωγικό πρόγραμμα το οποίο απευθύνεται σε όλους τους Κρατικούς Παιδικούς Σταθμούς (Κ.Π.Σ.) του Δήμου Ηρακλείου και καθορίζει τις δραστηριότητες που πρέπει να αναπτυχθούν από τα παιδιά για κάθε χρονική περίοδο. Το παιδαγωγικό πρόγραμμα του οργανισμού σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις της εκπαίδευσης θέτει τους παρακάτω στόχους:

1. Την ωρίμανση της προσωπικότητας του παιδιού
2. Την κατάκτηση της αυτονομίας του παιδιού
3. Την ανάπτυξη ικανοτήτων του παιδιού

Το παιδαγωγικό πρόγραμμα περιλαμβάνει 5 κατηγορίες δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην ολόπλευρη και ισόρροπη ανάπτυξη των παιδιών στους παρακάτω τομείς ανάπτυξης:

1. Ψυχοκινητική ανάπτυξη
2. Νοητική ανάπτυξη
3. Κοινωνική - Συναισθηματική, Ηθική & Θρησκευτική ανάπτυξη

³⁴ Ιδία έρευνα σε όλα τα ΚΕ.Π.Α. Ηρακλείου

4. Αισθητική ανάπτυξη

5. Καλλιέργεια δεξιοτήτων (νοητικών & κινητικών)

Στο σημείο αυτό θα παρουσιαστεί ενδεικτικά 1 από τους 12 μήνες του χρόνου προκειμένου να γίνει κατανοητή η σπουδαιότητα του προγραμματισμού παιδαγωγικών δραστηριοτήτων κατά μήνα.

Οκτώβριος

A. Ψυχοκινητικός τομέας

1. Γνωστικό σχήμα σώματος:

Μετατοπίσεις στις ελεύθερες και οργανωμένες προς διάφορες κατευθύνσεις σε διάφορους τύπους επιφανειών και γνωριμία μελών σώματος π.χ. βαδίζω – σταματώ και κάνω κάτι με το σώμα μου, αγγίζω τη μύτη μου, χτυπώ τα χέρια μου κ.τ.λ.

2. Χώρος:

Κατάληψη όλου του χώρου γνωριμία (στον τοίχο, στο κέντρο, στις γωνιές κοντά μου, μακριά μου κ.λ.π.).

3. Παιχνίδι:

Προσανατολισμός με ένα σημείο αναφοράς (π.χ. κοιτάζουν τη νηπιαγωγό, περπατούν εμπρός – πίσω κ.τ.λ.). Περιορισμός του χώρου με εμπόδια (περπατούν ανάμεσα, γύρω τους, πάνω τους).

4. Χρόνος – Ρυθμός:

Αντίληψη αργού - γρήγορου ρυθμού (βάδισμα, τρέξιμο). Χρονική διάρκεια ενός διαστήματος δηλ. χοροπηδούν ή χορεύουν ή χτυπούν παλαμάκια όσο διαρκεί ένα μουσικό κομμάτι.

5. Ψυχοκινητική και κοινωνική ζωή:

Σε ομάδα όλοι μαζί κάνουν κάτι π.χ. ένα μεγάλο λάστιχο σχοινί. Παιχνίδια όπως αλάτι χοντρό – αλάτι ψιλό, ο λύκος με τα αρνάκια.

6. Λεπτή κινητικότητα:

Πετώ, πιάνω μεγάλα και ελαφρά αντικείμενα π.χ. μαξιλάρια, χαρτομάντιλα, υφασμάτινη μπάλα.

Ασκήσεις καρπού δαχτύλων:

- Κουνούπι το έπιασα: ανοίγω ένα – ένα τα δάχτυλά μου, μου έφυγε
- Σαρδέλες: πήγα στο μπακάλη αγόρασα σαρδέλες, έβαλα λαδάκι, έβαλα ξυδάκι και κριτς το κεφαλάκι.

B. Κοινωνικό – συναισθηματικός τομέας

1. Συνάντηση επικοινωνία και συνεργασία του νηπίου με τον άλλον

Συγκρότηση οργανωμένων και ευρύτερων ομάδων ανάμεσα στα νήπια. Ομαδικά παιχνίδια με κανόνες. Προτείνονται ενδεικτικά τα εξής:

- Γύρω – γύρω όλοι
- Περνά – περνά η μέλισσα
- Λύκος και αρνάκια

Ομαδικές εργασίες:

- Κατασκευάζουν γιρλάντες από λευκές και μπλε χάρτινες λουρίδες ή κολλούν σημαιάκια σε σκηνή και στολίζουν την αίθουσα για την 28^η Οκτωβρίου.
- Μακέτα φθινοπώρου

Στάση του νηπίου απέναντι στο υλικό περιβάλλον:

Με αφορμή το σχίσσιμο ενός βιβλίου από ένα παιδί ή το σπάσιμο ενός παιχνιδιού, η νηπιαγωγός δημιουργεί προβληματισμό για το σεβασμό του υλικού του νηπιαγωγείου.

2. Θρησκευτική ζωή του νηπίου:

- Πρωινή προσευχή
- Μεσημβρινή προσευχή
- Εκμάθηση βραδινής προσευχής

3. Δημιουργικότητα και κοινωνικό - συναισθηματική αγωγή.

Με αφορμή ένα παιδί που πέταξε κάτω τσαλακωμένα χαρτιά, τίθεται ο προβληματισμός: τι θα μπορούσαμε να κάνουμε για να είναι πιο όμορφη και πιο καθαρή η τάξη μας.

Γ. Αισθητικός τομέας

Η νηπιαγωγός θα πρέπει κάθε μήνα να ασχολείται σχεδόν με όλες τις ενότητες του αισθητικού τομέα:

Α΄ Ενότητα

Περιλαμβάνει:

1. Δραστηριότητες εικαστικής τέχνης όπως ζωγραφική, πλαστική κολάζ.
2. Δραστηριότητες θεατρικής τέχνης όπως παντομίμα, κουκλοθέατρο, δραματοποίηση.
3. Η καλλιτεχνική έκφραση των νηπίων στα πλαίσια της μουσικής όπως αναγνώριση ήχων - φωνών, διαγωνισμοί αναπνοής, ο διευθυντής της ορχήστρας, το μελωδικό ρολόι.
4. Η καλλιτεχνική έκφραση των νηπίων στα πλαίσια της λογοτεχνίας π.χ. τεχνική της διήγησης.

Β΄ Ενότητα

Επαφή και γνωριμία των νηπίων με τα δημιουργήματα της ελληνικής και παγκόσμιας τέχνης, επίσκεψη στο μουσείο.

Γ΄ Ενότητα

Η τέχνη ως μέσο επικοινωνίας η οποία περιλαμβάνει τη γνωριμία των νηπίων με τα παιδιά της χώρας μας και των άλλων χωρών.

Δ. Νοητικός τομέας

1. Γνωριμία με τα αντικείμενα ως προς τις φυσικές τους ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα π.χ. διάκριση ως προς το χρώμα, το σχήμα, το μέγεθος και το βάρος.
2. Γνωριμία με το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον π.χ. η γειτονιά μου, η οικογένεια μου, το φθινόπωρο, οι εποχές.
3. Λογικό - μαθηματικές συσχετίσεις όπως συσχετίσεις αντικειμένων και οι μεταξύ τους χωρο - χρονικές σχέσεις, παρατηρούν δυο παιδιά, συγκρίνουν το μέγεθος αντικειμένων, παιχνίδι της μνήμης.
4. Εμπειρίες του νηπίου από τη βίωση φυσικών καταστάσεων όπως το πείραμα της βροχής.

Ε. Τομέας δεξιοτήτων

Δραστηριότητες ανάγνωσης και γραφής

Η Νηπιαγωγός ανάλογα με την ηλικία των παιδιών, το ενδιαφέρον τους και το επίπεδο τους μπορεί να σχεδιάσει πολλές δραστηριότητες ανάγνωσης και γραφής, οι οποίες υλοποιούνται ταυτόχρονα οποτεδήποτε είναι δυνατόν, ξεκινώντας από τον Οκτώβριο και ολοκληρώνονται τον Ιούνιο. Μερικές ενδεικτικές δραστηριότητες είναι οι παρακάτω:

- Ανάγνωση από τη νηπιαγωγό παραμυθιών, λογοτεχνικών κειμένων ή μικρών διαλόγων χρωματίζοντας ανάλογα τη φωνή της.
- Απομνημόνευση από τα παιδιά μικρών κειμένων τα οποία μπορούν να επεξεργαστούν με δραματοποίηση, κουκλοθέατρο κ.λ.π.
- Κατεύθυνση ανάγνωσης από αριστερά προς τα δεξιά, από την αρχή έως το τέλος του βιβλίου.
- Υπαγόρευση από τα παιδιά μικρών κειμένων τα οποία γράφει η νηπιαγωγός και τα διαβάζουν.

- Η γραφή από το παιδί σε λευκό χαρτί λέξεων και σε πολύ προχωρημένο στάδιο προτάσεων π.χ. γράφουν το όνομα τους , τα ονόματα της οικογένειας τους κ.λ.π.

Το ενιαίο παιδαγωγικό πρόγραμμα έχει συνταχθεί και για τους υπόλοιπους 11 μήνες όπου για τη συγγραφή κάθε μήνα λαμβάνονται υπόψη τα ερεθίσματα που παρέχει ο συγκεκριμένος μήνας – εποχή καθώς και η σταδιακή ανάπτυξη του νηπίου. Το πρόγραμμα αυτό είναι ιδιαίτερα αξιόλογο καθώς η σύνταξή του πραγματοποιήθηκε με την συνεργασία των αρμοδίων του Οργανισμού (Δ.Ο.Π.Α.Ε.Η.) και των νηπιαγωγών των Κ.Π.Σ. οι οποίοι είναι γνώστες των αναγκών που παρουσιάζει κάθε ηλικιακή σύνθεση των παιδιών.³⁵

³⁵ Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9^ο

Αναδιοργάνωση των ήδη υπαρχόντων Κρατικών Παιδικών Σταθμών του Δήμου Ηρακλείου

9.1 Αναδιοργάνωση του Α΄ Κέντρου Προσχολικής Αγωγής

Σ' αυτό το υποκεφάλαιο θα επιχειρηθεί εκτενής και ταυτόχρονα ουσιαστική παράθεση εναλλακτικών προτάσεων για την επίλυση των προβλημάτων που προκύπτουν από την έρευνα που διενεργήθηκε στο Α΄ ΚΕ.Π.Α. καθώς και η κοστολόγησή τους. Συγκεκριμένα προτείνεται η πρόληψη ενός (1) μάγειρα/σσας και δυο (2) άτομων βοηθητικού προσωπικού σύμφωνα με όσα προβλέπει η νομοθεσία(πίνακας 2.7.1 σελ. 29). Παράλληλα στην αναδιοργάνωση προτείνεται η διαμόρφωση της εξωτερικής αυλής προκειμένου ο εξωτερικός χώρος να είναι ασφαλέστερος για τα παιδιά.

Όσον αφορά το κόστος των παραπάνω προτάσεων για την πρόσληψη ενός μάγειρα/σσας, απαιτούνται 562,5 € - 700 € ανά μήνα και για την πρόσληψη των δυο ατόμων βοηθητικού προσωπικού 506,5 € - 650 € ανά άτομο. Ο μισθός του καθενός εξαρτάται από τα χρόνια προϋπηρεσίας και από τα κάθε μορφής επιδόματα.

Παράλληλα η αλλαγή των κάγκελων του Α΄ ΚΕ.Π.Α προτείνεται λόγω της πολύ κακής κατάστασης τους, θέτοντας σε κίνδυνο την ασφάλεια των παιδιών. Συγκεκριμένα ενημερωθήκαμε από τον Κ^ο Καπελώνη Αντώνιο (ο οποίος διαθέτει κατάστημα συλλογής κάγκελών εξωτερικών χώρων) σχετικά με τις τιμές των κάγκελων.

Για την κάλυψη της εξωτερικής αυλής απαιτούνται 40 μέτρα κάγκελο, το οποίο κοστίζουν ως εξής:

- Εάν το κάγκελα είναι σιδερένια, η τιμή τους κυμαίνεται από 35 € μέχρι 100 € ανάλογα τις διαστάσεις και το σχέδιο. Οπότε το συνολικό κόστος αλλαγής κάγκελων κυμαίνεται από 1.400 € - 4.000 € και προκύπτει πολλαπλασιάζοντας τα μέτρα επί την τιμή των κάγκελων. Δηλαδή: 40 μέτρα * 35 €/μέτρο = 1.400 €

40 μέτρα * 100 €/μέτρο = 4.000 €

- Εάν τα κάγκελα είναι από αλουμίνιο, η τιμή τους είναι από 65 € έως 150 €. Όμοια με τους παραπάνω υπολογισμούς το συνολικό κόστος αλλαγής κάγκελων κυμαίνεται από 2.600 € - 6.000 €.³⁶

9.2 Αναδιοργάνωση του Β' Κέντρου Προσχολικής Αγωγής

Σύμφωνα με την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο Β' ΚΕ.Π.Α προτείνεται η πρόσληψη ενός (1) επιπλέον μάγειρα/σσας, ο οποίος θα προετοιμάζει και θα σερβίρει το πρόγευμα και το γεύμα των παιδιών σύμφωνα με το ημερήσιο πρόγραμμα διατροφής. Επίσης, θα φροντίζει για την καθαριότητα των αναγκαίων συσκευών και των ανάλογων χώρων και ο μισθός όπως έχει ήδη αναφερθεί αντιστοιχεί σε 562,5 € - 700 € ανά μήνα.

Επιπρόσθετα, προτείνεται η πρόσληψη δυο (2) επιπλέον ατόμων βοηθητικού προσωπικού τα οποία θα φροντίζουν την καθαριότητα όλων των χώρων του παιδικού σταθμού καθώς και την καθαριότητα του ιματισμού. Το συνολικό κόστος πρόσληψης και των δυο (2) ατόμων κυμαίνεται από 1.013 € - 1.300 €/ανά μήνα.³⁷

9.3 Αναδιοργάνωση του Γ' Κέντρου Προσχολικής Αγωγής

Οι εναλλακτικές προτάσεις αναδιοργάνωσης του Γ' ΚΕ.Π.Α αφορούν το βάψιμο των εξωτερικών τοίχων του κτιρίου και τη διαμόρφωση της αίθουσας ψυχαγωγίας με παιδαγωγικό υλικό, η οποία βρίσκεται στο υπόγειο. Σχετικά με το βάψιμο των εξωτερικών τοίχων πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο κατάστημα του Κ^{ου} Φραγκομιχελάκη Μιχαήλ (ελαιοχρωματιστής) και ενημερωθήκαμε σχετικά με το κόστος βαψίματος.

Το κόστος της εργασίας είναι 2 € εφόσον το κτίριο είναι ξαναβαμμένο και τα υλικά κοστίζουν 40 € - 50 € το 15κιλό τενεκέ χρώματος ανά 70 τ.μ. Τα τ.μ. των εξωτερικών χώρων σύμφωνα με το αρχιτεκτονικό σχέδιο κατασκευής του Γ' ΚΕ.Π.Α είναι 385 τ.μ. οπότε το

³⁶ Ιδία έρευνα στο Α' ΚΕ.Π.Α Ηρακλείου
Α. Καπελώνη, Προσωπική συνέντευξη, 20 Μαΐου 2003
Επιθεώρηση Εργασίας Δήμου Ηρακλείου

³⁷ Ιδία έρευνα στο Β' ΚΕ.Π.Α Ηρακλείου
Επιθεώρηση Εργασίας Δήμου Ηρακλείου

συνολικό κόστος βαψίματος του σταθμού κυμαίνεται από 990 € - 1.045 € και προκύπτει ως εξής:

$$\text{Κόστος εργασίας: } 385 \text{ τ.μ} * 2 \text{ €/τ.μ} = 770 \text{ €}$$

Για τα υλικά απαιτούνται: $385 \text{ τ.μ} / 70 \text{ τ.μ} = 5,5$ τενεκέδες και το κόστος είναι: $5,5 \text{ τεν.} * 40 \text{ €} = 220 \text{ €}$

$$5,5 \text{ τεν.} * 50 \text{ €} = 275 \text{ €}$$

άρα το συνολικό κόστος βαψίματος προκύπτει από το άθροισμα του κόστους εργασίας και το κόστους των υλικών.

Στη διαμόρφωση της αίθουσας ψυχαγωγίας προτείνεται η αγορά παιδαγωγικού υλικού ειδικά κατασκευασμένα για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Η αγορά παιδαγωγικού υλικού θα περιλαμβάνει:

- Παιδική χαρά εσωτερικού χώρου, η τιμή της οποίας είναι 802 €.
- Τρία (3) παγκάκια, η τιμή των οποίων είναι 147 €.
- Στρωματάκια γυμναστικής, η τιμή των οποίων είναι περίπου 250€.³⁸

9.4 Αναδιοργάνωση του Δ' Κέντρου Προσχολικής Αγωγής

Όσον αφορά την αναδιοργάνωση του Δ' ΚΕ.Π.Α δεν έχει να προταθεί τίποτα σχετικά με την κτιριακή υποδομή, τον εξοπλισμό, το παιδαγωγικό υλικό και τη διαμόρφωση των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων. Η μόνη έλλειψη που θα μπορούσε να παρουσιαστεί σχετίζεται με το προσωπικό με το οποίο στελεχώνεται ο Παιδικός Σταθμός. Συγκεκριμένα προτείνεται η πρόσληψη ειδικοτήτων, ενός (1) μάγειρα/σσας, ο μισθός του οποίου κυμαίνεται από 562,5 € - 700 €/ανά μήνα και ενός (1) ατόμου βοηθητικού προσωπικού, ο μισθός του οποίου κυμαίνεται από 506,5 € - 650 €/ανά μήνα.³⁹

9.5 Αναδιοργάνωση του ΣΤ' Κέντρου Προσχολικής Αγωγής

Σύμφωνα με το νόμο 1431/1984 περί 'Ρυθμίσεις θεμάτων κοινωνικής πρόνοιας-παιδικής προστασίας και άλλες διατάξεις, το προσωπικό του σταθμού σε σχέση με τον αριθμό των παιδιών που ήδη

³⁸ Ιδία έρευνα στο Γ' ΚΕ.Π.Α Ηρακλείου

Μ. Φραγκομιχλάκη, Προσωπική συνέντευξη, 28 Απριλίου 2003

³⁹ Ιδία έρευνα στο Δ' ΚΕ.Π.Α Ηρακλείου

Επιθεώρηση Εργασίας Δήμου Ηρακλείου

φιλοξενούνται στο ΣΤ' ΚΕ.Π.Α κρίνεται ελλιπής. Για το λόγο αυτό προτείνεται η πρόσληψη ενός (1) επιπλέον νηπιαγωγού και ενός (1) μάγειρα/σσας. Η μισθοδοσία του νηπιαγωγού κυμαίνεται από 756,5 € - 970 €/ανά μήνα και εξαρτάται από τον τίτλο εκπαίδευσης, τα χρόνια προϋπηρεσίας και τα επιδόματα που δικαιούνται ο καθένας. Επίσης όπως έχει ήδη αναφερθεί ο μισθός του μάγειρα/σσας μπορεί να φτάσει και μέχρι τα 700€ ανά μήνα.

Επιπρόσθετα μπορεί να προταθεί η διαμόρφωση της εξωτερικής αυλής για το λόγο του ότι η παιδικής χαρά είναι κατασκευασμένη από υλικά που κρίνονται επικίνδυνα για την ασφάλεια και τη σωματική ακεραιότητα των παιδιών. Επειδή τα τ.μ. του εξωτερικού χώρου του σταθμού είναι αρκετά περιορισμένα προτείνεται μόνο η αγορά:

- 1 τσουλήθρας
- 3 κουνιστά αλογάκια
- 1 καστράκι

τα οποία θα είναι κατασκευασμένα ειδικά για παιδιά προσχολικής ηλικίας. Το κόστος του συγκεκριμένου παιδαγωγικού υλικού αντιστοιχεί σε 544 €. ⁴⁰

9.6 Αναδιοργάνωση του Ζ' Κέντρου Προσχολικής Αγωγής

Σύμφωνα με την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο Ζ' ΚΕ.Π.Α οι εναλλακτικές προτάσεις για την αναδιοργάνωση αναφέρονται μόνο στην πρόσληψη επιπλέον προσωπικού. Αρχικά προτείνεται μια (1) επιπλέον νηπιαγωγός για το λόγο του ότι η διευθύντρια εκτελεί και καθήκοντα νηπιαγωγού πράγμα που εμποδίζει την άριστη διεκπεραίωση του έργου της. Ο μισθός της όπως έχει προαναφερθεί θα κυμαίνεται από 765,5 € - 970 €/ανά μήνα. Επειδή ένας μάγειρας δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες των φιλοξενούμενων παιδιών του συγκεκριμένου Παιδικού Σταθμού απαιτείται ένας (1) ακόμα μάγειρας/σσας, ο μισθός του οποίου θα ξεκινάει από 562,5 € και μπορεί να φτάσει ως τα 700 € ανά μήνα. ⁴¹

⁴⁰ Ιδία έρευνα στο ΣΤ' ΚΕ.Π.Α Ηρακλείου

⁴¹ Ιδία έρευνα στο Ζ' ΚΕ.Π.Α Ηρακλείου
Επιθεώρηση Εργασίας Δήμου Ηρακλείου

9.7 Αναδιοργάνωση του Η' Κέντρου Προσχολικής Αγωγής

Αν και το Η' ΚΕ.Π.Α έχει ιδρυθεί από το 1980, το κτιριακό συγκρότημα διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση. Εντούτοις, ο εξοπλισμός – επίπλωση χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα παλιός δυσχεραίνοντας την πρώτη επαφή του γονέα – παιδιού με τον χώρο του Παιδικού Σταθμού. Συγκεκριμένα η υποδοχή είναι ένας τεράστιος χώρος, χωρίς έπιπλα και ιδιαίτερη διακόσμηση. Για το λόγο αυτό προτείνεται η αγορά ενός καθιστικού (1 καναπέ, 1 πολυθρόνα και 1 τραπεζάκι) , ενός πίνακα ανακοινώσεων και ενός πίνακα εργασιών των νηπίων. Το κόστος αγοράς τους σύμφωνα με όσα μας ενημέρωσε ο Κ^{ος} Καραγεωργίου Γεώργιος ο οποίος διαθέτει κατάστημα επίπλων κυμαίνεται από 400 € - 600 €. Παράλληλα για το γραφείο της διεύθυνσης προτείνεται η ανανέωση των επίπλων του ως προς το γραφείο της διευθύντριας και την βιβλιοθήκη η φθορά των οποίων κρίνεται ιδιαίτερα έντονη. Επισκεφθήκαμε του Κ^ο Μαρκατάτο Νικόλαο (μαραγκός) ο οποίος μας ενημέρωσε ότι το κόστος αγοράς των παραπάνω κυμαίνεται από 950 € - 1.300 €.

Εκτός από την ανανέωση του εξοπλισμού για το συγκεκριμένο παιδικό σταθμό απαιτείται η επιπλέον στελέχωση του από προσωπικό ειδικοτήτων: ενός (1) μάγειρα/σσας και ενός (1) ατόμου βοηθητικού προσωπικού σύμφωνα με όσα προβλέπει η νομοθεσία (πίνακας 2.7.1 σελ. 29) σε σχέση με τη δυναμικότητα του σταθμού. Το κόστος πρόσληψης του μάγειρα κυμαίνεται από 562,5 € - 700 €/ανά μήνα και του ενός ατόμου βοηθητικού προσωπικού από 506,5 € - 650 € ανά μήνα.⁴²

9.8 Αναδιοργάνωση του Θ' Κέντρου Προσχολικής Αγωγής

Το Θ' ΚΕ.Π.Α λειτουργεί τα τελευταία 3 χρόνια με αποτέλεσμα να μην έχει εξοπλιστεί πλήρως σε παιδαγωγικό υλικό σύμφωνα με τη δυναμικότητα των παιδιών που φιλοξενεί. Για το λόγο αυτό προτείνεται η αγορά παιδαγωγικού υλικού η οποία θα περιλαμβάνει χαρτοκοπτικό υλικό και διαφόρων ειδών παιχνίδια που προορίζονται για παιδιά

⁴² Ιδία έρευνα στο Η' ΚΕ.Π.Α Ηρακλείου

Γ. Καραγεωργίου, Προσωπική συνέντευξη, 5 Μαΐου 2003

Ν. Μαρκατάτος, Προσωπική συνέντευξη, 5 Μαΐου 2003

Επιθεώρηση Εργασίας Δήμου Ηρακλείου

προσχολικής ηλικίας. Το κόστος αγοράς σε παιδαγωγικό υλικό ξεκινάει από 10.000 € έως 15.000 €.

Η δεύτερη πρόταση αναδιοργάνωσης του Θ'ΚΕ.Π.Α αφορά την αγορά λεωφορείου γιατί ο συγκεκριμένος Παιδικός Σταθμός εξυπηρετεί και τα παιδιά των δημοτικών διαμερισμάτων Βασιλείων και Σκαλανίου. Το ποσοστό των παιδιών που προέρχονται από αυτά είναι 5,4% και 9,2% αντίστοιχα επί του συνολικού αριθμού των παιδιών που φιλοξενούνται (πίνακας 7.10.1 σελ. 85). Πραγματοποιήθηκε επίσκεψη σε τρεις αντιπροσωπείες αυτοκινήτων και καταλήξαμε στην αντιπροσωπεία της Mercedes – Benz που διαθέτει το πετρελαιοκίνητο Spriter 313 / 35 CDI 26+2 θέσεων, 82 ίππων και το κόστος του ανέρχεται σε 45.168 €. Σχετικά με την κατανάλωση των καυσίμων του υπολογίζεται σε 9,94 lit /100 χλμ. Η συντήρηση του γίνεται κάθε 30.000 χ.λ.μ. και κοστίζει 220 € ενώ το πρώτο service γίνεται στα 15.000 χ.λ.μ. και το κόστος του ανέρχεται σε 110 €.

Αναφορικά με την απαιτούμενη στελέχωση του σχολικού λεωφορείου προτείνεται η πρόσληψη οδηγού κλάδου Υ.Ε που ο μισθός του είναι περίπου από 604 € έως 657 € ανά μήνα καθώς και η πρόσληψη ενός (1) συνοδού των παιδιών που μισθός του είναι 519,80 €/ανά μήνα προσθέτοντας στα ποσά αυτά το οικογενειακό επίδομα και το επίδομα εορτών.

Για το προσωπικό του Θ'ΚΕ.Π.Α σε σχέση με το συνολικό αριθμό των παιδιών που φιλοξενούνται σύμφωνα με του νόμο 1431/1984, απαιτείται μια (1) επιπλέον νηπιαγωγός και ένας (1) μάγειρας /σσα. Η πρόσληψη της νηπιαγωγού κρίνεται αναγκαία επειδή η διευθύντρια έχει αναλάβει νηπιακό τμήμα πράγμα που σημαίνει ότι αυξάνονται οι αρμοδιότητές της. Ο μισθός της νηπιαγωγού και του μάγειρα/ σσας κυμαίνεται από 756,5 € - 950 € και από 562,5 € - 700 € ανά μήνα αντίστοιχα.⁴³

⁴³ Ιδία έρευνα στο Θ' ΚΕ.Π.Α Ηρακλείου
Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου
Αντιπροσωπεία Mercedes – Benz
Επιθεώρηση Εργασίας Δήμου Ηρακλείου

9.9 Αναδιοργάνωση του Ι΄ Κέντρου Προσχολικής Αγωγής

Σύμφωνα με την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο Ι΄ ΚΕ.Π.Α προτείνεται η διαμόρφωση του εξωτερικού χώρου ως προς την αγορά παιδαγωγικού υλικού και την αλλαγή των κάγκελων. Η πρόταση για την αγορά του παιδαγωγικού υλικού στηρίζεται στο γεγονός ότι στην εξωτερική αυλή δεν υπάρχει τίποτα παρά ένα μόνο μικρό κιόσκι. Έτσι η παιδική χαρά εξωτερικού χώρου θα περιλαμβάνει:

- εξοχικό σπιτάκι, η τιμή του οποίου είναι 465,44 €
- γιγάντια τσουλήθρα, το κόστος της οποίας είναι 199,56 €
- 3 κουνιστά αλογάκια αξίας 37,86 € το ένα.

Η πρόταση για την αλλαγή των κάγκελων κρίνεται αναγκαία για την ασφάλεια των παιδιών, επειδή ο σταθμός βρίσκεται σε κεντρική οδική αρτηρία και υπάρχει έντονη διέλευση οχημάτων. Για την κάλυψη της εξωτερικής αυλής απαιτούνται 20 μέτρα κάγκελο και σύμφωνα με τις πληροφορίες που πήραμε από τον Κ^ο Καπελώνη Αντώνη η τιμή εξαρτάται:

- εάν είναι σιδερένια η τιμή τους κυμαίνεται από 35 € - 100 €/μέτρο, ανάλογα με τις διαστάσεις και το σχέδιο. Το συνολικό κόστος αλλαγής είναι 700 € - 2.000 €.

- εάν τα κάγκελα είναι από αλουμίνιο η τιμή τους είναι από 65 € - 150 € ανά μέτρο. Όμοια το συνολικό κόστος αλλαγής κάγκελων κυμαίνεται από 1.300 € - 3.000 €.

Η δεύτερη πρόταση για την αναδιοργάνωση του Ι΄ ΚΕ.Π.Α αφορά την αγορά λεωφορείου για το λόγο ότι ο παιδικός σταθμός εξυπηρετεί παιδιά που προέρχονται από τα δημοτικά διαμερίσματα Βουτών, Σταυρακίων και Δαφνές. Ο συνολικός αριθμός των παιδιών που φιλοξενούνται από αυτά είναι 26 με ποσοστό 32,8% επι του συνολικού αριθμού. Επισκεφθήκαμε την αντιπροσωπεία της VolgsWagen η οποία διαθέτει το πετρελαιοκίνητο L-T 46 VAN 27+2 θέσεων, η τιμή του οποίου ανέρχεται σε 48.845 €. Η κατανάλωση του σε καύσιμα υπολογίζεται σε 16,8 lit/100 χλμ. και η συντήρηση του γίνεται κάθε 25.000 χλμ και κοστίζει 240 €.

Για την στελέχωση του σχολικού λεωφορείου όπως έχει προαναφερθεί απαιτείται ένας (1) οδηγός κλάδου Υ.Ε και μια συνοδός

παιδιών. Το κόστος πρόσληψής κυμαίνεται από 604 € - 657 € και 519,8 € ανά μήνα αντίστοιχα.

Τέλος η τρίτη πρόταση αναφέρεται στην πρόσληψη ενός επιπλέον μάγειρα/σσας προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες σύμφωνα με την δυναμικότητα των παιδιών που φιλοξενούνται. Το κόστος πρόσληψης του κυμαίνεται από 562,5 € - 700 € ανά μήνα.⁴⁴

⁴⁴ Ίδια έρευνα στο Γ' ΚΕ.Π.Α. Ηρακλείου
Α. Καπελώνη, Προσωπική συνέντευξη, 20 Μαΐου 2003
Αντιπροσωπεία Volgs Wagen
Επιθεώρηση Εργασίας Δήμου Ηρακλείου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10^ο

Σχεδιασμός 2 νέων Κρατικών Παιδικών Σταθμών

10.1 Νομικό καθεστώς των 2 νέων Παιδικών Σταθμών

Σύμφωνα με την έρευνα που πραγματοποιήθηκε τα τετραγωνικά μέτρα των ήδη υπαρχόντων Παιδικών Σταθμών (Π.Σ.) στο Δήμο Ηρακλείου δεν επαρκούν για την περαιτέρω επέκτασή τους, γι' αυτό το λόγο προτείνεται μαζί με την αναδιοργάνωση και η δημιουργία 2 νέων Π.Σ. Οι παιδικοί αυτοί Σταθμοί θα εγκατασταθούν στις περιοχές "Άγιος Ιωάννης" και "Άτσαλένιο" με δυναμικότητα 70 - 80 νήπια στον κάθε ένα. Στους 2 νέους Π.Σ. θα μεταφερθούν παιδιά από τους ήδη υπάρχοντες προκειμένου να μειωθεί ο συνολικός αριθμός του και παράλληλα να εξυπηρετηθεί καλύτερα ο προσχολικός πληθυσμός των Δημοτικών Διαμερισμάτων (Δ.Δ.).

Για την ίδρυση των νέων Κρατικών Παιδικών Σταθμών (Κ.Π.Σ.) απαιτούνται:

1. Πρόταση για την ίδρυση του Δημάρχου Ηρακλείου ή του Προέδρου της περιοχής, στο Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο.
2. Απόφαση Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου.
3. Απογραφή των παιδιών από τις περιοχές "Άγιου Ιωάννη" και "Άτσαλένιο" του Ηρακλείου στις οποίες θα λειτουργήσουν οι Παιδικοί Σταθμοί.
4. Αξιολόγηση των στοιχείων της απογραφής.
5. Κατάθεση της απόφασης του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου καθώς και όλων των στοιχείων που καθιστούν αναγκαίο την ίδρυση του Παιδικού Σταθμού στην Διεύθυνση Πρόνοιας του Νομού Ηρακλείου.
6. Οι αποφάσεις του Δήμου Ηρακλείου ελέγχονται για την νομιμότητά τους και εγκρίνονται από την Περιφερειακή Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.
7. Κατάθεση έγκρισης της απόφασης του Δήμου Ηρακλείου ή της Κοινότητας από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.
8. Ίδρυση του Παιδικού Σταθμού.

9. Για την ίδρυση του Παιδικού Σταθμού είναι υποχρεωτική η απόσπαση μίας νηπιαγωγού συνήθως της διευθύντριας ενός άλλου Παιδικού Σταθμού για την οργάνωση του νέου Κ.Π.Σ. ή Δημοτικού Παιδικού Σταθμού με νομική μορφή Ν.Π.Δ.Δ.

Το 1937 συντάσσεται ο πρώτος Κανονισμός Εθνικών Παιδικών Σταθμών σύμφωνα με τον οποίο το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας ανέλαβε την αρμοδιότητα για τη λειτουργία Π.Σ. Το θεσμικό πλαίσιο των σταθμών εκσυγχρονίστηκε μόλις το 1984 με την υιοθέτηση του Ν. 1431/84 που πρόβλεψε σύγχρονες μεθόδους οργάνωσης και Βρεφικών τμημάτων.

Η λειτουργία και οργάνωση των Π.Σ. διέπεται από ειδικό Κανονισμό λειτουργίας Κρατικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών, ο οποίος εγκρίθηκε με την υπ' αρ. Γ2α/οικ.41108/88 (Φ.Ε.Κ. 546 Β/ και 629/88 Β) Απόφαση του Υφυπουργού Πρόνοιας. Σύμφωνα με τον Κανονισμό οι ομάδες των παιδιών που θα εξυπηρετούνται από τους σταθμούς θα διακρίνονται σε 2 μεγάλες κατηγορίες:

- Στους Κ.Π.Σ. αν υπάρχει βρεφικό τμήμα δέχονται παιδιά από 3 ετών μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στο δημοτικό σχολείο διαφορετικά από 2 ½ ετών. Στα βρεφικά τμήματα των Κ.Π.Σ. γίνονται δεκτά παιδιά 2 ηλικιακών ομάδων, στην πρώτη ομάδα από 8 μηνών μέχρι 1 ½ ετών και από 1 ½ έως 3 ετών στην δεύτερη ομάδα.
- Οι Κ.Β.Σ. δέχονται παιδιά 3 ηλικιακών ομάδων. Στο πρώτο τμήμα από 8 μηνών μέχρι 1 ½ ετών, από 1 ½ μέχρι 3 ετών στο δεύτερο και από 3 ετών μέχρι την ηλικία εγγραφής στο δημοτικό σχολείο στο τρίτο τμήμα.

Τα παιδιά που θα φιλοξενηθούν στους 2 νέους Π.Σ. σύμφωνα με την νομοθεσία θα προέρχονται κατά κύριο λόγο από τις περιοχές που εδρεύουν οι Π.Σ. και συγκεκριμένα από την περιοχή "Άγιος Ιωάννης" και "Ατσαλένιο". Δεν αποκλείεται και η περίπτωση να προέρχονται από άλλη περιοχή είτε γιατί οι γονείς εξυπηρετούνται καλύτερα από το σταθμό αυτό. Η εγγραφή των παιδιών στους Π.Σ. προϋποθέτει την έκδοση απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) η οποία λαμβάνεται μετά από έλεγχο των υποβληθέντων δικαιολογητικών και

μετά από έγγραφη εισήγηση του Διευθυντή. Κατά την εγγραφή επιλέγονται παιδιά εργαζόμενων γονέων καθώς και τα παιδιά οικονομικά αδυνάτων οικογενειών. Προτιμώνται μάλιστα παιδιά που έχουν ιδιαίτερη ανάγκη φροντίδας όπως ορφανά, πολύτεκνων οικογενειών κ.α. Τα εγγραφόμενα παιδιά θα πρέπει να είναι σωματικά, πνευματικά και ψυχικά υγιή καθώς και αρτιμελή εκτός αν υπάρξει ειδικό πιστοποιητικό ότι τούτο είναι ωφέλιμο για το παιδί και δεν θα προκαλέσει προβλήματα στη λειτουργία του σταθμού. Η υποβολή δικαιολογητικών για την εγγραφή των παιδιών θα πραγματοποιείται από τον γονέα ή κηδεμόνα το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουλίου. Σε περίπτωση κενής θέσης η υποβολή δικαιολογητικών μπορεί να γίνει κατά τη διάρκεια όλου του έτους. Η συμμετοχή των παιδιών στους σταθμούς δεν είναι δωρεάν αλλά προϋποθέτει την καταβολή τροφείων το ύψος των οποίων καθορίζεται από την οικονομική κατάσταση της κάθε οικογένειας.

Οι υπηρεσίες που θα παρέχονται στις εξυπηρετούμενες ομάδες των Π.Σ. σύμφωνα με τη νομοθεσία είναι:

α) Στα βρέφη ηλικίας από 8 μηνών έως 1 ½ ετών εκτός από την διατροφή και την καθαριότητα παρέχεται και η συμμετοχή σε προγράμματα για τη νοητική και κινητική ανάπτυξη τους καθώς και τη βελτίωση της αυτονομίας τους.

β) Οι ανάγκες της διατροφής και της καθαριότητας καλύπτονται επίσης και στα βρέφη από 1 ½ έως 3 ετών και ταυτόχρονα συμμετέχουν σε προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης.

γ) Τέλος τα νήπια ηλικίας από 3 ετών έως την ηλικία εγγραφής τους στο δημοτικό σχολείο συμμετέχουν σε προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης και ψυχοκινητικών δραστηριοτήτων.

Η οργάνωση και λειτουργία των 2 νέων Παιδικών Σταθμών του Δ. Ηρακλείου υπάγονται όπως και οι υπόλοιποι Κ.Π.Σ. την αρμοδιότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ Βαθμού σύμφωνα με τον νόμο υπ' αρ. 2503 του 1997. Η μεταβίβαση αυτή πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.⁴⁵

⁴⁵ Γ. Ν. Αμίτσης, *Αρχές Οργάνωσης και Λειτουργίας του Συστήματος Κοινωνικής Πρόνοιας*, Παπαζήση, Αθήνα 2001 σ. 155 – 163

Τέλος όσον αφορά την στελέχωση σε προσωπικό των νέων Π.Σ. με δυναμικότητα 70-80 νήπια σύμφωνα με το Ν. 1431/88 περί «ρυθμίσεις θεμάτων φορέων κοινωνικής πρόνοιας – παιδικής προστασίας και άλλες διατάξεις (πίνακας 2.7.1 σελ. 29) είναι η ακόλουθη:

- 3 νηπιαγωγοί (1 ανά 25 νήπια)
- 2 μάγειρες/σες
- 4 άτομα βοηθητικό προσωπικό
- 1 Ιατρό

Στο σταθμό που προβλέπεται και η εγκατάσταση βρεφικού τμήματος απαιτείται και επιπλέον προσωπικό σε βρεφοκόμους όπου αντιστοιχούν 2 ανά 10 βρέφη.⁴⁶

10.2 Λόγοι ίδρυσης των 2 νέων Παιδικών Σταθμών

Η συνολική έκταση των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων όλων των υπάρχοντων Παιδικών Σταθμών (Π.Σ.) του Δήμου Ηρακλείου δεν επαρκεί για να καλύψει τις ανάγκες των παιδιών που φιλοξενούνται ήδη σε αυτούς. Ο λόγος αυτός οδήγησε στην ίδρυση των 2 νέων Κρατικών Παιδικών Σταθμών (Κ.Π.Σ.) με την επωνυμία Κ' και Λ' ΚΕ.Π.Α. Το Κ' ΚΕ.Π.Α. θα εγκατασταθεί στην περιοχή "Ατσαλένιο" και το Λ' ΚΕ.Π.Α. στην περιοχή "Άγιος Ιωάννης". Το κριτήριο επιλογής των περιοχών αυτών είναι ότι θεωρούνται ιδιαίτερα πυκνοκατοικημένες. Επιπλέον, στις περιοχές αυτές δεν υπάρχει άλλος Π.Σ. που να καλύπτει τις ανάγκες των παιδιών προσχολικής ηλικίας που προέρχονται από αυτές.

Ο συνολικός αριθμός των παιδιών που φιλοξενούνται σε όλα τα ΚΕ.Π.Α. του Δήμου Ηρακλείου ανέρχεται σε 933 νήπια. Από τα παιδιά αυτά τα 58 προέρχονται από την περιοχή " Ατσαλένιο" με ποσοστό 6,2% του συνολικού αριθμού και τα 74 παιδιά από την περιοχή " Άγιος Ιωάννης" με ποσοστό 7,9%.

⁴⁶ Βλ. άρθρο 7, Ν. 1431 «Ρύθμιση θεμάτων φορέων Κοινωνικής Πρόνοιας – Παιδικής προστασίας και άλλες διατάξεις», Φ.Ε.Κ. 46, Τ. Α', Αθήνα 16.5.84

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.2.1: Ποσοστό παιδιών που προέρχονται από τις περιοχές "Ατσαλένιο" και "Άγιος Ιωάννης.

Περιοχές	Αριθμός παιδιών	Ποσοστό (%)
Ατσαλένιο	58	6,2
Άγιος Ιωάννης	74	7,9

ΠΗΓΗ : Ιδία έρευνα

Το ποσοστό των παιδιών που προέρχονται από τις περιοχές αυτές θα φιλοξενηθούν στους 2 νέους Π.Σ. προκειμένου να μειωθεί ο αριθμός των παιδιών των ήδη υπαρχόντων. Αυτό θα συντελέσει στην αποδοτικότερη οργάνωση και λειτουργία τους καθώς και στη πλήρη κάλυψη των αναγκών του προσχολικού πληθυσμού.⁴⁷

10.3 Κτιριακή υποδομή των νέων Κρατικών Παιδικών Σταθμών

Για τη δημιουργία των 2 νέων Παιδικών Σταθμών (Π.Σ.) πραγματοποιήθηκε έρευνα στις περιοχές που έχουν προταθεί και βρέθηκαν 2 οικοπέδα κατάλληλα για την στέγασή τους. Το οικόπεδο στην περιοχή "Ατσαλένιο" όπου θα εγκατασταθεί το Κ' ΚΕ.Π.Α. είναι 1500τ.μ. από τα οποία τα 800τ.μ. θα καλύπτουν τον στεγασμένο χώρο και τα 700τ.μ. την εξωτερική αυλή. Για το Λ' ΚΕ.Π.Α. που θα εγκατασταθεί στην περιοχή "Αγ.Ιωάννης" βρέθηκε οικόπεδο 1800τ.μ. από τα οποία τα 1000τ.μ. θα αποτελούν τον στεγασμένο χώρο και τα 800τ.μ. τον υπαίθριο χώρο.

Η δυναμικότητα του κάθε Π.Σ. όπως έχει ήδη αναφερθεί θα είναι 70 - 80 νήπια με την διαφορά ότι στο Λ' ΚΕ.Π.Α. επειδή το οικόπεδο είναι μεγαλύτερο θα στεγαστεί εκτός από τα νηπιακά και ένα βρεφικό τμήμα δυναμικότητας 15 βρεφών. Έτσι θα μπορούν να καλυφθούν και οι ανάγκες περισσότερων βρεφών μιας και υπάρχουν συνολικά σε όλους τους ήδη υπάρχοντες σταθμούς μόνο δυο βρεφικά τμήματα.

⁴⁷ Ιδία έρευνα

Όσον αφορά τους χώρους που προτείνονται για κάθε ηλικιακή ομάδα είναι οι εξής:

1. Για τα βρέφη ηλικίας 6μηνών - 3ετών που στη ζωή τους κυριαρχούν ο ύπνος, το φαγητό, η καθαριότητα και το παιχνίδι με αυξομειώσεις στη σημασία του καθενός κατά ηλικία. Για τα παιδιά λοιπόν αυτής της ηλικίας θα πρέπει να υπάρχουν οι παρακάτω χώροι:
 - Υπνοδωμάτια: θα πρέπει να υπάρχουν ένα ή δυο για τα πιο μικρά παιδιά που είναι τελείως απαραίτητα και ένα για τα μεγαλύτερα που θα παραμένουν μέχρι αργά στο σταθμό.
 - Κουζίνα: θα χρησιμεύει ως χώρος προετοιμασίας των φαγητών των παιδιών. Θα είναι όμως και τραπεζαρία για τα παιδιά από 1,5 - 3ετών, με έπιπλα προσαρμοσμένα στην ηλικία τους, όπου θα μαθαίνουν να χρησιμοποιούν σωστά το κουτάλι, τα ποτήρια κ.λ.π. να τρώνε δηλαδή μόνα τους.
 - Μπάνιο: θα πρέπει να έχει: α) μεγαλύτερους νιπτήρες ή μπανιέρες για την καλύτερη καθαριότητα των βρεφών, β) νιπτήρες μικρών διαστάσεων όπου θα μπορούν να πλένονται τα μεγαλύτερα παιδιά (2 - 3ετών).
 - Χώρος για παιχνίδι - σωματική άσκηση: θα πρέπει να είναι χώρος ευήλιος και ευάερος, να περιλαμβάνει παιχνίδια για κάθε ηλικία που θα βοηθούν την προγραμματισμένη, σταδιακή, αισθησιοκινητική και νοητική ανάπτυξη των παιδιών.
2. Για τα νήπια ηλικίας 3-6χρόνων ο ύπνος έρχεται σε δεύτερη μοίρα ενώ αυξάνεται η ανάγκη τους για κίνηση. Τα παιδιά αυτά πρέπει να διατηρήσουν την υγεία τους, να παίζουν, να μάθουν να ικανοποιούν μόνα τους τις στοιχειώδεις ανάγκες τους. Απαραίτητοι χώροι για τα παιδιά αυτής της ηλικίας είναι:
 - Χώρος υποδοχής: ο χώρος αυτός θα πρέπει να έχει ράφια και κρεμάστρες όπου τα παιδιά θα αφήνουν τα πανωφόρια και τις τσάντες τους.

- Κουζίνα - Τραπεζαρία: ο χώρος αυτός χρησιμεύει για την προετοιμασία του φαγητού αλλά και τα παιδιά που στην ηλικία αυτή τρώνε μόνα τους.
- Μπάνιο: θα πρέπει να είναι στις διαστάσεις των παιδιών για να μπορούν χωρίς βοήθεια να καθαρίζονται.
- Αίθουσα διδασκαλίας: οι αίθουσες αυτές θα πρέπει να είναι τόσες όσα είναι και τα νηπιακά τμήματα έτσι ώστε ο χώρος συζήτησης να είναι απομονωμένος για κάθε τμήμα. Χρειάζεται να αερίζεται και να φωτίζεται καλά, να υπάρχει ευχάριστη διακόσμηση και έπιπλα ανάλογα με τις διαστάσεις των παιδιών.

Άλλοι απαραίτητοι χώροι οι οποίοι έχουν έμεσα σχέση με το προσωπικό του Π.Σ. θα πρέπει να είναι:

- Γραφείο του προσωπικού (Διεύθυνσης, Νηπιαγωγών, Βρεφοκόμων, Νοσοκόμας)
- Μπάνιο προσωπικού
- Φαρμακείο: θα βρίσκεται σ' ένα από τα γραφεία του προσωπικού, όπου θα στεγάζεται και η νοσοκόμα ή ο γιατρός μακριά απ' τα παιδιά.
- Αποθήκη για τα υλικά του νηπιαγωγείου
- Αίθουσα για συγκεντρώσεις γονέων - προσωπικού ή εκδηλώσεις του Π.Σ.
- Εξωτερική αυλή: χώρος με πράσινο για παιχνίδι ενώ θα πρέπει να υπάρχει και παιδική χαρά, άμμος, σύνεργα για γυμναστική, ρόδες κ.λ.π. Επίσης ένα μέρος της αυλής θα πρέπει να είναι ειδικά διαμορφωμένος για τα παιδιά ηλικίας 1,5 – 3 χρόνων με χαμηλές τσουλήθρες και κούνιες, άμμο ρόδες, σκαλάκια για σκαρφάλωμα κ.λ.π.⁴⁸

⁴⁸ Π. Δαράκη, *Το ποσχολικό παιδί και οι ανάγκες του*, Δωδώνη, σ. 91-96
Ιδία έρευνα

10.4 Κοστολόγηση των 2 νέων Κρατικών Παιδικών Σταθμών

Η οικονομική μελέτη για την δημιουργία των 2 νέων Π.Σ. είναι η εξής:

Για τον Κ' ΚΕ.Π.Α. (1500τ.μ.) έχουμε:

Αγορά οικοπέδου: 170.000 €

Κατασκευή - χτίσιμο κτιρίου: 450.000 €

Εξοπλισμός - επίπλωση: 100.000 €

Παιδαγωγικό υλικό: 20.000 €

Προσωπικό: 12.260,80 €

Το συνολικό κόστος ίδρυσης του Κ' ΚΕ.Π.Α. ανέρχεται σε **752.260,8 €** το οποίο προκύπτει από το άθροισμα του κόστους της αγοράς οικοπέδου, της κατασκευή κτιρίου, του εξοπλισμού, του παιδαγωγικού υλικού και του προσωπικού.

Για τον Λ' ΚΕ.Π.Α. (1800τ.μ.) έχουμε:

Αγορά οικοπέδου: 200.000 €

Κατασκευή - χτίσιμο κτιρίου: 560.000 €

Εξοπλισμός - επίπλωση: 120.000 €

Παιδαγωγικό υλικό: 23.000 €

Προσωπικό: 17.410,80 €

Το συνολικό κόστος ίδρυσης προκύπτει όμοια όπως και στο Κ' ΚΕ.Π.Α. και ανέρχεται σε **920.410,80 €⁴⁹**

⁴⁹ Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου
Επιθεώρηση Εργασίας Δήμου Ηρακλείου
Ίδια έρευνα

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στον επίλογο καταγράφονται τα συνολικά συμπεράσματα της μελέτης που διενεργήθηκε καθώς και οι προτάσεις για την αναδιοργάνωση και τον σχεδιασμό των Κ.Π.Σ. του Δήμου προκειμένου να επιλυθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η προσχολική ηλικία. Με αυτό τον τρόπο ο αναγνώστης μπορεί να αποκτήσει μια ολοκληρωμένη εικόνα αναφορικά με την ανάγκη ύπαρξης και λειτουργίας των Π.Σ. καθώς και να κατανοήσει ποιες είναι οι καταλληλότερες προϋποθέσεις για τον σχεδιασμό και την οργάνωση των Π.Σ. στο Δήμο Ηρακλείου.

Αρχικά η ίδρυση των Π.Σ. είχε φιλανθρωπικό σκοπό και απόβλεπε στην προστασία παιδιών άπορων, ορφανών, προσφύγων κ.λ.π. Με την πάροδο του χρόνου βασική αιτία ίδρυσης των Π.Σ. ήταν η είσοδος της γυναίκας στην αγορά εργασίας και η αγωγή των παιδιών προσχολικής ηλικίας αποτέλεσε θέμα βασικού ενδιαφέροντος.

Ένα από τα βασικότερα συμπεράσματα που προέκυψαν από την έρευνα που διενεργήθηκε είναι ότι υπάρχουν συγκεκριμένοι όροι κατασκευής και λειτουργίας Π.Σ., οι οποίοι καθορίζονται από την ελληνική νομοθεσία. Παράλληλα η Τ.Α. είναι ο πλέον αρμόδιος οργανισμός για την υλοποίηση προγραμμάτων παιδικής προστασίας, αφού γνωρίζει καλύτερα από όλους τα προβλήματα και τις αδυναμίες που υφίστανται σε κάθε τοπική κοινωνία.

Το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού του Δ. Ηρακλείου ασχολείται με τον δευτερογενή και τριτογενή τομέα Παραγωγής ενώ ένα μικρό ποσοστό ασχολείται με τον πρωτογενή τομέα παραγωγής κυρίως στα Δημοτικά Διαμερίσματα.

Η πόλη του Ηρακλείου συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό προσχολικής ηλικίας (10.181 παιδιά) σε σχέση με το συνολικό προσχολικό πληθυσμό του δήμου ο οποίος ανέρχεται σε 10.530 παιδιά. Ακολουθεί το Δ.Δ. Βασιλειές με συνολικό νηπιακό πληθυσμό 81 παιδιά και ποσοστό 0,8% αν και δεν υπάρχει σημαντική διαφορά ως προς τον προσχολικό πληθυσμό ανάμεσα στα υπόλοιπα Δ.Δ.

Κατά τη σύγκριση των δυο τμημάτων ηλικιακής σύνθεσης προκύπτει ότι το 50,3% επί του συνολικού αριθμού των παιδιών

προσχολικής ηλικίας ανήκει στο ηλικιακό διάστημα από 3 - 6ετών και το 49,7% ανήκει στο ηλικιακό διάστημα από 0 - 3ετών. Στην πόλη του Ηρακλείου κατά την εξαετία 1997-2002, το ποσοστό επί του συνόλου των γεννήσεων μειώθηκε κατά 11,5 ποσοστιαίες μονάδες. Συγκεκριμένα το 1997 γεννήθηκαν 2083 παιδιά με ποσοστό 20,5% ενώ το 2002 οι γεννήσεις ανέρχονται σε 921 παιδιά με ποσοστό 9% επί του συνόλου των γεννήσεων.

Στα υπόλοιπα Δ.Δ. διαπιστώνονται αυξομειώσεις στις γεννήσεις ανά έτος με έντονες μειωτικές τάσεις κατά το έτος 2002 στα Δ.Δ. Βασιλειές, Βουτών και Σκαλανίου ενώ στο Δ.Δ. Σταυρακίων κατά το ίδιο έτος παρουσιάζεται αύξηση των γεννήσεων περίπου κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες. Τέλος στο Δ.Δ. Δαφνές το ποσοστό των γεννήσεων κατά το έτος 2002 παραμένει σταθερό σε σχέση με το έτος 1997.

Η πρόσβαση προς και από τους Π.Σ. του δήμου δεν αντιμετωπίζει ιδιαίτερα προβλήματα. Οι περισσότεροι απ' αυτούς, βρίσκονται μπροστά σε κεντρική οδική αρτηρία και η συγκοινωνία είναι αρκετά συχνή.

Τα τ.μ. όλων των ΚΕ.Π.Α. του δήμου δεν επαρκούν σε σχέση με τη δυναμικότητα των παιδιών που φιλοξενούνται και ως προς τους στεγασμένους χώρους και ως προς τους υπαίθριους χώρους σύμφωνα με όσα προβλέπει η νομοθεσία.

Όσον αφορά το προσωπικό των Π.Σ. παρουσιάζονται σημαντικές ελλείψεις σε σχέση με το συνολικό αριθμό των παιδιών που φιλοξενεί προς τις εξής ειδικότητες: Νηπιαγωγούς, Βρεφοκόμους, Μάγειρες, Βοηθητικό Προσωπικό και Οδηγό.

Οι Π.Σ. του δήμου δεν διαθέτουν σχολικό λεωφορείο για τη μετακίνηση των νηπίων με αποτέλεσμα οι γονείς των παιδιών που διαμένουν στα Δ.Δ. και σε διάφορες περιοχές του δήμου να επιβαρύνονται οικονομικά για την μεταφορά τους.

Η εξωτερική αυλή των περισσότερων Π.Σ. καλύπτεται από τσιμεντένια επίστρωση με αποτέλεσμα να κρίνεται επικίνδυνη για την ασφάλεια των παιδιών.

Όσον αφορά τον εξοπλισμό και το υπάρχων παιδαγωγικό υλικό κρίνονται επαρκή σε σχέση με το συνολικό αριθμό των παιδιών που φιλοξενούνται σε κάθε Π.Σ. Το ενιαίο παιδαγωγικό πρόγραμμα του έχει

συνταχθεί από τον Δ.Ο.Π.Α.Ε.Η. θεωρείται ιδιαίτερα αξιόλογο διότι έχει ως σκοπό την ολόπλευρη και ισόρροπη ανάπτυξη των παιδιών στους παρακάτω τομείς: ψυχοκινητική ανάπτυξη, νοητική ανάπτυξη, κοινωνική-συναισθηματική, ηθική και θρησκευτική ανάπτυξη, αισθητική ανάπτυξη και καλλιέργεια δεξιοτήτων.

Η πρόσληψη επιπλέον προσωπικού απαιτείται σε όλα τα κέντρα προσχολικής αγωγής του Δ. Ηρακλείου πλην του Γ΄ ΚΕ.Π.Α. και συγκεκριμένα προτείνονται οι εξής ειδικότητες:

- 8 μάγειρες/σσεσ, το συνολικό κόστος των οποίων είναι από 4.500 € - 5.600 € / μήνα.
- 6 άτομα βοηθητικό προσωπικό το συνολικό κόστος των οποίων κυμαίνεται από 3.039 € - 3.900 € / μήνα.
- 3 νηπιαγωγούς το συνολικό κόστος των οποίων είναι από 2.269,5 € - 2.850 € / μήνα.
- 2 οδηγούς σχολικών λεωφορείων το κόστος των οποίων κυμαίνεται από 1.208 € - 1.314 € / μήνα.
- 2 συνοδούς παιδιών για τα σχολικά λεωφορεία το κόστος των οποίων ανέρχεται σε 1.039,6 € / μήνα.

Η αγορά λεωφορείου προτείνεται για τα Θ΄ και Ι΄ ΚΕ.Π.Α. προκειμένου να εξυπηρετηθούν τα Δ.Δ. του Δήμου. Τα παιδιά των Δ.Δ. Σκαλανίου και Βασιλειές (Θ΄ ΚΕ.Π.Α.) θα εξυπηρετηθούν με την αγορά λεωφορείου της αντιπροσωπείας Mercedes - Benz το κόστος του οποίου ανέρχεται σε 45.168 €. Επίσης τα παιδιά των Δ.Δ. Βουτών , Σταυρακίων και Δαφνές θα εξυπηρετηθούν από την αγορά μοντέλου L-T 46 Van της αντιπροσωπείας Volgs Wagen η τιμή του οποίου ανέρχεται σε 48.845 €.

Η διαμόρφωση του εξωτερικού χώρου ως προς την αγορά παιδαγωγικού υλικού απαιτείται στους ΣΤ΄ και Ι΄, ΚΕ.Π.Α. Το κόστος αγοράς σε παιδαγωγικό υλικό και των δυο Π.Σ. ανέρχεται σε 1.322,58 €.

Η διαμόρφωση της εξωτερικής αυλής ως προς την αλλαγή των κάγκελων προτείνεται για τους σταθμούς Α΄ και Ι΄ προκειμένου να επιτευχθεί η ασφάλεια των παιδιών κατά τη διάρκεια παραμονής τους στον εξωτερικό χώρο. Το συνολικό κόστος αλλαγής των κάγκελων και για τους δυο σταθμούς κυμαίνεται από 2.100 € - 6.000 € εάν τα κάγκελα είναι σιδερένια και από 3.900 € - 9.000 € εάν είναι από αλουμίνιο.

Άλλη πρόταση αφορά το βάψιμο των εξωτερικών τοίχων του Γ' ΚΕ.Π.Α., προκειμένου να ανανεωθεί το κτίριο του, το οποίο κρίνεται αρκετά παλιό. Το κόστος του βαψίματος κυμαίνεται από 990 € - 1.045 €. Παράλληλα στον συγκεκριμένο Π.Σ. προτείνεται και η διαμόρφωση της εσωτερικής αίθουσας ψυχαγωγίας με παιδαγωγικό υλικό το κόστος του οποίου ανέρχεται σε 1.199 €.

Η τελευταία πρόταση αφορά την ανανέωση του εξοπλισμού-επίπλων του Η' ΚΕ.Π.Α. λόγω της έντονης φθοράς που έχουν υποστεί μέχρι σήμερα. Το κόστος αγοράς σε βιβλιοθήκες, έπιπλα και γραφεία στο χώρο υποδοχής και στο γραφείο διεύθυνσης ξεκινάει από 1.350 € και φτάνει ως τα 1.900 €.

Επίσης, προτείνεται ο σχεδιασμός δυο νέων Π.Σ. προκειμένου να επιτευχθεί η αποδοτικότερη λειτουργία των ήδη υπαρχόντων αλλά και η εξυπηρέτηση περισσότερων παιδιών του Δήμου. Τα παιδιά που θα φιλοξενηθούν στους 2 νέους Π.Σ. θα προέρχονται κατά κύριο λόγο από τις περιοχές "Άγιος Ιωάννης" και "Ατσαλένιο" όπου θα εγκατασταθούν. Συγκεκριμένα το ποσοστό των παιδιών αυτών των περιοχών είναι 7,9% και 6,2% αντίστοιχα επί του συνολικού αριθμού των νηπίων που φιλοξενούνται στους ήδη υπάρχοντες Π.Σ.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία η στελέχωση για τον κάθε ένα από τους 2 νέους Π.Σ. δυναμικότητας 70 - 80 νηπίων προβλέπεται:

- 3 νηπιαγωγοί (1 ανά 25 νήπια)
- 2 βρεφοκόμοι (2 ανά 10 βρέφη)
- 4 άτομα βοηθητικό προσωπικό
- 1 Ιατρός

Τέλος το κόστος ανέργεσης και των 2 νέων ΚΕ.Π.Α. ανέρχεται σε 1.672.671,6 €.

Συμπερασματικά από την έρευνα που διενεργήθηκε σε όλους τους Κ.Π.Σ. του Δ. Ηρακλείου προκύπτει ότι οι ανάγκες των παιδιών προσχολικής ηλικίας δεν καλύπτονται πλήρως. Οι ήδη υπάρχοντες Π.Σ. δεν λειτουργούν με άριστες προδιαγραφές για τον προσχολικό πληθυσμό και γι' αυτό εκτός από την αναδιοργάνωση τους απαιτείται και η δημιουργία 2 νέων που θα πληρούν όλες τις κατάλληλες προϋποθέσεις οργάνωσης και λειτουργίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δαράκη Π., *Το Προσχολικό παιδί και οι ανάγκες του*, Δωδώνη.
- Δετοράκης Ε. Θ., *Ιστορία της Κρήτης*, Αθήνα 1986.
- Ζαχαρενάκης Κ., *Προσχολική αγωγή στην Ευρωπαϊκή Ένωση*, Ηράκλειο 1996.
- ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ι., *Οι επιχειρήσεις και τα Νομικά Πρόσωπα των Ο.Τ.Α., Δημοτικές και Κοινοτικές επιχειρήσεις, Παιδικοί Σταθμοί, Σχολικές επιτροπές*, Έλλην, Αθήνα 1999.
- Ιατρίδης, *Σχεδιασμός Κοινωνικής Πολιτικής*, Gutenberg, Αθήνα 1990.
- Κασιμάτη Κ., *Κοινωνικός Σχεδιασμός και Αξιολόγηση*, Gutenberg, Αθήνα 2002.
- Κατατσίδου Λ., Λιώνη Σ. και Μακρή Ε., *Οργάνωση Βρεφονηπιακών τμημάτων και μορφές δραστηριοτήτων Προσχολικής ηλικίας*, Αθήνα 2001.
- Λέκκα Κ., *πτυχιακή εργασία: Οι Παιδικοί Σταθμοί στο Νομό Αργολίδας*, Καλαμάτα 1997.
- Μαντές Ν. και Μπεσίρης Κ., *πτυχιακή εργασία: Σχεδιασμός και Οργάνωση Παιδικών Σταθμών στο Δήμο Αταλάντης*, Καλαμάτα 2002.
- Μαντή Μ. και Σολάκη Κ., *πτυχιακή εργασία: Οι Παιδικοί Σταθμοί στο Ν. Φλώρινας*, Καλαμάτα 1997.
- Μπιτσάνη Ε., *Η Οργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης, Συμπληρωματικές σημειώσεις Δημόσιας Διοίκησης*.
- Παπαθανασίου Α., *Προγράμματα και δραστηριότητες στους Κρατικούς Παιδικούς Σταθμούς*, Τυποθητω, Γεώργιος Δαρδάνος, Αθήνα 2000.
- Σταθόπουλος Α. Π., *Κοινωνική Πρόνοια, μια γενική θεώρηση*, Β΄ Έκδοση, Έλλην, Αθήνα 1996.
- Ν. 2082 «Αναδιοργάνωση της Κοινωνικής Πρόνοιας και καθιέρωση νέων θεσμών Κοινωνικής Προστασίας», Φ.Ε.Κ. 158, τ. Α΄, Αθήνα 21.9.1992.
- Υ.Α. Γ2α/οικ./4108/1998 «Έγκριση κανονισμού λειτουργίας των Κρατικών Παιδικών Σταθμών και των Κρατικών Βρεφονηπιακών Σταθμών», Φ.Ε.Κ. 546, τ. Β΄, Αθήνα 2.8.1988.

- Αποφ. 16065 «Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών και Κοινοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών», Φ.Ε.Κ. 497, τ. Β΄, Αθήνα 22.4.2002
- Υ.Α. Π2β/2827 «Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών Νομικών Προσώπων Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών», Φ.Ε.Κ. 637, τ. Β΄, Αθήνα 30.7.1997
- Υ.Α. Π2β/οικ./2808 «Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Πρωτοβάθμιας Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης από φορείς ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα», Φ.Ε.Κ. 645, τ. Β΄, Αθήνα 31.7.1997.
- Ν. 2503/1997 «Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρυθμίσεις θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις», Φ.Ε.Κ. 107, τ. Α΄, Αθήνα 30.5.1997.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.7.1 : Αναλογία Προσωπικού ανά νήπια στους Παιδικούς Σταθμούς, **σελ. 29**

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2.1 : Χρονικές και χιλιομετρικές αποστάσεις που απαιτούνται από την έδρα του Δήμου Ηρακλείου προς τα Δημοτικά Διαμερίσματα, **σελ. 50**

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3.1 : Προσχολικός πληθυσμός ανά Δημοτικό Διαμέρισμα στο Δήμο Ηρακλείου, **σελ. 51**

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.1 : Σύνολο γεννήσεων στην Πόλη του Ηρακλείου κατά το χρονικό διάστημα 1997 - 2002 και η ποσοστιαία αναλογία αυτών, **σελ. 52**

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.2 : Σύνολο γεννήσεων στο Δημοτικό Διαμέρισμα Βασιλειών κατά το χρονικό διάστημα 1997 - 2002 και η ποσοστιαία αναλογία αυτών, **σελ. 52**

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.3 : Σύνολο γεννήσεων στο Δημοτικό Διαμέρισμα Βουτών κατά το χρονικό διάστημα 1997 - 2002 και η ποσοστιαία αναλογία αυτών, **σελ. 53**

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.4 : Σύνολο γεννήσεων στο Δημοτικό Διαμέρισμα Δαφνών κατά το χρονικό διάστημα 1997 - 2002 και η ποσοστιαία αναλογία αυτών, **σελ. 54**

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.5 : Σύνολο γεννήσεων στο Δημοτικό Διαμέρισμα Σκαλανίου κατά το χρονικό διάστημα 1997 - 2002 και η ποσοστιαία αναλογία αυτών, **σελ. 54**

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.6 : Σύνολο γεννήσεων στο Δημοτικό Διαμέρισμα Σταυρακίων κατά το χρονικό διάστημα 1997 - 2002 και η ποσοστιαία αναλογία αυτών, **σελ. 55**

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4.7 : Συνολικός αριθμός παιδιών που περιλαμβάνουν τα δυο τμήματα ηλικιακής σύνθεσης όλου του Δήμο Ηρακλείου καθώς και η ποσοστιαία αναλογία στο καθένα ηλικιακό τμήμα, **σελ. 56**

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.2.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Α' ΚΕ.Π.Α. **σελ. 62**

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.2.2 : Σύγκριση υπάρχοντα χώρου του Α' ΚΕ.Π.Α. με τον προβλεπόμενο, **σελ. 64**

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.3.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Β' ΚΕ.Π.Α. **σελ. 66**

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.4.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Γ΄ ΚΕ.Π.Α. σελ. 69

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.5.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Δ΄ ΚΕ.Π.Α. σελ. 72

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.6.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Ε΄ ΚΕ.Π.Α. σελ. 75

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.7.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του ΣΤ΄ ΚΕ.Π.Α. σελ. 76

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.8.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Ζ΄ ΚΕ.Π.Α. σελ. 79

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.9.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Η΄ ΚΕ.Π.Α. σελ. 82

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.10.1 : Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Θ΄ ΚΕ.Π.Α. σελ. 85

ΠΙΝΑΚΑΣ 7.11.1: Περιοχές από τις οποίες προέρχονται τα παιδιά του Ι΄ ΚΕ.Π.Α. σελ. 88

ΠΙΝΑΚΑΣ 10.2.1 : Ποσοστό παιδιών που προέρχονται από τις περιοχές "Ατσαλένιο" και "Άγιος Ιωάννης", σελ. 111

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

ΧΑΡΤΗΣ 5.2.1 : Ο Δήμος Ηρακλείου και τα Δημοτικά Διαμερίσματα, σελ. 49

ΧΑΡΤΗΣ 7.1.1 : Οι περιοχές που είναι εγκατεστημένοι οι Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί του Δήμου Ηρακλείου, σελ. 61

Ευχαριστούμε τον καθηγητή μας κ. Κωνσταντίνο Μαυρέα για την συνεργασία καθώς και όσους μας βοήθησαν για την διεκπεραίωση της πτυχιακής μας εργασίας.

Κατσούνα Παρασκευή

Φοινίτση Στυλιανή